Helyi Esélyegyenlőségi Program

Sümegprága Települési Önkormányzat

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....3
Bevezetés.....3
A település bemutatása.....3
Értékeink, küldetésünk.....15
Célok.....16
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....18
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....18
2. Stratégiai környezet bemutatása.....24
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....27
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....75
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....111
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....118
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....128
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....138
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....139
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....140
1. A HEP IT részletei.....140
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....140
Jövőképünk.....143
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....144
2. Összegző táblázat-A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....164
3. Megvalósítás.....175
3.1 A megvalósítás előkészítése.....175
3.2 A megvalósítás folyamata.....175
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....178
3.4 Nyilvánosság.....178
3.6 Érvényesülés, módosítás.....179
4. Elfogadás módja és dátuma.....180

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva**, Sümegprága Települési Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Sümegprága első lakói cseh és morva szénégetők voltak, akiket a veszprémi püspök telepített le, valószínűleg a tatárjárást követő időkben. A község múltjára vonatkozó okmányok, régi iratok és plébániai anyakönyvek az 1748. évi nagy tűzvészben megsemmisültek, így csak néhány szegényes levéltári adat maradt az utókorra.
Az első hiteles oklevél 1436-ban említi meg, Praga néven. Ekkor a Sümegi várhoz tartozott. A veszprémi püspök birtokolta évszázadokon keresztül. A török hódoltság idején – 1563-1566 – a sümegi náhie Braga nevű falujának 11 háza 50 akcse adóval Hüsszein Diváne tímárja (hűbére) volt. Sümeghez tartozott 1632-ben is. Később a törökök elpusztították, és csak a XVIII. század elején népesült be ismét. Prága néven egészen 1902-ig szerepelt. Ekkor kapta a Sümeg előnevet, megkülönböztetésül más hasonló nevű helységektől. Sümegprágának 1939-ben 913 katasztrális

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Bűnmegelőzési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

hold területe és 718 lakosa volt. Lakóházaink száma 143. Római katolikus népiskola és továbbképzés működött a faluban. Lakossága tiszta magyar és római katolikus vallású volt.

A község templomát Acsády Ádám veszprémi püspök építette 1740-ben. A község 1950-ig Zala megye közigazgatási területe, Sümeg járási székhellyel. Püspökségi erdő vette körül a falut a felszabadulás előtt. A lakosság jó része részes arató volt a püspöki uradalomban; sokan vállaltak napszámot vagy sommásmunkát helyben és távoli vidékeken egyaránt. Néhányan a Sümegi bazaltbányában dolgoztak.

1970-ben 839 lelkes községként tartották számon a tapolcai járásban. A sümegi járáshoz 1966. április 1-ig tartozott. A tanácsválasztásokig Bazsi közigazgatási területe volt. 1969. július 1-től közös tanácsot alkotott a sümegi községi tanáccsal (1950-től 1969-ig önálló tanácsa volt). 1994-től körjegyzőségi székhely volt, majd 2013. január 1-jétől a Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalhoz csatlakozott.

A községnek hét utcája és 222 lakóháza van. Villanyt 1959-ben kapott. Korábban csak földút kötötte össze a külvilággal, ma portalanított bekötőútja van. Új, két tantermes iskolát és pedagóguslakásokat építettek 1968-ban. Később bővítették az iskolát újabb tantermekkel. Ma az épületben óvoda, könyvtári szolgáltató hely és közösségi tér működik. Vízvezetéket 1966-67-ben kapott a község. A lakosság 360 ezer forinttal és társadalmi munkával járult hozzá a vízműhöz, melynek munkái már 1949-ben megkezdődtek. Az önkormányzat épülete, melynek földszintjén az orvosi rendelő helyezkedik el, 1993-ban épült. Autóbuszjárata kielégítő. Amíg nem volt, az emberek gyalog, fejkosárral hordták áruikat a sümegi piacra. Híres gyümölcstermesztő község ma is. A zártkertekben szőlőt, gyümölcsöt termesztenek. Piacuk Sümeg, Tapolca és Keszthely. Számos kőbányász dolgozott a sümegi bazaltkőbányában, amit 1967-ben villamosítottak, korszerűsítettek, - napjainkban már nem működik.

A Marcal Sümegprágától délre, a Prága-hegy lábánál ered, ahol a lejtő már hullámos, lankás dombvidékbe megy át, mely hamarosan síksággá szelídül. A régi forrás a mainál kb. 1 km-re feljebb volt, ahol napjainkban a felhagyott bazaltbánya előudvara található. Egykor itt, a Prága-hegy erdős gerince alá benyúló kis katlanszerű völgyfőben, kb. 240 m tengerszint feletti magasságban, nem messze a szőlőhegy sarkától, erdei tisztáson egy forrás fakadt, melyet Kemence-kútnak neveztek. Nevét a kőből épített, íves, "kemence alakú" forrásházikóról kapta. Környéke gyakran volt pihenőhelye a messziről érkezőknek, a Sümeg felé tartó búcsúsoknak. Néhány idősebb még emlékezik rá, hogy a forrást hajdanán "Marcal" feliratú táblával is jelölték. Az 1945-ben megnyitott sümegprágai "300-as bánya" megpecsételte a forrás sorsát. A bánya előudvara és kőtörője éppen e helyre került, így az eredeti forráshely megsemmisült, az előtörő vizet egy aknába vezették, melyből földalatti csövön került a bánya bejáratánál elhelyezett vízcsaphoz, mely a munkások ivóvízvételi-, és tisztálkodó helye volt. A vízfelesleg gumitömlőn, illetve az út alatt betoncsövön át került az innen induló kis árokszerű mederbe. Napjainkra a forrás már kiapadt, feltehetően a hegy mélyét feltáró bánya olyan, maradandó sérülést okozott a forrás felszín alatti tároló- és áramlási rendszerében, hogy a víz többé nem jut el az egykori kilépési pontra.

Sümegprágán 1959 márciusában alakult termelőszövetkezet, Új Tavasz néven. A sümegi Kossuth Tsz-szel 1968. január 1-én egyesült. Elsősorban állattenyésztéssel foglalkoztak. Ma 220 lakóháza és 640 lakója van. A Bakony-hegység lábánál, Sümeg és Keszthely között a Marcal patak völgyében fekszik. Délről lombos erdő, szőlő és gyümölcsös öleli körül, panorámája az Alpok havasait is láttatja. Híres a szelídgesztenyéjéről és a borfestéshez használt otelló szőlőjéről, melyből ma már gyümölcslevet is készítenek. A falu teljes közmű ellátottságú, a szervezett szemétszállítást a tapolcai székhelyű Remondis Kft. végzi. A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat heti egy alkalommal tart fogadóórát a településen. Napközi Otthonos Óvoda központja, melyet Bazsi községgel közösen tartja fenn.

A község szívesen várja az idelátogató vendégeket, különösen a nyugalomra és csendre vágyó zöldturizmust kedvelőket. A szórakozni vágyók 10-20 km-en belül válogathatnak, hisz az 5 km-re fekvő Sümeg – a középkori várában zajló színvonalas történelmi játékok mellett – számos látnivalóval szolgál. 20 km-re a Balaton és Hévíz, ahol a strandolás és a gyógyfürdőzés egyaránt biztosított. A falutól 10 km-re Zalaszántón épült Európa első és egyben legnagyobb buddhista sztupája.

A környező kistelepülések is sok érdekességet mutatnak be a bakonyi hagyományokból.

A településen jelenleg 591 fő (2024.01.01. adat) lakos él.

A településen megvalósuló pályázatok:

	Pályázat neve	Önerő	Pályázati támogatás összege	Összesen	Megvalósítás éve
1	Energetika		47 035 702 Ft	47 035 702 Ft	2024.
2	Bölcsőde		254 093 421 Ft	254 093 421 Ft	2024.
3	Óvoda, könyvtár, kultúrház fűtéskorszerűsítés	2 000 000 Ft		2 000 000 Ft	2023.
4	Magyar Falu járda felújítása 280/1 hrsz.		3 999 010 Ft	3 999 010 Ft	2023.
5	Ifjúsági Klub bútorok,	2 000 000 Ft		2 000 000 Ft	2023.

	eszközök, játékok beszerzése				
6	EMET Fazekastalálkozó támogatása		2 500 000 Ft	2 500 000 Ft	2023.
7	Kultúrház előtti terület térkövezése, lépcsőfelújítás	2 000 000 Ft		2 000 000 Ft	2022.
8	Magyar Falu Ifjúsági klub		19 998 199 Ft	19 998 199 Ft	2022.
9	Nemzeti Művelődéi Intézet – Fazekastalálkozó rendezvény megvalósítása		2 500 000 Ft	2 500 000 Ft	2022.
10	Magyar Falu Program Falunapok szervezése		1 000 000 Ft	1 000 000 Ft	2021.
11	Magyar Falu Kommunális eszköz (rakodógép)		7 995 920 Ft	7 995 920 Ft	2021.
12	Rákóczi utca járda felújítás	2 900 442 Ft	16 435 840 Ft	19 336 282 Ft	2021.
13	Óvoda udvar felújítása		726 494 Ft	726 494 Ft	2020.
14	Magyar Falu Tornaszoba kialakítása		2 947 032 Ft	2 947 032 Ft	2020.
15	Műfüves pálya	3 637 454 Ft	30 262 546 Ft	33 900 000 Ft	2019.
16	Utak felújítása MFP		8 997 860 Ft	8 997 860 Ft	2019.
17	Óvoda udvar MFP		3 947 999 Ft	3 947 999 Ft	2019.
18	Buszmegállók beszerzése	600 000 Ft		600 000 Ft	2019.
19	LEADER Rendezvény pályázat		500 000 Ft	500 000 Ft	2019.
20	Orvosi rendelő felújítása	800 000 Ft		800 000 Ft	2018.
21	Gépek, kéziszerszámok beszerzése		1 400 000 Ft	1 400 000 Ft	2018.
22	Játszótéri fajátékok		1 200 000 Ft	1 200 000 Ft	2018.
23	Traktor, pótkocsi, kasza, tolólap		7 400 810 Ft	7 400 810 Ft	2018.
24	Óvoda tetőcsere	1 496 310 Ft	28 433 705 Ft	29 930 015 Ft	2018.
25	Óvoda belső átalakítása, felújítása, eszközök beszerzése	5 000 000 Ft		5 000 000 Ft	2017. – 2020.
26	Polgármesteri Hivatal parkoló térkövezése	2 200 000 Ft		2 200 000 Ft	2017. – 2018.
27	Óvoda hősziget. akadálymentesítés és fűtéskorszerűsítés	1 211 930 Ft	23 026 666 Ft	24 238 596 Ft	2017.
28	Művelődési Ház nyílászáró csere		1 250 000 Ft	1 250 000 Ft	2017.
29	Kamerarendszer kiépítése		529 590 Ft	529 590 Ft	2017.
30	Közművelődési érdekeltség növelő eszközfejlesztés		755 115 Ft	755 115 Ft	2017.

31	Kultúrház külső nyílászárók cseréje		1 250 000 Ft	1 250 000 Ft	2017.
32	Hungaricum pályázat		2 000 000 Ft	2 000 000 Ft	2016.
33	Nemzeti Kulturális Alap Rendezvények		2 100 000 Ft	2 100 000 Ft	2016. – 2019.
34	Garázsok építése – 3 db	700 000 Ft		700 000 Ft	2016. - 2017.
35	Kultúrház belső átalakítása, felújítása	2 200 000 Ft		2 200 000 Ft	2016.
36	Utánfutó vásárlása	460 000 Ft		460 000 Ft	2016.
37	Veszprém Megyei Közalapítvány Rendezvény megvalósítása		650 000,- Ft	650 000,- Ft	2015. – 2019.
38	Szabadidőpark kiépítése		3 000 000,- Ft	3 000 000,- Ft	2015. – 2019.
39	Közművelődési érdekeltségnövelő pályázat – Kultúrház eszközbeszerzés		258 648,- Ft	258 648,- Ft	2015.
40	Falugondnoki autó cseréje		10 084 650,- Ft	10 084 650,- Ft	2015.
41	Ravatalozó épületének felújítása	600 000,- Ft		600 000,- Ft	2015.
42	I.és II. világháborús emlékművek felújítása		400 000,- Ft	400 000,- Ft	2015.
Összesen		**27 806 136 Ft**	**486 679 207,- Ft**	**514 485 343,- Ft**	

Óvoda, mini bölcsőde udvar felújítása

Útaszfaltozás

Kommunális eszköz beszerzés

Járdafelújítás közösségi munkával a régi idők közösségi összefogását tükrözve

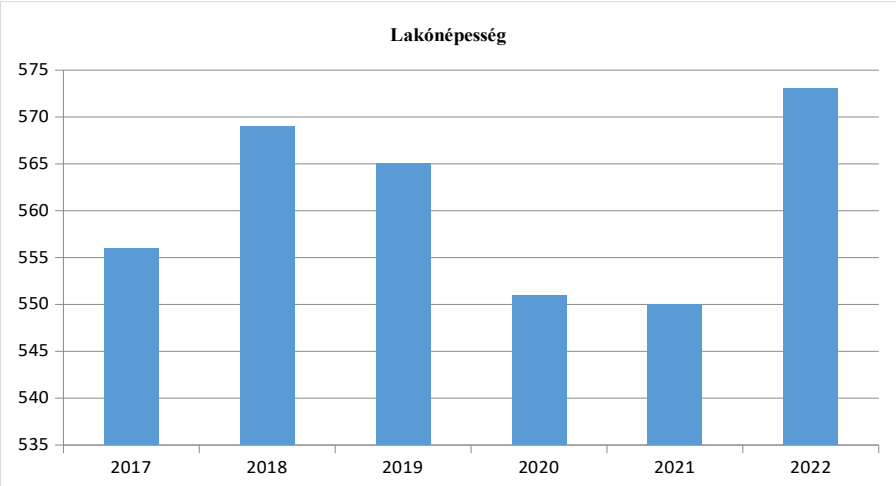
Járda felújítás

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.
A lakónépesség számának változása (%) számítási módja: pl.: (2021 -es "fő" adat osztva a 2020 -as "fő" adattal) × 100 vagy 2022-es "fő" adat osztva a 2021 - es "fő" adattal×100. Ez a számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	**Fő** (TS 001)	**Változás**
2017	556	bázis év
2018	569	102,34%
2019	565	99,30%
2020	551	97,52%
2021	550	99,82%
2022	573	104,18%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Akik településünkön rendelkeznek ugyan állandó lakcímmel, de más településen tartózkodási helyet létesítettek, nem számítandók a lakónépességbe. A lakónépességi adatsor szociológiai tartalma annak a körnek a meghatározása, amelyet nem ért más település irányából elszívó hatás.

A fenti táblázat alapján elmondható, hogy a lakónépesség száma emelkedő tendenciát mutat. Ez magyarázható a településen és annak vonzáskörzetében a gyermekes családok számának és a bevándorlás emelkedésével, és az elvándorlás csökkenésével. Fontos szempont, hogy a településen helyben és térségben tudjunk munkahelyeket létesíteni, a kisgyermekes családok számára a gyermekek napközbeni ellátását biztosítani, illetve a közösségi közlekedés biztosításával távolabbi munkahelyekre az eljutást biztosítani tudjuk.

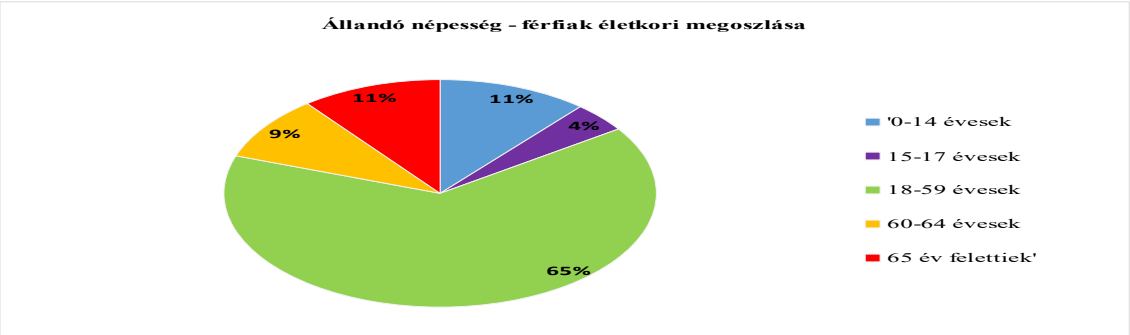
Állandó lakosságszámba számítanak azok, akik településünkön létesítettek állandó lakcímet. Ez az adatsor inkább deklaratív jellegű, mintsem szociológiai, viszont az önkormányzat költségvetési tervezés, a pályázati tevékenység hivatalos és mérvadó viszonyszáma.

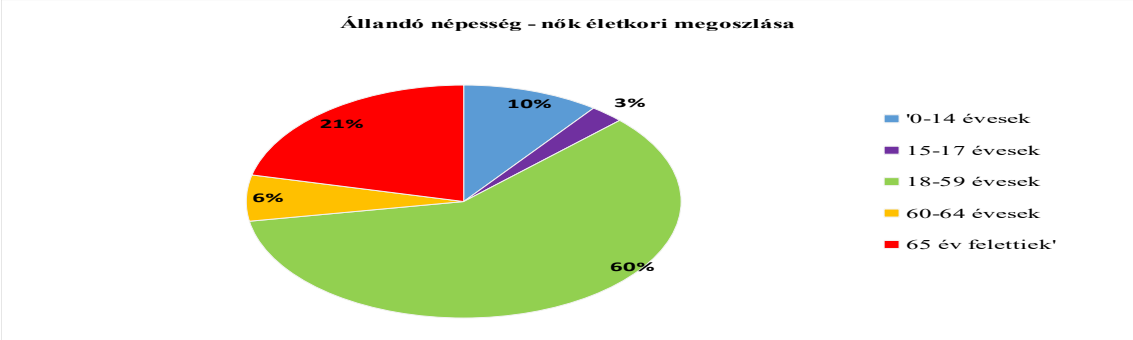
A nemek szerinti megoszlás 2020. évben vizsgált adatai közel egyenlő nemi megoszlást mutatnak. Ezt az állapotot a 65. évtől felgyorsuló férfi mortalitás átírja, a nők közel háromszorosának egyedül maradását vélelmezve. A 65 év feletti korcsoportban a nők már jóval magasabb arányban vannak jelen, mint a férfiak a településen.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	285	314	599	47,58%	52,42%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			17	2,84%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	32	32	64	5,34%	5,34%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	12	8	20	2,00%	1,34%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	185	187	372	30,88%	31,22%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	26	20	46	4,34%	3,34%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	30	67	97	5,01%	11,19%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nemek szerinti megoszlás 2020. évben vizsgált adatai közel azonos nemi megoszlást mutatnak. Ezt az állapotot a 65. évtől felgyorsuló férfi mortalitás átírja, a nők közel kétszeresének egyedül maradását vélelmezve. A 65 év feletti korcsoportban a nők már jóval magasabb arányban vannak jelen, mint a férfiak a településen.

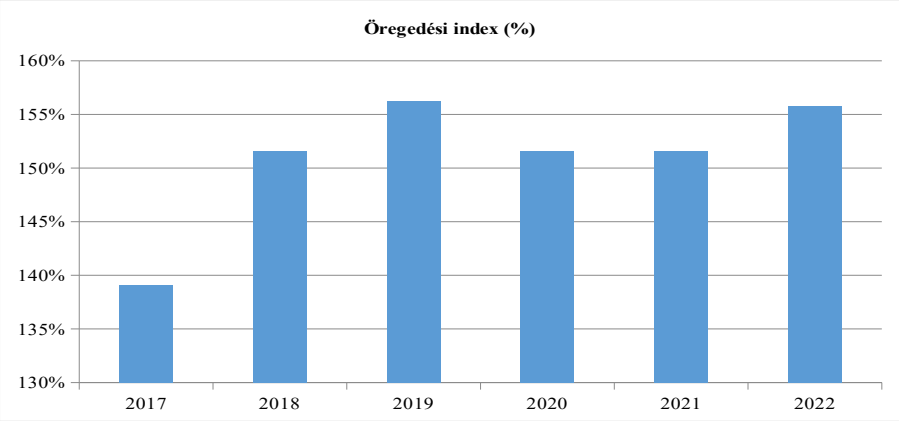
Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Ez a táblázat is jól mutatja azt, hogy a településen élők 13 % (nők), illetve 15 %-a (férfiak) tartozik a 0-17 éves korosztályba, a legnagyobb számban a 18-59 évesek vannak, mind a nőknél, mind a férfiaknál. A diagram jól szemlélteti, hogy a 18-59 éves korosztály tekintetében a férfiak állandó népességhez viszonyított aránya 65 %, ám ugyanez az érték a nőknél 60 %. Ilyen jelentős különbség a két nem korcsoportos megoszlása között a 65 év felettieknél tapasztalható, itt a nők száma a magasabb, a teljes népesség 21-át teszi ki ez a korcsoport, míg ugyanez az arány a férfiaknál csupán 11 %. A gyermekek alacsony számát mindkét nem tekintetében jól mutatja a diagram. A legkisebb számban a népesség összetételét tekintve a 15-17 évesek találhatóak, nőknél 3 %, férfiaknál 4 % a teljes népességhez viszonyítva az arány. A 0-14 éves korosztályt illetően a nők 10 %, és a férfiaknál 11 % a korosztály képviselőiek az aránya. Az adatokból megállapítható, hogy az idős lakosság, a 65 év felettiek, a nyugdíjasok tekintetében több a nő, ezt mindenképpen érdemes figyelembe venni mind a nők, mind az idősek, mint esélyegyenlőségi célcsoport tekintetében.

Az öregedési index megmutatja a 65. év feletti és a 0-14 éves korosztályok arányát

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2017	89	64	139,06%
2018	94	62	151,61%
2019	100	64	156,25%
2020	97	64	151,56%
2021	97	64	151,56%
2022	95	61	155,74%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettieket elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százzal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 18 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiek vannak többen, és a település elöregedő. Tekintettel arra, hogy az öregedési index 100 feletti értéket mutat, megállapítható, hogy a település elöregedő, ez azt jelenti, hogy az időseknek fokozottabb ellátására van szükség, azonban ez nem jelenti azt, hogy esélyegyenlőség szempontjából a gyermekeket – mivel kevesebben vannak – nem kell figyelembe vennünk.

Sümegprága településen lassú elöregedésről beszélhetünk a vizsgált időszakban, mivel a kiskorú lakosok száma magasabb a 65 év feletti állandó lakosság számánál, ami azt is jelentheti, hogy a lakosságszám csökkenése nem a gyerekek számának csökkenésére vezethető vissza, hanem inkább az elvándorlásokkal magyarázható.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2017	-24,73
2018	30,22
2019	1,76
2020	-14,34
2021	10,90
2022	32,23

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

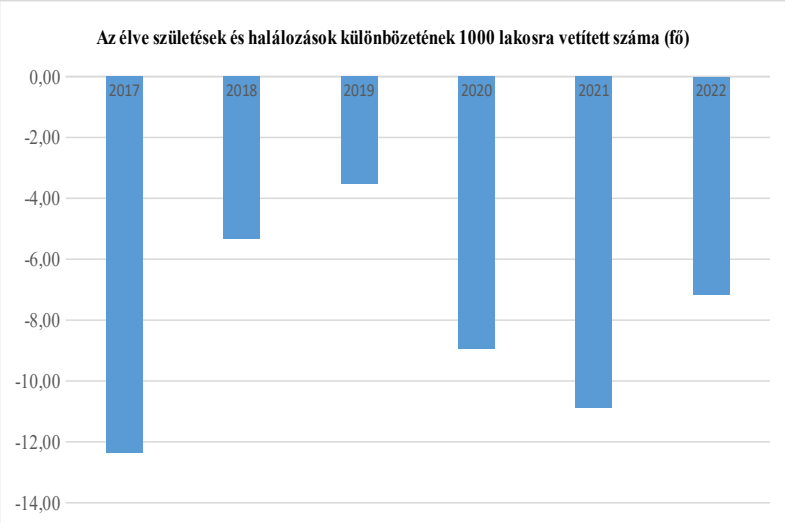

Mint ahogy már az előzőekben is utaltunk rá, az odavándorlás nagyobb mértékű volt a településén, mint az elvándorlás. Ez az üres házak megvásárlásával magyarázható.

A belföldi vándorlásokra vonatkozó adatok a település „vonzerejét" mutatják meg: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző.
Jelenleg a településre való költözés a jellemző a 2022. évi adatok alapján, bár 2020-évben az elvándorlások száma jelentős volt. A 2022. évre vonatkozó adatok jelentős javulást mutatnak az előző évekhez képest.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2017	-12,37
2018	-5,33
2019	-3,53
2020	-8,96
2021	-10,90
2022	-7,16

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás negatív értéket mutat, a halálozások száma szinte minden évben magasabb, mint az élve születések száma, ez szintén a lakosság elöregedésére enged következtetni. Kiugróan negatív ez az érték a vizsgált 6 év közül a 2017., 2020, 2021. években. Sümegprágáról is mint az Országról összességében elmondható, hogy hosszú évek óta folyamatosan fogy a népessége.

Értékeink, küldetésünk

Sümegprága Település Önkormányzat Képviselő-testülete Sümegprága Települési Önkormányzata 2019-2023 időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP) az 27/2019. (03.06.) számú határozatával fogadta el, majd a felülvizsgálatokat az 14/2021. (02.24.) számú határozatával fogadta el.
A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az elmúlt évtizedekben az ország különböző régiói, kistérségei, települései között egyre nagyobb gazdasági, foglalkoztatási és szociális különbségek jöttek létre. Ahol a társadalmi különbségek érezhetőbbé váltak, ott a helyi szociális rendszer iránti szükségletek is megnövekedtek. A rendelkezésre álló erőforrások azonban sok helyen kevésnek bizonyulnak, és csak a szükséges jogszabályban előírt minimális ellátásokra korlátozódnak.

Településünknek törekednie kell az egyenlőtlenségek leküzdésére, gazdasági és szociális kohézió erősítésére. A partnerség, együttműködés, az együtt gondolkodás mindannyiunk feladta azért, hogy a megfogalmazott célok ne csak innovációs lehetőségek legyenek, hanem összefogással megvalósulhassanak. Ahhoz, hogy a település esélyegyenlőségi tervében megfogalmazott célok megvalósuljanak, szükség van a folyamatos tervezésre, a változó körülményekhez való alkalmazkodásra, melyhez elengedhetetlen a területen dolgozó szociális szakemberek, a

mindennapi ellátásban dolgozók és a helyi önkormányzat folyamatos párbeszéde, partnersége, közös nyelve.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sümegprága Települési Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Sümegprága olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés formáját, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve.
Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében, olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják, így különösen a:

- mélyszegénységben élők, romák
- gyerekek
- nők
- fogyatékos személyek
- idősek tekintetében.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat, melynek tagjai az érintett intézmények szakemberei:

- mini bölcsőde
- óvoda,
- általános iskola,
- gyermekorvos,
- háziorvos,
- fogorvos,
- védőnő,
- rendőrség,
- szociális ügyintéző,
- szociális alapszolgáltatási intézmény, gyermekjóléti szolgálat
- civil szervezetek,
- alapítványok

A HEP jelentősége
A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."
A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Általános fogalomértelmezés az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény meghatározása alapján:

Hátrányos megkülönböztetés

<u>Közvetlen hátrányos megkülönböztetés</u>

Olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékossága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága (terhessége) vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre

irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, érdekképviselethez való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Közvetett hátrányos megkülönböztetés

A közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékossága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága (terhessége) vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonyának meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.

Előnyben részesítés

Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésen alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, nem sérthet alapvető jogot, nem biztosíthat feltétlen előnyt, és nem zárhatja ki az egyéni szempontok mérlegelését.

Szegregátum

A térben elkülönülten és koncentráltan, egy tömbben élő hátrányos helyzetű személyek, akik többszörösen ki vannak téve a társadalmi kirekesztődés mechanizmusának.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) már differenciáltabb szabályozást ad:

Fogyatékos személy

Az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

Az akadálymentesség

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ának 1. pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő épített környezet. Az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.

Az egyenlőesélyű hozzáférés

A szolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele – az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal – mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető. Az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási,

hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók. Az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.

Közszolgáltatás

Az állam által fenntartott intézmény által nyújtott közszolgálati médiaszolgáltatás, továbbá oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási, közlekedési szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység.

A helyi és nemzetiségi önkormányzat hatásköre gyakorlása során kifejtett minden tevékenység – ideértve különösen a hatósági és egyéb közigazgatási tevékenységet –, valamint a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, a nem állami, helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati fenntartó és az egyházi jogi személy által fenntartott, közfinanszírozásban részesülő intézmény által nyújtott *fb)* alpont szerinti szolgáltatás, ellátás, tevékenység,

*M*inden ügyfélszolgálati rendszerben működtetett szolgáltató tevékenység, továbbá, minden olyan hatósági engedély vagy hatósági kötelezettség alapján végzett nyilvános szolgáltató tevékenység, amely település vagy településrész közellátását szolgálja, használata nem korlátozott, illetve nem korlátozható.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv) rendelkezik.

Az Mötv. 13. § (1) bekezdése értelémben a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás,

kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);

3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;

8a. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;
20. távhőszolgáltatás;
21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

(2) Törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó más helyi önkormányzati feladatot is megállapíthat.
(3) Az (1) bekezdés 18. pontja szerinti helyi közösségi közlekedési feladatellátás forrása helyi önkormányzatnál a helyi iparűzési adóból származó bevétel, a fővárosi önkormányzat esetében elsőként a külön törvény alapján a fővárosi önkormányzatot osztottan megillető adóbevétel.

Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a Képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti.

Sümegprága Települési Önkormányzat Képviselő-testülete elkötelezett az esélyegyenlőség mellett, ezért helyi rendeleteivel is az a célja, hogy javítsa az esélyegyenlőségi célcsoportok társadalmi helyzetét és elősegítse ezen csoportok felzárkózását.
Sümegprága Települési Önkormányzat Képviselő-testületének az alábbi rendeletei születtek e tárgyhoz kapcsolódóan:

- a szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 5/2021. (V.21.) számú önkormányzati rendelet,
- az egészségügyi alapellátás körzeteinek kialakításáról szóló 8/2016. (IX.04.) számú önkormányzati rendelet,
- Sümegprága Települési településképéről szóló 10/2017. (XII.31.) számú önkormányzati rendelet,
- a helyi közművelődési feladatok ellátásáról szóló 10/2020. (XII.30.) számú önkormányzati rendelet,
- tárgyévi költségvetési rendeletek.

Fentieken túl Sümegprága Települési Önkormányzat Képviselő-testülete Sümegprága Települési Önkormányzata 2019-2023 időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját az 27/2019. (03.06.) számú határozattal fogadta el.

Helyi szinten Sümegprága Települési Önkormányzat Képviselő-testületének döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, célirányos kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződéseivel, egyházakkal, önszerveződésekkel, társulásaival, sportegyesületével törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Fontos megemlíteni az önkormányzat költségvetési koncepcióját, közmunkaprogramját, valamint településrendezési tervét, melyek, jóllehet egy- egy szektor konkrét célkitűzéseit és terveit határozzák meg, mégis szervesen és elválaszthatatlanul kapcsolódnak az esélyegyenlőség kérdésköréhez.

Az esélyegyenlőség területén kiemelt jelentőséggel bír Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény, melynek a hátrányos célcsoportok közül a gyermeki jogok védelme, időskorúak, fogyatékkal élők támogatása és a megfelelő családi környezet megteremtésének biztosítása a fő feladatuk a szolgáltatásaik révén.

A szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 5/2021. (V.21.) számú önkormányzati rendelet célzottan a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, illetőleg mélyszegénységben élőkre vonatkozóan rendelkezik a pénzbeli és természetbeni települési támogatások köréről:

a) általános települési támogatás,
b) rendkívüli települési támogatás,
c) születési települési támogatás,
d) iskolakezdési települési támogatás,
e) temetési települési támogatás,
f) köztemetés,
h) tüzelőanyag települési támogatás
i) mikuláscsomag települési támogatás.
j) karácsonyi települési támogatás.

Személyes gondoskodás keretében nyújtott természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátások:

a) étkeztetés,
b) házi segítségnyújtás,
c) családsegítés,
d) gyermekjóléti szolgáltatás,
e) gyermekétkeztetés,
f) falugondnoki szolgáltatás.

Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása következtében Sümegprága Települési Önkormányzata a következőkben felvázolt települési esélyegyenlőségi programot alkotja meg.

Az Szt. változásáról a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek.

A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg.

Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- gyermekek otthongondozási díja,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj,
- közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Sümegprága Települési Önkormányzatának elsődleges célja, hogy minden embert egyenlőnek kell tekinteni a településen. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032))

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030**, **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által előkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskoruk szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség eseten a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése eseten integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységet, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait.

Szolgáltatástervezési koncepció elkészítése folyamatban van a Marcal vidéki Önkormányzatok Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Intézménye révén.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

2013. január 1. napjától Sümegprága Település Önkormányzata létrehozta Bazsi, Dabronc, Gógánfa, Hetyefő, Megyer, Rigács, Sümegprága, Ukk, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalameggyes községek önkormányzataival – 11 önkormányzattal - a Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalt.

Sümegprága Települési Önkormányzat a gesztor települése a Sümegprága és Bazsi Óvodafenntartó Társulásnak, melyet Bazsi és Sümegprága Települési Önkormányzatai tartanak fenn, óvodai és mini bölcsődei feladatok ellátására.

A Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó 11 település (Bazsi, Dabronc, Gógánfa, Hetyefő, Megyer, Rigács, Sümegprága, Ukk, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalameggyes) 2015.

január 1-jével létrehozta a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása Szociális és Gyermekjóléti Intézményét – gyermekjóléti szolgáltatás, családsegítés, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás feladatainak az ellátására. 2023. 12. 31. napjáig Sümegprága Települési Önkormányzata önállóan látta el a szociális étkeztetés feladatait, 2024. január 1. napjától a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása Szociális és Gyermekjóléti Intézménye biztosítja a feladatellátását.

A Sümegi Kistérségi Többcélú Társulás fenntartásban – amelynek Sümegprága is tagja - 21 településen biztosított a szakorvosi járóbeteg szakellátási feladatok ellátása a Sümegi Kistérségi Egészségügyi Szolgálat Közhasznú Nonprofit Kft. által. 2024. július 1-től a jogszabály változások következtében a költségvetési szerv kerül létrehozásra a feladatellátásra vonatkozólag.

Sümegprága Települési Önkormányzata az Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. tagja.

A DRV - Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. az ívóvíz és szennyvízhálózatok fejlesztését Sümegprága településén.

Bazsi Község Önkormányzata az egészségügyi alapellátás tekintetében a LONA MEDIC Kft. látja el.

A védőnői ellátás 2023. július 1. napjával átalakult, az addig önkormányzatok által fenntartott – Védőnői Körzet működtetését a Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórház látja el.

A fogorvosi alapellátást a Sümegi székhelyű Dr. Jova Zoltán területi ellátási kötelezettséggel látja el Sümegen.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az alábbi táblázatok statisztikai adatokkal támasztják alá a következő fejezetek helyzetelemzéseit abból a célból, hogy az esélyegyenlőség javítása érdekében szükséges intézkedések számadatokkal is alátámaszthatóak legyenek. A számadatok által felvázolható a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból.

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TeIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze, felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs, és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki. Főleg a fogyatékkal élők és a romák adatainak meghatározása ütközött nehézségekbe: a fogyatékkal élőkről nagyon kevés statisztikai adat ismert, a romáknál pedig települési szinten nincs, aki románnak vallja magát, így őket nem lehet ebbe a csoportba sorolni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben ál). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmat azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségből fakadó összes probléma „cigánykérdéskent” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem Igaz, hogy minden mélyszegénységben elő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A mélyszegénység összetett, több kritérium szerint meghatározott helyzet. Legalább két kritérium alapján sorolható mélyszegénységbe a személy, vagy család. Ezek: - legalább három éve munkanélküliek, - legfeljebb az általános iskola 8. osztályát, illetve a 9-10. osztályt végezték el, - az aktív korúak inaktívak, ami a munkaerőpiacon történő részvételt illeti, - kettőnél több gyermeket nevelnek. A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre.

A népszámlálási adatok azért nem adnak reális képet, mert a legtöbb roma származású ember nem vallja magát románnak. Dabroncon becsülhetően kisszámú a roma népesség, az idős- és középkorú generációra az alulképzettség a jellemző. Az önkormányzat arra törekszik, hogy ösztöndíjjal támogassa a felsőoktatásban részt vevő hallgatókat is (Bursa Hungarica ösztöndíj).

Az Szt. meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formait, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújt szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- es jogköret, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával es folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása.

- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény** célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

Az Ebktv. 8. es 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb aranyban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdése alapján

a) ***jövedelem****:* – az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)–(1c) bekezdésekben foglaltakra – az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) ***vagyon****:* ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek
ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy
bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;

A családok, háztartások életkörülményeit elsősorban a havi nettó jövedelem nagysága határozza meg. Az egy főre jutó jövedelmet nagymértékben befolyásolja, hogy az együtt élő családtagok közül hányan tartoznak a keresők és hányan az eltartottak közé.

Ezen belül az eltartottak életkora, egészségi állapota is meghatározó lehet. A továbbtanulással, a képzések fontosságának előtérbe kerülésével egyre nagyobb számban maradnak eltartottak a 18 év feletti gyermekek is.
A társadalmi szegénységben élő családok egyik csoportjára általában jellemző az anyagi és tárgyi szűkösség, de a szülők egészségesek, dolgoznak, megfelelően szervezik a család életét, érzelmi kötődéseik szorosak. Rugalmasan tudnak alkalmazkodni a változó körülményekhez, értékrendjükben a társadalmi normákhoz igazodnak. Bár intellektuális területen általában hátrányt szenvednek, de életvezetésükben jellemző a céltudatottság, a küzdeni akarás, ezért erősen motiváltak.
A szegénységben élők másik csoportjára jellemző, hogy nagyon alacsony a jövedelmük, ezért anyagi és tárgyi ellátottságuk csekély, a létminimum alatt élnek. Életvezetési zavaraik miatt még a kevés jövedelmet is rosszul osztják be. A családtagok egymáshoz való kötődése bizonytalan, labilis, önálló életvezetési képességük csökkent.

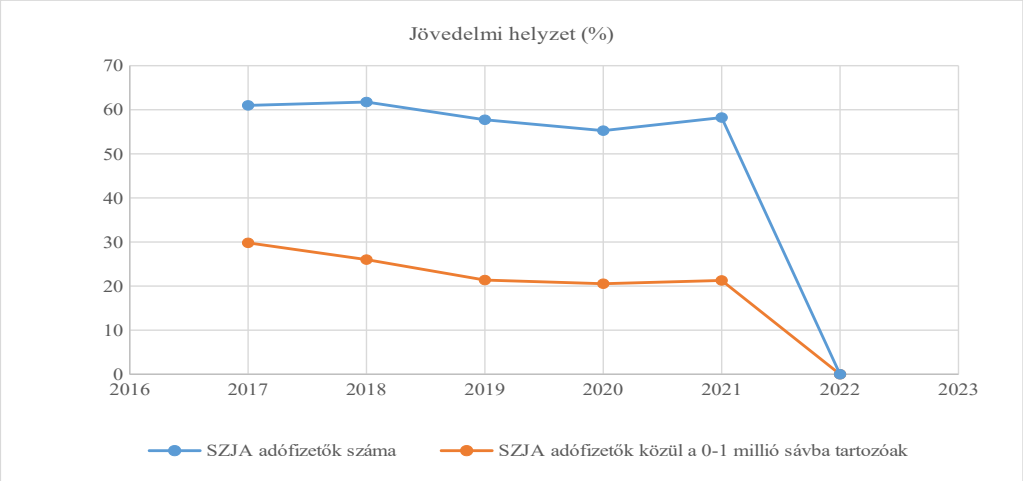
Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek, és a romák.
A településen az a tapasztalat, hogy a munkaerő-piacra jutás fő akadályai az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
	Az SZJA adófizetők száma	**Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók**
Év	**az állandó népesség %-ában** (TS 059)	**az állandó népesség %-ában** (TS 060)
2017	60,99	29,81
2018	61,75	26,01
2019	57,73	21,37
2020	55,26	20,54
2021	58,23	21,28

2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Európai Bizottság az Európa 2020 Stratégia néven meghatározta a szegénység csökkentési célját. Az uniós cél, hogy 20 millió fővel csökkenjen a szegénységben és kirekesztettségben élők száma. Az ehhez kapcsolódó magyar vállalás szerint Magyarország 2020-ra mintegy félmillió fővel kívánja csökkenteni a szegénységben élők számát. A vállalások meghatározásához az Eurostat három mutatószámot használt: a jövedelmi szegénységben élők számát, a rendkívül alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők számát, valamint az anyagi depriváció élők számát.

Az SZJA adófizetők aránya az állandó népesség %-ában 21,28 – 29,81 érték között mozgott, csekély mértékű csökkenés tapasztalható. Ekkor a csökkenést az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók (az szja adófizetők %-ában) számának csökkenése adta.

A társadalmi szegénységben élő családok egyik csoportjára általában jellemző az anyagi és tárgyi szűkösség, de a szülők egészségesek, dolgoznak, megfelelően szervezik a család életét, érzelmi kötődéseik szorosak. Rugalmasan tudnak alkalmazkodni a változó körülményekhez, értékrendjükben a társadalmi normákhoz igazodnak. Bár intellektuális területen általában hátrányt szenvednek, de életvezetésükben jellemző a céltudatosság, a küzdeni akarás, ezért erősen motiváltak.

A szegénységben élők másik csoportjára jellemző, hogy nagyon alacsony a jövedelmük, ezért anyagi és tárgyi ellátottságuk csekély, a létminimum alatt élnek. Életvezetési zavaraik miatt még a kevéske jövedelmet is rosszul osztják be. A családtagok egymáshoz való kötődése bizonytalan, labilis, önálló életvezetési képességük csökkent.

Azok a családok, akik láthatóan jobb életkörülmények és kedvezőbb anyagi feltételek között élnek, nagyobb számban sorolták magukat a társadalom alsó rétegébe, és érzik magukat szegénynek, mint azok, akik napi anyagi nehézségekkel küzdenek, esetleg még tartozásuk is van.

Azokban a családokban, melyekben a jövedelmi viszonyaik alapján a középrétegbe sorolták magukat, nagyobb számban érzik szegénynek magukat a családtagok, melynek okaként legtöbb esetben a jövedelem hiányát vagy alacsony mértékét jelölték meg.
Ezen adatok alátámasztják, hogy a családok szegénységhez való attitűdje nagyon szubjektív. A helyi segítő szerveknek ott van nagy szerepe, amikor a halmozottan hátrányos helyzetben élők nem ismerik fel reális társadalmi helyzetüket, nem tudnak, és nem akarnak változtatni sorsukon. Fontos e családok, személyek támogatása, motiválása, önismeretük, helyzetük, saját sorsuk iránt érzett felelősségük felerősítése. Ez amiatt is fontos, mivel a halmozott hátrányok közt élő, támogatás nélküli szülők újabb problémákat generálnak, gyermekeik ugyanezzel a kötelesség- és felelősségtudat hiányával találkoznak, ezt generációkon keresztül tovább örökítik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi esélyegyenlőségi programunk adatai tartalmazzák az önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Az életszínvonal emelkedésének legmeghatározóbb tényezője a munkaerő-piacon való részvétel, hiszen a jövedelemszerzés legáltalánosabb formája a munkavégzés. Így azoknak a családoknak, amelyekben a háztartásban munkanélküli vagy inaktív személyek élnek, nagy az esély a szegénnyé válásra.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén

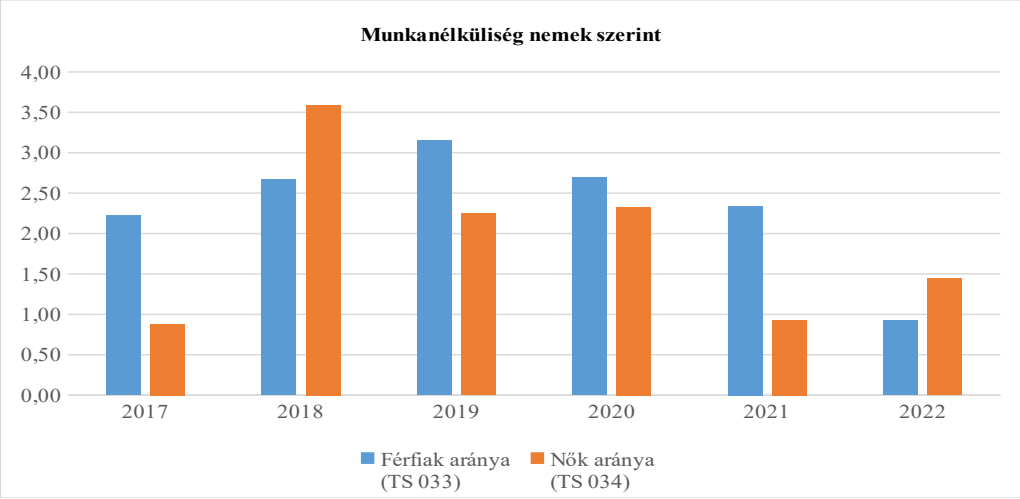
Az Ebktv. 21. § - 23. § alapján az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében stb.
Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Az alábbi adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	**Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében**		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
2017	2,22	0,88	1,55%
2018	2,67	3,59	3,13%
2019	3,15	2,25	2,70%
2020	2,69	2,33	2,51%
2021	2,34	0,93	1,64%
2022	0,92	1,44	1,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

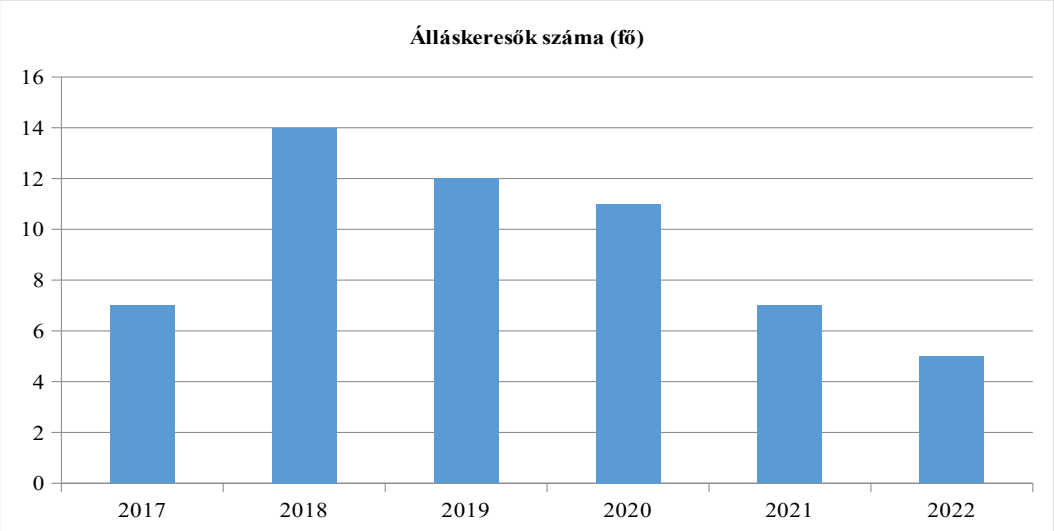

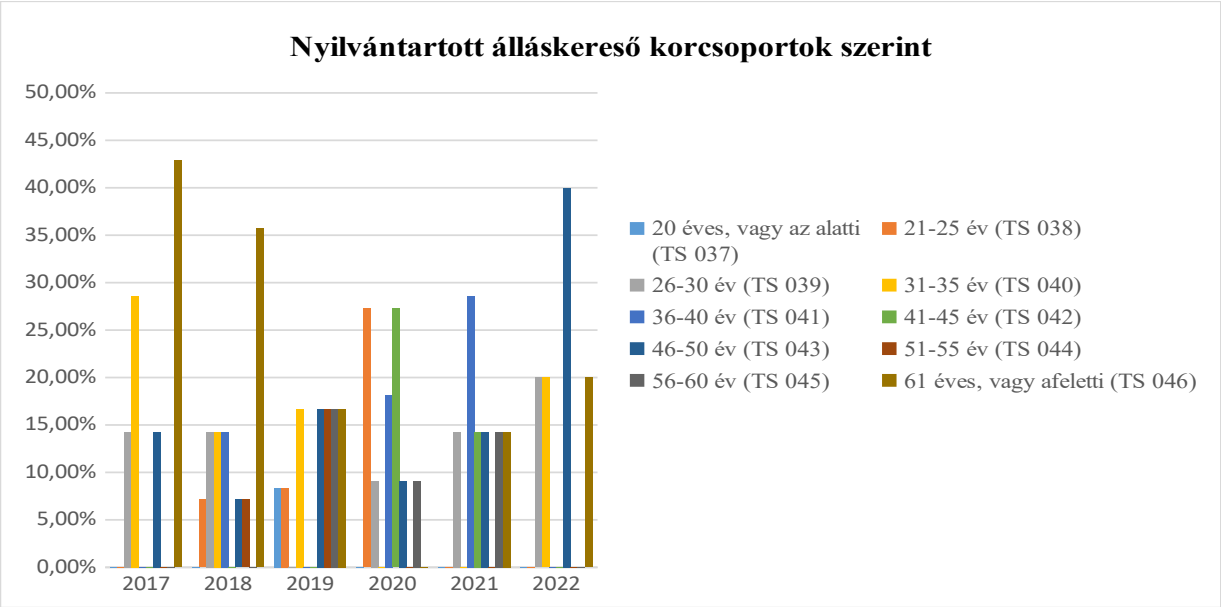
A vizsgált 2017-2022 évek során a nemek szerinti vizsgálattal megállapítható, a nők aránya átlagban magasabb volt a nyilvántartott álláskeresők körében.

A nyilvántartott álláskeresők száma tekintetében megállapítható, hogy a lakónépességhez viszonyított számuk a 2022. évben a legalacsonyabb, a férfiak és nők tekintetében az eltérés minimális, évenként változó képet mutat. A nyilvántartott álláskeresők száma a 15-64 év közötti lakónépesség, tehát az aktív korú népességhez viszonyítva alacsonynak mondható, a legmagasabb 2018-ban volt 3,13 %. Az adatok alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma a 2020-ban a pandémia következtében növekvő tendenciát mutatott. A gazdasági növekedés beindításával a nyilvántartott álláskeresők száma is csökkent a 2021. évtől.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
	Fő összesen	**7**	**14**	**12**	**11**	**7**	**5**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	8,33%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	1,00	1,00	3,00	0,00	0,00
	%	0,00%	7,14%	8,33%	27,27%	0,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	2,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	14,29%	14,29%	0,00%	9,09%	14,29%	20,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	2,00	2,00	0,00	0,00	1,00
	%	28,57%	14,29%	16,67%	0,00%	0,00%	20,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	2,00	0,00	2,00	2,00	0,00
	%	0,00%	14,29%	0,00%	18,18%	28,57%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	0,00	3,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	27,27%	14,29%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	1,00	2,00	1,00	1,00	2,00
	%	14,29%	7,14%	16,67%	9,09%	14,29%	40,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	1,00	2,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	7,14%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	0,00	2,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	16,67%	9,09%	14,29%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	5,00	2,00	0,00	1,00	1,00
	%	42,86%	35,71%	16,67%	0,00%	14,29%	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

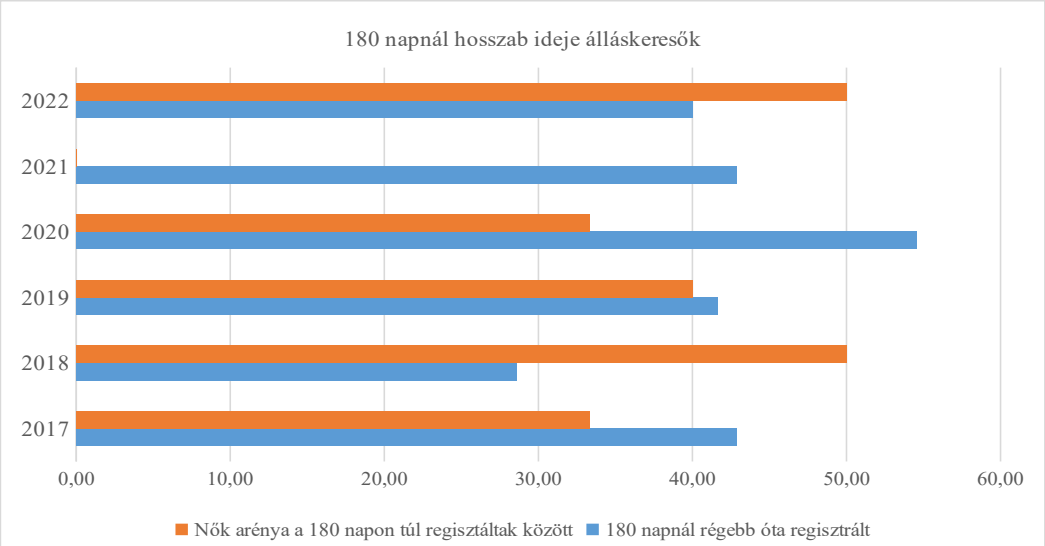

A nyilvántartott álláskeresők száma 5-14 fő között mozgott a vizsgált években. 2022-ben volt a legalacsonyabb 5 fő és 2018-ban a legmagasabb 14 fő. A korcsoportos megoszlás tekintetében az látszik, hogy a regisztrált munkanélküliek legnagyobb számban a 46-50 év közötti korosztályban 40 %-ban, és a 61 év feletti korosztályában 42,86 %-ban találhatóak. Ezen korosztályokból sokan egészségi problémákkal küzdenek, valamint végzettségük sem piacképes, azaz a lakosság elöregedésének problémája kihat a foglalkoztatásra is. A 20 éves és fiatalabb korosztály tekintetében alacsonyak a számok, a 2019. és 2020. években a 21 - 25 évesek, továbbá a 26 - 30 évesek közöttiek között közel azonos mértékben találhatóak a nyilvántartott álláskeresők 20 % körül mozognak az értékek. Az 51 - 55 év közötti nyilvántartott álláskeresők száma 16,67 % között alakult. Mindezekből jól látható, hogy a munkanélküliség minden korcsoportot veszélyeztet kisebb nagyobb mértékben. Ennek kiküszöbölésére az átmeneti időszakban megoldást jelenthet a közfoglalkoztatásban való aktív részvétel, majd az esetleges képzéseken/átképzéseken és álláskeresési tanácsadáson való részvételt követően a tartós munkavállalás.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2017	42,86	33,33
2018	28,57	50,00
2019	41,67	40,00
2020	54,55	33,33
2021	42,86	0,00
2022	40,00	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 16,67 %-os növekedést mutat a vizsgált 6 év alatt. A vizsgált időszakban a nők aránya a 2021. év kivételével magasabb a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek között.

A nyilvántartott/regisztrált munkanélküliek száma a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma a 2018. és 2022. években volt a legmagasabb, a többi években közel azonos mértéket mutat. A 180 napnál régebben munkanélküli személyek ellátásban az állami foglalkoztatási szervtől nem részesülnek, ezért nem minden esetben tartják a kapcsolatot rendszeresen a munkaügyi kirendeltségekkel. A Járási Hivatalok Foglalkoztatási Osztályai által nyilvántartott személyek, amennyiben a regisztrálásukat megelőző három évben legalább 360 nap időtartamban foglalkoztatotti jogviszonnyal rendelkeznek, álláskeresési járadékra jogosultak. Aki az öregségi nyugdíj korhatárt öt éven belül betölti, nyugdíj előtti álláskeresési segélyre jogosult.

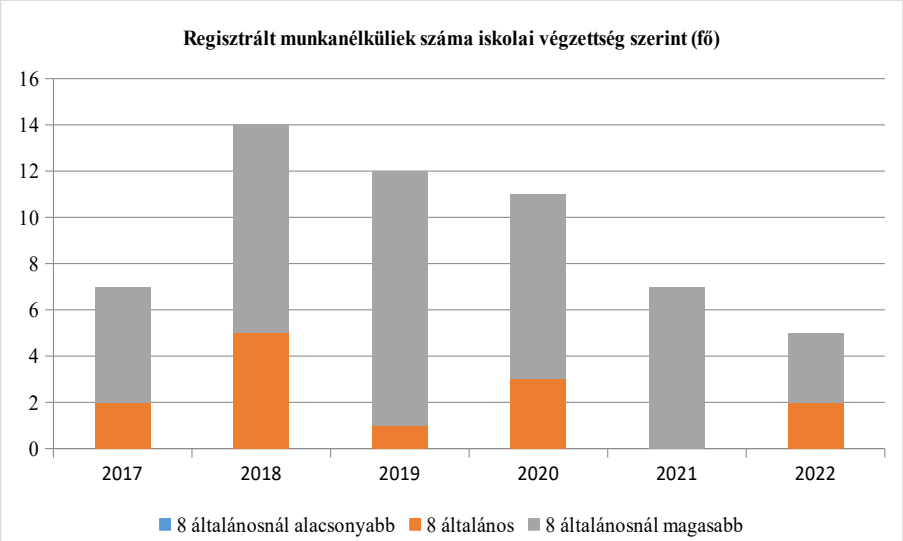
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A rendelkezésünkre álló adatok szerint a 8. osztályt elvégzett lakosság aránya mindkét nemnél növekedett, de a nők iskolázatlansága magasabb. Figyelemmel arra, hogy ez az adat országos, a helyi viszonyokra vonatkozó speciális következtetés nem lehet levonni, továbbá a településen nem lehet kimutatni az ezzel összefüggésbe hozható magasabb női munkanélküliséget.

A regisztrált munkanélküliség és az iskolai végzettség összefüggéseinek értékelésénél általánosságban figyelembe kell venni, hogy az alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma nem számottevő, ezért körükben a regisztrált munkanélküliség sem lehet meghatározó. Ha helyben, illetve napi bejárással elérhető közelségben valós megélhetési perspektívát nyújtó munkalehetőség nincs, más belföldi települések és külföld elszívó hatása fokozottan érvényesül

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	**Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen** (TS 052)	**Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint**					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		**Általános iskolai végzettség** (TS 035)		**8 általánosnál magasabb iskolai végzettség**	
	Fő	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2017	7	0	0,00%	2	28,57%	5	71,43%
2018	14	0	0,00%	5	35,71%	9	64,29%
2019	12	0	0,00%	1	8,33%	11	91,67%
2020	11	0	0,00%	3	27,27%	8	72,73%
2021	7	0	0,00%	0	0,00%	7	100,00%
2022	5	0	0,00%	2	40,00%	3	60,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Általános és középiskolai felnőttoktatás a településen nincsen. Arról, hogy más településen hány lakosunk vett részt ilyen oktatásban, nem rendelkezünk adattal.

A regisztrált munkanélküliség és az iskolai végzettség összefüggéseinek értékelésénél általánosságban figyelembe kell venni, hogy az alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma nem számottevő, ezért körükben a regisztrált munkanélküliség sem lehet meghatározó. Ha helyben, illetve napi bejárással elérhető közelségben valós megélhetési perspektivát nyújtó munkalehetőség nincs, más belföldi települések és külföld elszívó hatása fokozottan érvényesül.

A regisztrált munkanélküliek száma növekedést, majd csökkenést mutat a vizsgált évek alatt. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya csökkent 2022. évre összesen 11,43 %- kal.
A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettségét illetően elmondható, hogy a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma az összes nyilvántartott álláskeresőhöz viszonyítva 2018-as és

2020.-as években növekedett, míg a 2021-es évben hirtelen lecsökken 0 %-ra. Megállapítható, hogy a csak 8 általánossal rendelkezők száma kiugróan növekedést mutat a 2022-es évben, amely 40 %. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők képviselik a legnagyobb arányt. Általánosságban elmondható, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül a szakképzettséggel nem rendelkezők aránya közel 3-11 fő között volt a vizsgált időszakban.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. Az aktív kor fogalma az egyes évjáratok eltérő nyugdíjba vonulási szabályai miatt relatív, ezért a 18-59 életévet tekintjük annak. A közfoglalkoztatottak száma 7-10 fő között mozog. A közfoglalkoztatottak a START; közmunka programban és hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban dolgoznak, valamint településüzemeltetési feladatok ellátását segítik.

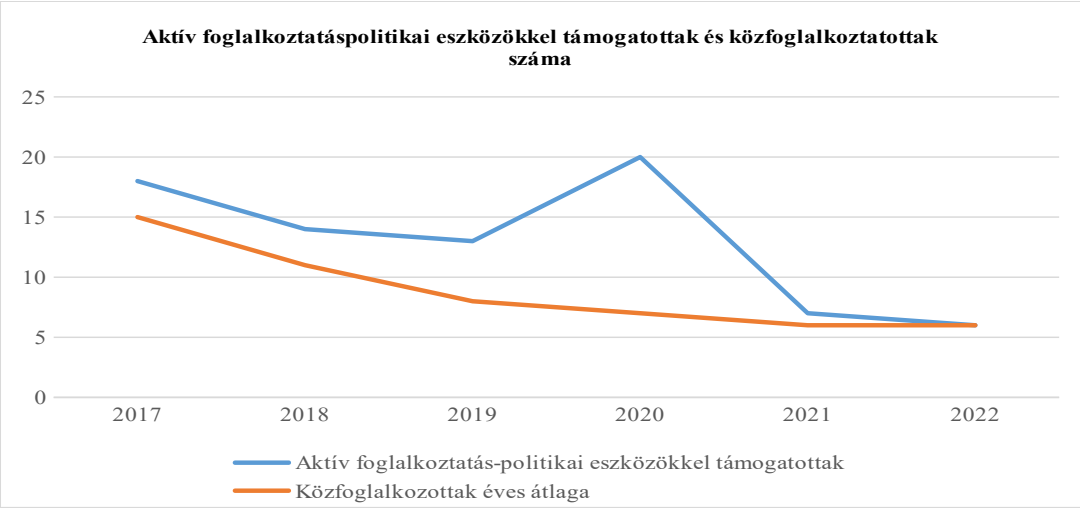
Az egyéb munkáltatónál alkalmazott közfoglalkoztatottak számáról (Erdészet stb.) adattal nem rendelkezünk.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Flt. 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során - külön jogszabályban meghatározott közfoglalkoztatást szervez, - figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását, - döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit, - az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.
A helyi önkormányzat az Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Az önkormányzat igyekszik élni mindazokkal a lehetőségekkel, amelyek biztosítják a munkanélküliek, illetve az inaktívak munkaerőpiacra történő visszakerülését, így a közfoglalkoztatással, illetve a képzéssel egybekötött foglalkoztatással.

Az Önkormányzat a foglalkoztatás javítása érdekében folyamatosan együttműködik a Veszprém Vármegyei Kormányhivatallal. A közfoglalkoztatásban való részvétel alapvetően az együttműködési készség egyik kifejezési formája. A foglalkoztatott részére segély helyett bérjövedelmet jelent.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika		
Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalkoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2017	18	15
2018	14	11
2019	13	8
2020	20	7
2021	7	6
2022	6	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közmunka nem cél, hanem eszköz a foglalkoztatás bővítésére. Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktívak munkaerőpiacra történő visszakerülése érdekben az önkormányzat közfoglalkoztatás keretén belül igyekszik segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást. A közfoglalkoztatottak száma évről-évre csökken, a legmagasabb 2017. évben volt 15 fővel. 2022-re a közfoglalkoztatottak száma 6 főre csökkent. Az alacsony bérezés miatt sokan nem vállalják el a munkát.

A munkaeszközökkel a településen a közfoglalkoztatásban lévő munkavállalók könnyebben tudják a közterületek gondozását ellátni. Nagy hangsúlyt fektetünk településükön a közterületek folyamatos rendezettségére.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A település foglalkoztatottságának alakulását döntően a környező települések munkaerő-felvevő képessége befolyásolja.

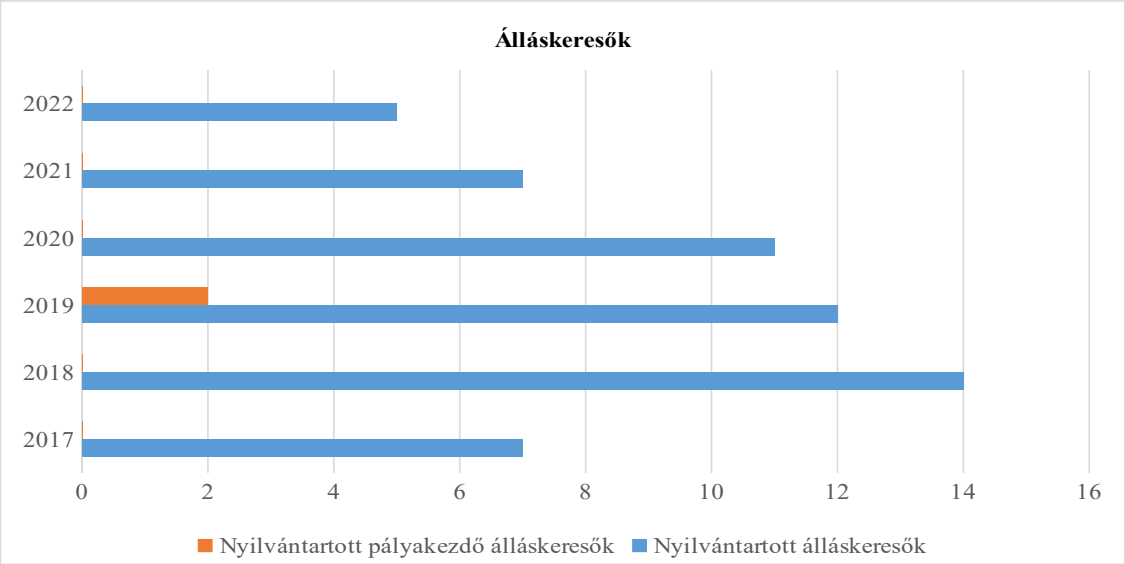
Helyben működő, nagy létszámot foglalkoztató munkáltató nincs a településen, ezért a munkavállalók egy része ingázni kényszerül. Leginkább 10-50 km távolságra járnak az aktív korúak vagy buszjáratokkal, vagy saját gépjárművel. A nagyobb cégek, vállalatok saját

autóbusszal biztosítják a dolgozók szállítását. A távolsági közlekedés (helyközi autóbuszjárat) nagyon ritkán, naponta két-három alkalommal közlekedik.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;
A fiatalok foglalkoztatását elősegítő, illetve megkönnyítő programok nincsenek a településen.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	Fő	**Fő**
2017	7	0
2018	14	0
2019	12	2
2020	11	0
2021	7	0
2022	5	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma változó képet mutat 5-14 fő volt a vizsgált időszakban. A foglalkoztatottság növelése a társadalmi felzárkózás kulcseleme. Az alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek számára célzott programokkal kell elérhetővé tenni a munkába álláshoz szükséges munkaerő piaci szolgáltatásokat, foglalkoztatási támogatásokat, a szak- és felnőttképzési programokon keresztül a képzettség megszerzésének lehetőségét.

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők tekintetében a vizsgált 6 éves időtartamban 0 fő volt, A pályakezdők, fiatalok kiemelt hátrányos helyzetű csoportként vannak definiálva az Unióban és Magyarországon egyaránt. Ez kiemelt figyelmet és elbánást jelent adott esetben. Azaz a

munkaerő-piaci programokon belül külön célcsoportként vannak jelen, a foglalkoztatási támogatásokban a pályakezdőknek külön támogatás áll rendelkezésre.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A település felnőttképző programjait túlnyomó részben a Köz- és Startmunka határozza meg. Ezen programok a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya szervezi és tartja nyilván, így az ehhez kapcsolódó adatok tekintetében csak ők tudnak segítséget nyújtani. A célcsoportok társadalmi befogadásához kell segítséget nyújtani, mely az oktatásban való részvételük elősegítése mellett/után a munkaerőpiacon való sikeres helytállásukhoz nyújtott támogatással válik teljessé. A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok foglalkoztatási esélyegyenlőségének javítása érdekében fel kell térképezni azokat a tényezőket, melyek a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok foglalkoztathatóságát akadályozzák. A foglalkoztatási esélyegyenlőség szempontjából hátrányos helyzetű személyek munkaerőpiaci (re)integrációját elősegítő program célja, hogy a foglalkoztathatóságot javító ismeretbővítéssel, készség- és képességfejlesztéssel javítsuk a célcsoportok elhelyezkedési esélyeit. Sümegprágán nincs középfokú oktatás. A legközelebbi városokban: Sümegen, Tapolcán, Celldömölkön, Keszthelyen, Zalaegerszegen van lehetőség középszintű oktatásban való részvételre.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg: Az Európai Unió Bizottsága 2001. decemberében Laeken-ben tartott ülésén fogadta el a szegénység és társadalmi kirekesztődés mérésére vonatkozó indikátorokat. A tagállamokra vonatkozó egységes mutatórendszer kialakításának az volt a célja, hogy európai szinten összehasonlíthatóvá váljon a szegénység és a szociális kirekesztődés sokdimenziós jelensége.

Mivel a szegénység kizárólag jövedelmi helyzet alapján történő definiálása nem ad átfogó képet az egyén, valamint a háztartás társadalmi helyzetéről, így a kezdetekben alapvetően a jövedelmi szegénységre fókuszáló mutatók köre 2006-ban kibővült a szociális védelem területére, azon belül is a társadalmi befogadás, a nyugdíjak, valamint az egészségügyi ellátás átfogó és egységes mérésére szolgáló jelzőszámrendszerrel.

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2022. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 145.000 Ft-ot.

A szegénység és a társadalmi kirekesztődés mérése igen összetett, sokdimenziós vizsgálatot igényel, ennek megfelelően a mutatók köre is sokrétű. Tartalmaz anyagi, valamint nem anyagi típusú indikátorokat is. A társadalmi kirekesztődés a szegénység fogalmánál tágabb, nemcsak jövedelemhiányt jelent, hanem társadalmi elszigetelődési folyamatot, szociális hátrányok sorozatát is.

Azon személyek vannak kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztettség kockázatának, akik esetében az alábbi három tényező közül legalább az egyik fennáll:

1. **Relatív szegény:** Azon személyek tartoznak a relatív jövedelmi szegények csoportjába, akik olyan háztartásban élnek, ahol a háztartás jövedelme nem éri el a medián ekvivalens jövedelem 60%-át (relatív szegénységi küszöb).
2. **Súlyosan depriválti:** Azok a személyek, akik meghatározott kilenc fogyasztási tétel (hiteltörlesztéssel vagy lakással kapcsolatos fizetési hátralék; váratlan kiadások fedezetének hiánya; anyagi okból nincs telefonja; anyagi okból nincs színes televíziója; anyagi okból nincs mosógépe; anyagi okból nincs személygépkocsija; évi egyhetes üdülés hiánya; kétnaponta húsételfogyasztás hiánya; lakás megfelelő fűtésének hiánya) közül legalább négyről anyagi okból lemondani kényszerülnek.
3. **Nagyon alacsony munkaintenzitású:** Azok tartoznak ebbe a csoportba, akik olyan háztartásban élnek, ahol a munkaképes korú (18 és 59 év közötti) személyek az előző évben a lehetséges munkaidejük kevesebb, mint 20%-át töltötték munkával.

Sümegprága Települési Önkormányzata évente átlagban 4 főt foglalkoztat közfoglalkoztatásban. Sem a jelenlegi, sem a leendő dolgozók származásáról, jövedelmi és vagyoni helyzetéről adatgyűjtés, nyilvántartás nem készül. A munkavállalók alkalmazása során nem a származás a lényeg, hanem a felkészültség.
Az önkormányzat saját fenntartású intézményében többnyire az álláshelyek betöltöttek, az önkormányzati foglalkoztatottak származására, anyagi helyzetére vonatkozó adatunk nincs.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
Sümegprága olyan település, ahol nincs megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem, kor és származás miatt. Minden állampolgár számára – aki dolgozni akar - egyenlő esélyt biztosítunk a foglalkoztatáson belül.

Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek, mert a nyilvántartásból kiszoruló csoportok a munkaerő-piacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, így aktív támogatásban a munkanélkülieken belüli arányuknál kisebb százalékban vesznek részt. Ahhoz, hogy minél többen dolgozzanak, szükséges, hogy minél többen legyenek jelen a munkaerő-piacon, a munkavállalás szempontjából inaktív népesség rétege szűküljön. Ennek egyik eszköze az aktivitás növelése. A gazdasági aktivitás növelése egyrészt a munkanélküli és inaktív emberek munkavállaláshoz szükséges tudásának és készségének fejlesztése útján, másrészt az aktív munkaerő-piaci politikák (állami és a nem állami szereplők által nyújtott szolgáltatásokat egyaránt beleértve) összehangolt működésével lehetséges.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.
A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének számos lehetősége van jelen napjainkban. A felnövekvő nemzedék már tantervi oktatás keretében elsajátítja a számítógép, valamint az alapvető programok használatát (szövegszerkesztő, internetböngésző stb.). A fiatalok digitális ismeretére alapozva a helyi Könyvtár lehetőséget biztosít a közösségi szolgálatot teljesítő diákok bevonásával személyre szabott digitális oktatás biztosítására is. Célunk olyan oktatások szervezése, ahol az idősebb korosztály is szert tehet alapvető digitális ismeretek megszerzésére.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat, és az álláskeresők szamara elérhető támogatásokat. E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatok:

Az önkormányzat a szociális törvényben leírt kötelezettségeinek eleget tesz. A családsegítést, a gyermekjóléti szolgáltatást, a házi segítségnyújtást, étkeztetést jelenleg a Marcal Vidéki Önkormányzati Szociális Társulás által fenntartott intézmény Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény fenntartásával biztosítja. A falugondnoki szolgálatot Sümegprága Települési Önkormányzata tartja fenn.

Étkeztetés: (Szt. 62. §.) szociálisan rászorultak részére a legalább napi egyszeri meleg étkezés biztosítása, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani koruk vagy egészségi állapotuk miatt vásárolt élelmezés formájában.

Házi segítségnyújtás: (Szt. 63. §) azon időskorú személyeknek, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítést vagy személyi gondozást kell nyújtani.

Családsegítés: (Szt. 64.§.) a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott életvezetési, jogi, szociális tanácsadás, mentálhigiénés ellátás, adósságkezelési tanácsadás, beilleszkedést segítő programok biztosítása. Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat – keretében működtethető. A család és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés feladatait, valamint a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározottak alapján **Gyermekjóléti szolgáltatás (39. §.)** a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Család- és gyermekjóléti szolgálat (40. §.) Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató – a család és gyermekjóléti szolgálat keretében működik. A szolgálat ellátja a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. szerinti feladatait.

Magyarországon a munkanélküli ellátásnak négy fajtáját különböztetjük meg: álláskeresési járadékot, nyugdíj előtti álláskeresési segélyt, költségtérítést és vállalkozói járadékot.

Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- gyermekek otthongondozási díja,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj,
- közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az Önkormányzat szociális igazgatási feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint ezen törvény végrehajtására alkotott kormányrendeletek és Sümegprága Települési Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 5/2021. (V.21.) önkormányzati rendelete alapján végzi.

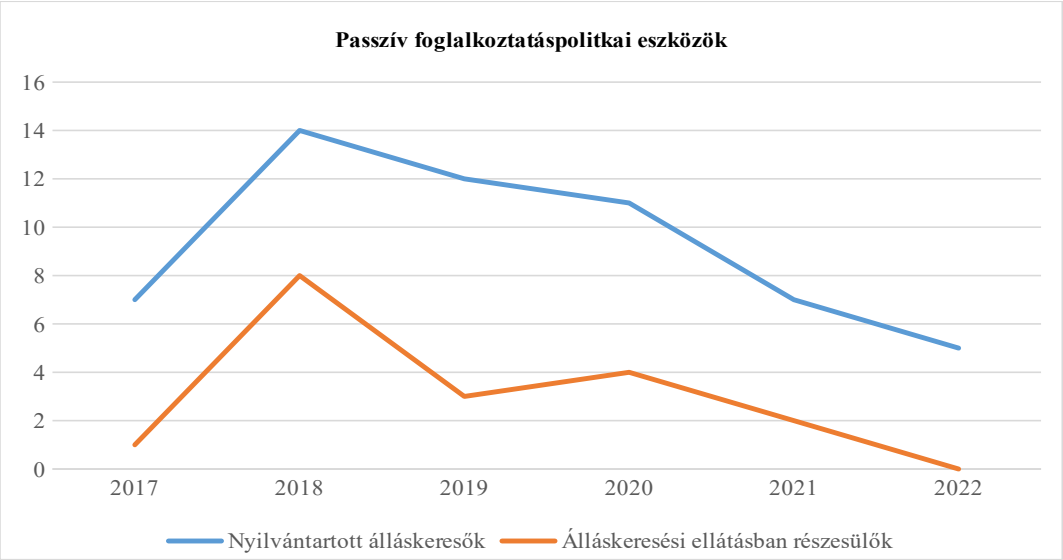
Az Szt. célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

A helyi önkormányzatok a törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. Az önkormányzat a települési támogatásokról helyi rendeletet alkot és az ott felsorolt támogatásokat részben állami normatívából, részben saját költségvetése terhére biztosítja. A szociális kiadások fedezete az éves költségvetésben kerül meghatározásra. Az önkormányzat pénzbeli és természetbeni ellátásokat nyújt, továbbá intézményein keresztül látja el kötelező feladatait.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	7	1,74%	1	14,29%
2018	14	3,39%	8	57,14%
2019	12	2,99%	3	25,00%
2020	11	2,82%	4	36,36%
2021	7	1,80%	2	28,57%
2022	5	1,20%	0	0,00%

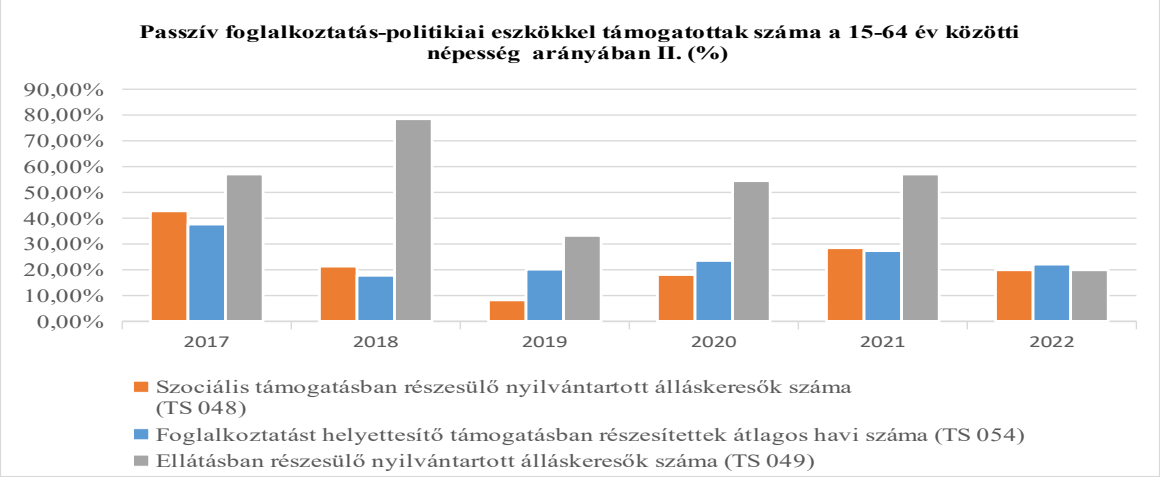
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatból megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma változó tendenciát mutat. A 15- 64 év közötti népesség esetében a nyilvántartott álláskeresők aránya 2018-2020. években volt a legmagasabb, azóta csökkenő tendenciát mutat, ez mellett az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők aránya a vizsgált években 2022. évre 0 %-ra visszaesett.

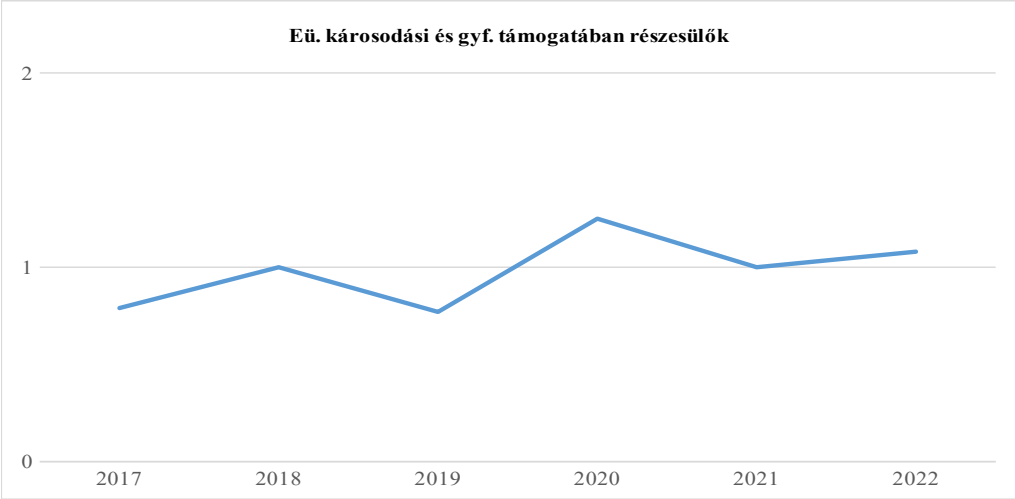
3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	**Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 048)		**Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma** (TS 054)		**Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 049)	
	Fő	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**
2017	3	42,86%	3	37,71%	4	57,14%
2018	3	21,43%	3	17,86%	11	78,57%
2019	1	8,33%	2	20,25%	4	33,33%
2020	2	18,18%	3	23,64%	6	54,55%
2021	2	28,57%	2	27,43%	4	57,14%
2022	1	20,00%	1	22,20%	1	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	**Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma** (TS 056)
	fő
2017	1
2018	1
2019	1
2020	1
2021	1
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban 1 fő részesült Sümegprágán a 2017-2022. közötti időszakban.

Az állami felelősségi körben nyújtott, és 100%-ban központi költségvetési forrásból kifizetett szociális ellátásokon túl más ellátások nyújtásáról, jogosultsági feltételeiről az önkormányzatok döntenek az ún. települési támogatás keretében.

A módosítás az alábbi ellátásokat érinti, ezekre vonatkozóan az Szt. 2015. március 1-jétől nem tartalmaz részletes szabályozást:
- lakásfenntartási támogatás,
- adósságkezelési szolgáltatás,
- méltányossági ápolási díj,
- méltányossági közgyógyellátás.

A fentieken túl az önkormányzati segély is átalakult: a rendkívüli élethelyzetre tekintettel is a települési támogatás keretében nyújtható támogatás.

Települési támogatás

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás.

E támogatás keretében az önkormányzatunk támogatandónak ítélt, rendeletben szabályozott élethelyzetekre nyújt támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik. Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a Képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Sümegprága Települési Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 5/2021. (V.21.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: ÖR) tartalmazza a Sümegprágán lakó családok, személyek részére adható pénzbeli és természetbeni juttatásokat.

Az ÖR alapján az alábbi ellátások vehetőek igénybe:

a a) általános települési támogatás,
b) rendkívüli települési támogatás,
c) születési települési támogatás,
d) iskolakezdési települési támogatás,
e) temetési települési támogatás,
f) köztemetés,
h) tüzelőanyag települési támogatás
i) mikuláscsomag települési támogatás.
j) karácsonyi települési támogatás.

Sümegprága Települési Önkormányzata évről évre pályázatot nyújt be a szociális célú tüzelőanyag támogatásra, amely támogatási forma évente kedvező elbírálásban részesül, amelynek igénybevételére külön rendelet megalkotása történik.

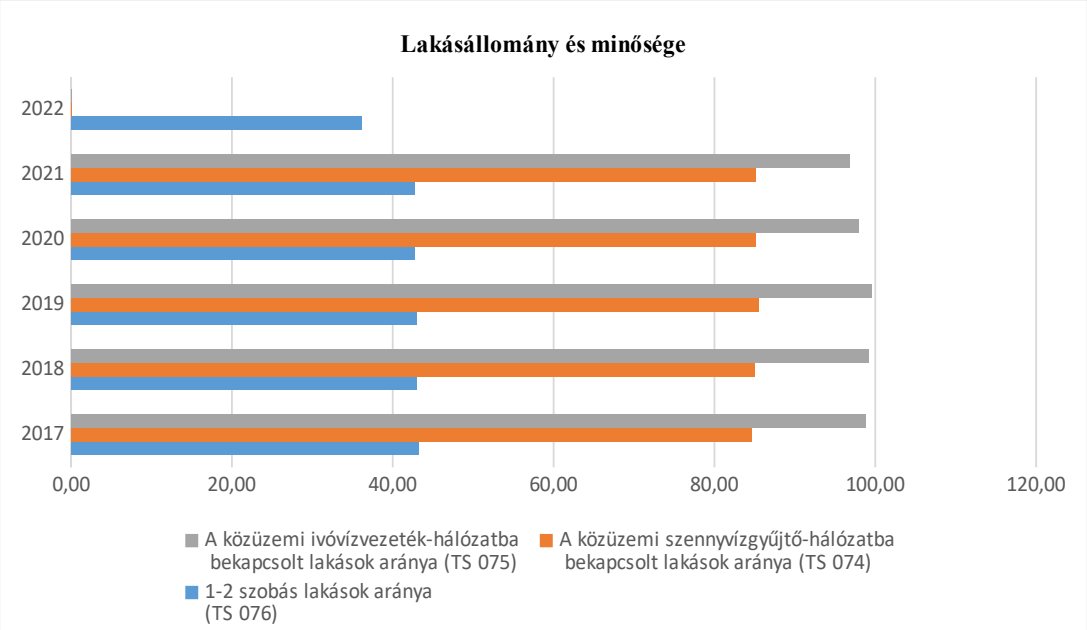
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Helyi adatgyűjtésből megállapítható, hogy a családok saját tulajdonú családi házban élnek. A településre jellemzőek az elöregedett egyszemélyes háztartások. A községben az építkezés ritka, a letelepedések az utóbbi időben növekedtek.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	**Lakásállomány (db)** (TS 073)	**Épített lakások száma** (TSv 077)	**Épített lakások száma 1000 lakásra** (TS 078)	**1-2 szobás lakások aránya** (TS 076)	**A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 074)	**A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 075)
	db	**db**	**db**	**%**	**%**	**%**
2017	248	0	0,00	43,15	84,68	98,79
2018	247	0	0,00	42,91	85,02	99,19
2019	247	0	0,00	42,91	85,43	99,60
2020	248	1	4,03	42,74	85,08	97,98
2021	248	0	0,00	42,74	85,08	96,77
2022	249	0	0,00	36,14	n.a.	n.a.

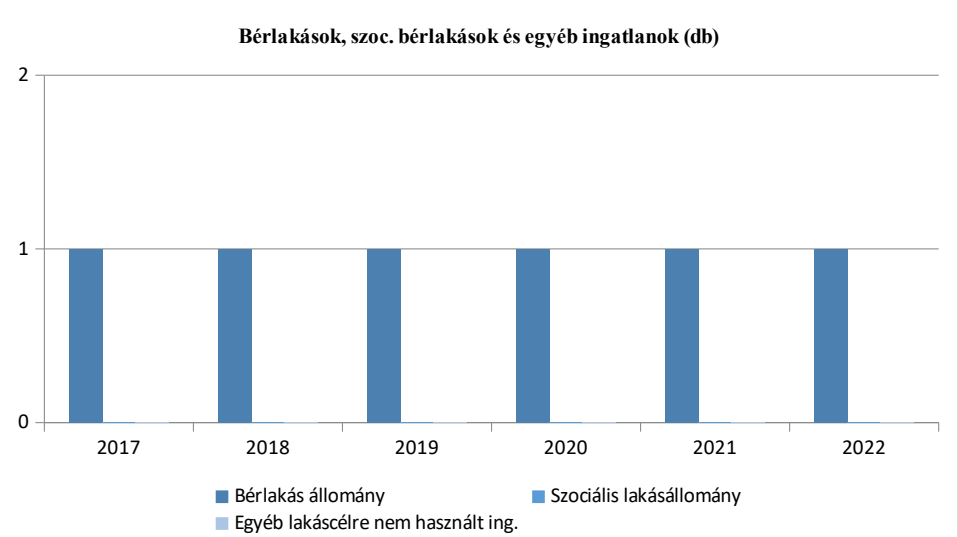
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány							
Év	**Lakásállomány (db)** (TS 073)	**Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma**	**Bérlakás állomány (db)**	**Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma**	**Szociális lakásállomány (db)**	**Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma**	**Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)**
	db	**db**	**db**	**db**	**db**	**db**	**db**
2017	248	n.a.	1	0	n.a.	n.a.	n.a.
2018	247	n.a.	1	0	n.a.	n.a.	n.a.
2019	247	n.a.	1	0	n.a.	n.a.	n.a.
2020	248	n.a.	1	0	n.a.	n.a.	n.a.
2021	248	n.a.	1	0	n.a.	n.a.	n.a.
2022	249	n.a.	1	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen bérlakás nincsen.

b) szociális lakhatás

Szociális lakásállomány nincs a településen.

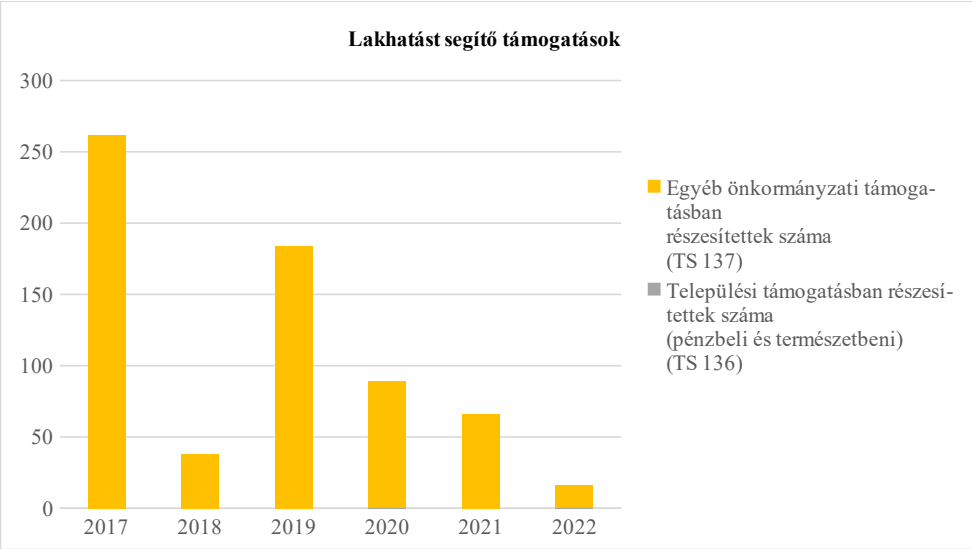
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Sümegprágán lakáscélra használt, nem lakás céljára szolgáló ingatlan nincs, néhány hegyi pince kivételével, ahol tulajdonosaik átmenetileg (nyaralás, lakáshelyzet ideiglenes megoldása céljából) tartózkodnak.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	**Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)** (TS 136)	**Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma** (TS 137)
	Fő	**Fő**
2017	n.a.	262
2018	n.a.	38
2019	n.a.	184
2020	n.a.	89
2021	n.a.	66
2022	n.a.	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás a településen 2015. évtől megszűnt.

A településen életveszélyes állapotú lakott épület nincs, hajléktalan a településen nem él.
Az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma az elmúlt években (2018-as 2022-es éveket kivéve) növekedést mutat.

Az önkormányzat adósságcsökkentési támogatást nem nyújt, tekintettel az Szt. szabályaira. A lakásfenntartási támogatás az Szt. változásának következtében 2015. március 1. napjától megszűnt.

e) eladósodottság
Közműdíj-, illetve lakáshitel tartozások, hátralékok felhalmozódásáról nem rendelkezik adattal az önkormányzat.
Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Az elmúlt évekhez viszonyítva valamennyi közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. Pontos adattal a hátralékosok esetében nem rendelkezünk, ugyanis a szolgáltatók nem adnak tájékoztatást az adósságállományról.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása
A település közművel, úthálózattal rendelkezik, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított.
Külterületi lakóövezet nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület: szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjanak. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

A KSH által végzett népszámlálás adatai alapján azokat a területeket nevezzük szegregátumoknak, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, valamint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magasabb, mint 50 százalék (mindkét mutató esetében). Azok a területek, ahol a lakosok számának legalább 40 százaléka a fent említett mutatók szerint alacsony státusú, veszélyeztetett területnek minősülnek. Olyan területekről sincs tudomásunk, melyek a szegregációval veszélyeztetettek lennének.

Sümegprága közigazgatási területén telep/szegregátum lakókörnyezet nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLXV. törvény, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az
egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a, háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
b, fogorvosi alapellátásról,
c, alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
d, védőnői ellátásról,
e, iskola-egészségügyi ellátásról,

A települési önkormányzat a környezet- egészségügyi feladatok körében gondoskodik

a) köztisztaságról,
b) települési környezet tisztaságának biztosítása,

c) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
d) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
e) együttműködik a lakosságra, községekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítanak. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat, melyek közül a településen a falugondnoki szolgáltatás, szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a társulásban működtetett családsegítés nyújt támogatást.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

***a)* az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés**

Sümegprágán a háziorvos naponta rendel, délután 16.00 órától másnap reggel 7.00 óráig pedig Keszthelyen vehető igénybe az ügyeleti ellátás. A szakellátások jelentős része Sümegen működik, de van olyan szakrendelés, például a tüdőszűrés, ami csak Tapolcán érhető el. Sürgősségi és baleseti ellátásra Keszthelyen van lehetőség.

A gyermekek védőnői szolgálatát a sümegi védőnő látja el.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	15	2,36
2018	0	0	0	0	9	3,00
2019	0	0	0	0	28	2,24
2020	0	0	0	0	12	1,96
2021	0	0	0	0	13	2,00
2022	0	0	0	0	17	1,25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2023. július 1-től a védőnői feladatok ellátása a Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc

Kórházhoz kerültek át a védőnői körzetet továbbra is a korábban a településen dolgozó védőnő látja el.

A településen biztosított a falugondnoki szolgáltatás, családsegítés, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés. A településünkön gyógyszertár nem működik, így a falugondnoki szolgálat által a gyógyszerek kiváltása megoldott, illetve az idősebbek szállítása a szakrendelésekre, prevenciós és szűrőprogramokhoz való hozzáférés a területi ellátásért felelős Ajkai Magyar Imre Kórházba a falugondnoki busz igénybevételével történik.

***b)* prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés**

Tüdőszűrésre minden évben van lehetőség szűrőbusz segítségével, valamint a 45 év feletti nők számára megoldott a mammográfiai vizsgálat, igaz csak 2 évente Veszprémben, de az ingyenes szállítást biztosítja az önkormányzat.

Gyermekkori szűrésekre abban a kórházban van lehetőség, ahol a gyermek született.

***c)* fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés**

A háziorvos a lakosság részére elérhetővé teszi az ajánlott és kötelező szűréseken való részvételt, évente több alkalommal szerveznek prevenciós és szűrőprogramokat, valamint biztosítják a fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférést.

***d)* közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése**

A mini bölcsőde, óvoda és a szociális étkeztetés – megfelel az egészséges táplálkozás jogszabályban meghatározott feltételeinek, melyet a Zalaszántói Turul étteremből, vásárolt élelmezés formájában biztosítja az Önkormányzat.

***e)* sportprogramokhoz való hozzáférés**

Önkormányzatunk a működési területén figyelemmel kíséri a magyar sport célkitűzéseit, fejlesztési elveit és irányait, az egyesülési jogról szóló törvényre, az érvényben lévő sporttörvény rendelkezéseivel összhangban határozza meg testnevelési és sportfejlesztési feladatait.
A minden évben megrendezésre kerülő gyermeknapot és falunapot sportprogramok színesítik, az Önkormányzat Kultúrházában az Ifiklubban pedig asztaliteniszre van lehetőség.

A **Sportcentrum** nevéből adódóan a helyi sportesemények központja, területén megtalálható a sportöltözőn kívül egy szabvány méretű futballpálya, egy 20×40 méteres műfüves pálya, melyet pályázatai forrásból 2019-ben sikerült kialakítani. Elhelyezkedését tekintve a Sportcentrum a Liget Szabadidőpark közvetlen szomszédságában terül el, így gyakran szolgál a nagyrendezvények kisérőprogramjainak helyszínéül.

Műfüves pálya

f) **személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés**

A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény biztosítja a szolgáltatásokhoz való hozzáférést: családsegítés, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás. Az intézményben működő szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak a lakosság önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Önkormányzatunk fenntartásában falugondnoki szolgálat működik. Időskorúak nappali ellátása nem működik a településen.

***g)* drogprevenciós szolgáltatások;**

Sümegen és Zalaszántón az általános iskolában folyamatosan drogprevenciós előadásokat tartanak.

A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény munkatársai nyári tábor keretében prevenciós előadások szervezésével segítik a tájékoztatást.
Önkormányzatunk Bűnmegelőzési Koncepcióját 2015. évben fogadta el, melynek felülvizsgálata folyamatban van.

***h)* hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;**

Az egyenlő bánásmód követelményei biztosítottak, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható. Az önkormányzattal szemben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése miatt szankciót nem állapítottak meg.

***i)* előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.**

2013. január 1-től a közgyógyellátásra, illetve ápolási díjra való jogosultság alanyi jogcímen történő megállapításának hatásköre átkerült a Járási Hivatalokhoz. A közgyógyellátási igazolvány által biztosított közgyógyellátási jogosultsághoz való hozzájutás folyamatosan jelen van a településen, de nem vált tömegessé.

Sümegprágán a pozitív diszkrimináció az idősek étkeztetése, illetőleg rászorulósági alapon rendkívüli települési támogatások természetbeni nyújtásában (pl. téli időszakban szociális célú tűzifa formájában), a Bursa Hungarica ösztöndíj, valamint a települési támogatások formájában jelentkezik. Az étkezést – amely napi legalább egyszeri meleg élelmezést jelent – a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézménye biztosítja a falugondnoki szolgálattal együttműködve.

Népkonyha nem működik a településen.

3.6.2. Népkonyha	
Év	**Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)**
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Sümegprága településen a faluház és a könyvtár a közösségi élet színterei. A településen hagyománnyá vált a falunapi-, gyermeknapi, idősek napi, jótékonysági, illetve karácsonyi rendezvények megszervezése.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A településen az önkormányzat a jogszabályi előírásoknak megfelelően legalább évente egyszer közmeghallgatást tart. A település lakosságának a közügyekbe történő bevonását szolgálja a falugyűlés intézménye. A közösségi élet színterei közül kiemelendők azok a rendezvények, amelyek szervezése a civil egyesületek, természetes személyek révén valósul meg.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
n.a.	igen	45	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A könyvtár lehetőséget ad a lakosság számára a szolgáltatások igénybevételéhez. A lakosság és a civil szervezetek nagy részt vállalnak a hagyományos programok szervezésében, lebonyolításában. A szociális szolgáltatást nyújtó intézmény ruhagyűjtési, adományozási feladatokat vállal, a rászorulók részére.

Az önkormányzat a generációk közötti szakadék csökkentése érdekében, a különböző korosztályok összehozása céljából, a különböző hátrányos helyzetű csoportokkal szembeni érzékenyítés szem előtt tartásával szervez programokat.

A közösségi színtér jól frekventált, központi helyen található a falu közepén. Megközelítése a települést átszelő főútvonalról, a Rákóczi utcáról lehetséges. A Kultúrháznak egy közel 350 nm-es - az Aranyalma Óvoda és Mini bölcsődével és a Községi Könyvtárral közös - épületegység ad otthont, melyen belül a színtér a földszinten

helyezkedik el és külön bejárattal rendelkezik. A közösségi színtér két telephellyel rendelkezik, melyek közül az egyik a sportöltöző. Az épület 2010-ben készült, közel 100nm-es és teljes közművel ellátott. Az öltözőt a Sümegprágai Sportegyesület és az önkormányzat között születtet együttműködési megállapodás alapján a helyi futballcsapat használja sportprogramjaik, egyesületi üléseik és a megyei bajnokság mérkőzéseinek lebonyolítására.

A másik telephely az úgy nevezett „KALÁSZ" ház, mely a Szent István Király Templom közvetlen szomszédságában található önkormányzati tulajdonú ingatlan. Az épület közel 80nm-es és a sportöltözőhöz hasonlóan szintén teljesen közművesített, azonban nagy hátránya, hogy komoly külső és belső felújításra szorulna. A „KALÁSZ" ház a helyi Katolikus Asszonyok és Lányok Szövetségének részére úgymond klubhelyiségként funkcionál. A szövetség tagjai itt tartják összejöveteleiket, megbeszéléseiket, imaóráik, valamint a vallásgyakorlásukhoz és az egyéb közösségi tevékenységeikhez szükséges eszközöket, tárgyakat is itt tárolják.

1993-ban újra alakult KALÁSZ – Katolikus Lányos Asszonyok Szövetsége. Eredetileg 1942-ben alakultak Legfőbb feladatának tekinti, hogy a katolikus keresztény erkölcs szellemében készítse fel a lányokat sajátos női hivatásukra: a hitvesi és a családanyai szerepre, az otthont teremtő, életet ápoló és gondozó szeretetre. Megpróbálnak tenni azért, hogy becsülete legyen a házasságig megőrzött tisztaságnak és a sírig tartó hűségnek. Emellett a nemzeti értékek, hagyományok őrzését is fontosnak tartják. Vannak őstermelőink, gazdáink, festő művészünk és sok-sok olyan ember, aki tenni szeretne a faluért.

A jelentős szabadtéri helyszínek kulturális tekintetben a Templomkert és az ott található Hősi Halottak Emlékműve**,** a Liget Szabadidőpark, valamint a Sportcentrum. A Templomkert szolgál helyszínül a minden évben november 1-jén tartandó I. és II. világháborús hősök emlékműsorának, valamint a március 15-ei és október 23-ai ünnepi eseményeknek. Mindezeken kívül a kert több alkalommal adott otthont a KALÁSZ ünnepségeknek (Szent Anna nap –Mamák napja, KALÁSZ Jubileum) a szabadtéri Szentmiséknek (Szent István napi búcsú és újkenyér szentelés). Kisebb programok lebonyolításán kívül mindig ezen a területen kerül felállításra a falu életnagyságú betleheme és „óriás" adventi koszorúja is. A helyszín áramellátással, díszvilágítással és reflektorokkal ellátott, továbbá megközelítőleg 40 nm-en térkövezett, így a kisvolumenű szabadtéri műsoros események lebonyolítására tökéletesen alkalmas.

Új kenyér szentelés

A **Liget Szabadidőpark** a település gyöngyszeme, mely a mindennapos látogatottsága mellett, a nagyrendezvények helyszíne. A létrehozására irányuló projekt 2015-ben vette kezdetét START munkaprogram keretén belül. A parkosítást követően az elmúlt évek során közfoglalkoztatási, valamint önkéntes közösségi munkával kialakításra került a területen több fedett kiülő, rönkfabútorok, sütögető helyek, zárt és nyitott faházak, egy bazaltlábazatú szabadtéri színpad és két játszótér. A szabadtéri nagyrendezvényekhez elengedhetetlen ipari áram, közvilágítás és vezetékes vízellátás is kiépítésre került a 2500 nm-es zöldterületen. A projekt és a hozzá kapcsolódó szakmai tevékenység elismeréseként Sümegprága település önkormányzata 2018. november 6-án a Belügyminisztérium által miniszteri elismerő oklevélben részesült, és mintaprogramként szerepel a 2018. évi Közfoglakoztatási Évkönyv című kiadványban.

A szabadidőpark hangulatos helyszínévé vált például a 27 éves **Fazekas-találkozónak**, a Falunapoknak, a helyi gyerekek számára immár három éve megszervezésre kerülő Liget Sátortábornak, de mára már magán események (szülinapok, esküvői szertartások, osztály kirándulások és találkozók, céges csapatépítő programok) megtartására is rendszeresen igénylik. Nyugodt, csendes és közúti forgalomtól távoli elhelyezkedése miatt kedvelt látogatóhelye a kisgyermekes családoknak és a fiatalok barátiköreinek.

Szent István szobor

Ezen kívül van még egy különlegesség, ami szintén bekerült az értéktárba. Ami nem csak szép, de finom is, és igazi tudomány elkészíteni.

Településünkön ma is tartják a lakodalmi szokást, mely szerint a cukorperecet az esküvőt követően a lakodalmas menet osztogatja a „bámészkodóknak”.

Fazekas-találkozó

A rendezvény első szervezői 27 évvel ezelőtt, azzal a céllal hívták életre a Fazekas-találkozót, hogy évről évre a népművészeti hagyományokat ápoló, kulturális és szakmai szempontból egyaránt nívós program kerüljön megrendezésre. A találkozóra az ország minden részéről érkeztek fazekas és más kézműves mesterek. A résztvevők bemutatták portékáikat, kézműves mesterségük szépségét, tapasztalatokat cseréltek, korongozási versenyen mérették meg tudásukat. A kiállítók évről-évre szakmai újdonságokkal lepték meg a résztvevőket (óriás váza, rakuzás, KONTINENTÁL, textilkemence építés). A Fazekas-találkozó lehetőséget biztosít a fazekasoknak és más kis mesterséget folytató alkotóknak, hogy találkozzanak, szakmai tapasztalataikat megosszák egymással, megismerjék egymás munkáit, új kapcsolatokat építsenek ki.

XXIII. FAZEKAS-TALÁLKOZÓ

A rendezvény egyik fő feladatának tekinti a míves portékák, a természetes anyagok és a népművészeti értékek minél szélesebb körben való népszerűsítését. Mindezt a térségben élő és munkálkodó fazekas és más kézműves mesterek számára biztosított bemutatkozási lehetőséggel és kiemelten Dunántúli művészeti csoportok felvonultatásával kívánják elérni. A szakmai bemutatók és kiállítások kapcsán a programra ellátogatók megismerhetik a fazekas mesterséget, a korongozás munkafolyamatait, a munkaeszközöket, igény szerint bekapcsolódhatnak a készítő tevékenységébe. A kirakodóvásáron alkalmuk nyílik más kézműves foglalkozás kipróbálására is. A résztvevők számára további értékes kikapcsolódási lehetőséget biztosítanak a Dunántúl kultúrtörténeti értékeire épülő kísérő és színpadi programok.

A település közösségi életére erős lakossági összefogás jellemző, így a Fazekas-találkozó szervezői és lebonyolítói között az önkormányzat dolgozóin túl, sok a lelkes és lelkiismeretesen helytálló helyi önkéntes. A helyi kulturális élet központi feladata a Fazekas-találkozó életben tartása és felvirágoztatása. A közösség részéről a legnagyobb összefogás ezt a rendezvényt érinti, hiszen az elmúlt 27 év alatt a település védjegyévé vált. A rendezvényt rendhagyó módon minden évben, június első hétvégéjén tartják. A találkozó lebonyolítását egy közel 1 éves szervezési folyamat előzi meg. A folyamat magába foglalja az önkormányzati önerőt kiegészítő pénzforrások előteremtését (pl.: pályázat benyújtása a NKA Népművészet Kollégiumához), a kiállítókkal és a tervezett fellépőkkel folytatott kapcsolat felvételt, együttműködő partnerekkel folytatott szakmai egyeztetéseket, a marketing stratégia kidolgozását és alkalmazását, valamint az engedélyeztetési és bejelentési kötelezettégek megtételét. A Fazekas-találkozó rendezvény gerincét összesen hét programelem alkotja, melyek megszervezése komoly, jól összehangolt munkát igényel a szervezőktől. Múltidéző: A rendezvény múltját felelevenítő kiállítás, melyet a Sümegprágai Értéktári Bizottság évről-évre a lakosság bevonásával állít össze. A tárlat a lehető legtöbb anyagot mutatja be a találkozó eddigi történelméről, teljesség igénye nélkül fotódokumentációk, a kezdetektől összegyűjtött meghívók, szórólapok, a lakosság részéről érkezett tárgyi emlékek, valamint szintén az évek során a kiállítók munkáiból összeállított gyűjtemény segítségével. Fazekas műhely: A rendezvény látogatóit egyfajta szabadtéri fazekasműhely ismerteti meg a mesterséggel. A szervezők korongozógépek, agyag és szakmai segítség biztosításával teszik lehetővé, hogy a fazekas mesterséget kipróbálhassák a vendégek. A terület otthont ad a már hagyománnyá vált korongozó versenynek is, mely minden évben Apáti Zoltán helyi fazekasmester

szervezésével zajlik. A versenyen résztvevő fazekasok összemérhetik tudásukat. A mestereknek 5-5 kg agyagból kell a legnagyobb átmérőjű tálat és a legmagasabb vázát elkészíteniük.

Szakmai előadások: A találkozón résztvevő fazekasmesterek és az egyéb érdeklődők számára az önkormányzat minden évben lehetőséget biztosít szakmai eszmecserék, előadások lebonyolítására a Sportcentrum területén elhelyezkedő 100nm alapterületű épületben. Az előadások lebonyolításához a szervezők projektort, vetítővásznat, laptopot, hangfalat, mikrofont, technikai személyzetet szintén biztosítanak.

Kézműves udvar: A fazekasság mellett más népművészeti foglalkozásokat is kipróbálhatnak a rendezvény vendégei. Lehetőségük adódik kipróbálni a kosárfonást, a fafaragást, a kovácsmesterséget, a nemezelést. A kézműves udvarban a gyermekek animátor

segítségével játékos agyagozás során megismerkedhetnek a fazekasság alapjaival. További foglalkozásokon kalászfonás, csuhéfonás, gyöngyfűzés, szövés várja az érdeklődőket. A rendezvényen szabadtéri interaktív pékműhely is működik, ahol a látogatók bevonásával készülnek a hagyományos falusi, paraszt pékáruk. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján, a bemutatók száma folyamatosan bővül, a szervezők ezt a fejlődést szeretnék megőrizni, így a tervek szerint minden évben egy-egy új mesterség fortélyainak bemutatásával kívánják kiegészíteni a kézműves udvar kínálatát.

Kiállítás és Vásártér: A meghívott fazekasmesterek és a további árusok egy jól frekventált területen állíthatják fel standjaikat. A cél, hogy az egész napos kiállítás és vásár keretén belül minél több látogató megismerje munkáikat, termékeiket. A míves mesterek mellett, egyre több őstermelőt vonz a rendezvény, így a teljesség igényes nélkül, már háziszörpök, méz és mézeskalács különlegességek, sajt félék, gyógynövény készítmények is várják a látogatókat. A vásári forgatagban a vendégek bepillantást nyerhetnek egy-egy kézműves portéka készítésébe, de akár próbára tehetik saját kézügyességüket is.

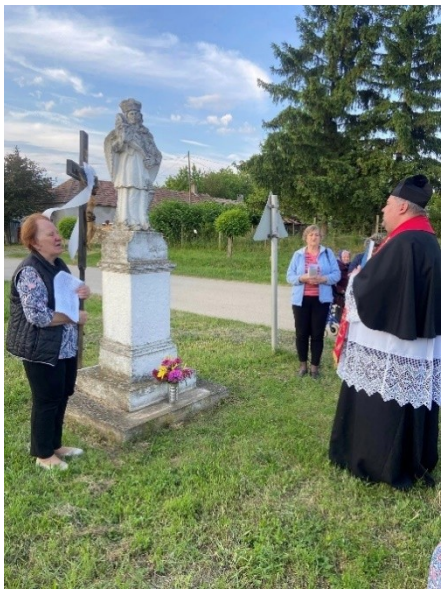
Népi játéktér: A hagyományőrzés jegyében a gyermekeket ingyenes népi játéktér és íjászat

várja a rendezvény teljes ideje alatt.

Kulturális műsor: Az összejövetelt a kirakodó vásárral párhuzamosan gazdag, két blokkból álló kulturális program színesíti. A színpadi folklór blokk elsősorban a Dunántúl kultúrtörténeti értékeire épül és a térségi, valamint a helyi művészeti csoportoknak kínál bemutatkozási lehetőséget. A kora esti óráktól könnyűzenei blokk vesz kezdetét, mely a minőségi és kizárólag magyar repertoárral rendelkező zenekarokat és előadókat kedvelő közönséget célozza meg. A színpadi programot összesítve napközben folklór műsorok, az est folyamán könnyűzenei koncertek várják a vendégeket.

Településünkön folyamatosak a közösségi rendezvények, megemlékezések

Sümegprága Nepomuki Szent János napi fogadalmi ünnep

Anyák napi kézműves foglalkozás a könyvtárban

Gyógynövényismereti előadás

Nyuszi Leső Barangoló

Közösségi szemétgyűjtés Sümegprága környékén

Gergely-járás

Karácsonyi készülődés

Falukarácsony

Idősek napja

Mamák napja

Tökfaragás

"Egyszer volt, hol nem volt..." Könyvtári foglalkozás a magyar népmese napja alkalmából

A településünk felnőtt lakossága részére is folyamatosan szervezünk szakköröket a Tudásunkkal kézen fogva a közösségekért program - Nemzeti Művelődési Intézet közreműködésével: nemezelő szakkör, vesszőfonás szakkör, papírfonás szakkör, makramé szakkör.

A Varázsóra - fizika előadás, a Fondor Színjátszócsoport és a Huncut Szemek Tánccsoport előadásai színessé tették a településünk közösségi rendezvényeit.

a) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A közösségi együttélés példaértékű, etnikai konfliktusok nincsenek.

b) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Adományozási feladatokat a szociális szolgáltató intézmény biztosít. A rászorulókat a szomszédok, ismerősök is segítik.

c) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Sümegprág*án* nem működik nemzetiségi önkormányzat.

d) helyi lakossági önszerveződések. Településünkön több egyesület is van:

- Sümegprágai Sportegyesület
- Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- „Huncut szemek" Hagyományőrző Kulturális és Sport Alapítvány.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011.evi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális önigazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás es a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési es településrendezési feladatok körében.

E terület elemzése Sümegprága község tekintetében nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
1. A szakképzettség és a digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerőpiacon történő elhelyezkedését.	Piacképes képzési lehetőségek kihasználása, munkaerő támogatási programban való részvétel.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek jogairól szóló egyezmény egy nemzetközi egyezmény, ami 1990. szeptember 2-án lépett hatályba, majdnem egy évvel azután, hogy 1989. november 20-án az ENSZ Közgyűlése elfogadta.

Az egyes gyermek nevelhetőségi feltételeihez való alkalmazkodás a 19-20. század fordulója óta jelen van a pedagógiai gondolkodásban, erkölcsi-szakmai követelésből jogi követeléssé azonban csak 1989. november 20-án vált, amikor is New Yorkban az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése elfogadta a Gyermekek Jogairól Szóló Egyezményt, amelyet azóta az USA és Szomália kivételével minden államban ratifikáltak.

A Gyermekjogi Egyezmény egy olyan nemzetközi megállapodás, ami azért jött létre 1989-ben, hogy a világ minden országában ugyanazokat a gyerekjogokat tartsák be. Magyarország 1991-ben aláírta az egyezményt és megalkotta a Gyermekek jogairól szóló 1991. évi LXIV. törvényt. Magyarország Országgyűlése 2007. május 31-én elfogadta a "Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032 szóló 47/2007. (V. 31.) Országgyűlési határozatot. A „Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia elindításának három fő indoka van. Minden szegénység szenvedést okoz, de a gyermekek szegénysége elviselhetetlen. Fontos feladat a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Közös érdek az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése. Ehhez a gyermekek esélyeinek közelítése, piac- és lehetőleg versenyképes felkészültségük, munkához jutásuk általános biztosítása, a ma növekvő társadalmi szakadékok szűkítése szükséges. A fenntartható és harmonikus gazdasági fejlődés alapja a fenntartható társadalmi fejlődés, az egészséges, összetartozó, békés társadalom.

A szociális biztonság megrendülése miatt a lakosság széles rétege nem megfelelő anyagi viszonyok között él. Az elszegényedett, szociálisan ellehetetlenült lakosságra a romló egészségi állapot, a családok stabilitásának csökkenése jellemző. Ha a család megszűnik a nevelés elsődleges színtereként működni, kialakulnak a deviáns magatartási formák, ezzel párhuzamosan növekszik az erőszak szerepe a családi konfliktusok megoldásában. A problémákat elszenvedik a családon belül a gyermekek is, akik ezáltal veszélyeztetetté válnak. A veszélyeztetettség kialakulásában számos tényező játszik szerepet a szülő, a környezet vagy éppen maga a gyermek részéről.

A lakáshiány, a válások tartósan magas és növekvő aránya, az elkötelezettséget nem deklaráló élettársi kapcsolatok, a társadalmi együttélési normákat sértő szülői magatartás a gyermekkori veszélyeztetettség legsúlyosabb következményeit idézhetik elő.

Az okok többféleképpen csoportosíthatók. Kiemelten súlyos veszélyeztető tényező a fizikai bántalmazás, a szexuális zaklatás vagy a felügyelet nélkül hagyás 14 éves kor alatti gyermek esetében. Ennél enyhébb, de még mindig súlyos probléma a tankötelezettség megszegése, a szenvedélybeteg családtag vagy egy elhúzódó, problémás válás.

Anyagi veszélyeztetettségről akkor beszélünk, ha a családban a szülő nem képes biztosítani gyermeke számára a megfelelő táplálkozást, higiéniát, ruházkodást a nagymértékű anyagi

nehézségek miatt. Ennek hátterében általában a szülők alacsony jövedelme, munkanélkülisége vagy munkaképtelensége áll.

A Gyvt. hatályba lépése előtt anyagi veszélyeztetettség miatt sok gyermek került állami gondozásba. A Gyvt. 7. § (1) bekezdése úgy fogalmaz, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani, melynek következtében csökkent az intézménybe kerülő gyermekek száma. Ezzel párhuzamosan viszont megnőtt az anyagi szempontból veszélyeztetett gyermekek száma a családoknál és az elhanyagolás.

Környezeti okból veszélyeztetett a gyermek, ha a családban, családi környezetben, vagy a családon kívüli környezetben negatív nevelési-gondozási hatások érik. A környezeti okokat is az esetek többségében összetett okoknak lehet kezelni. Leggyakrabban a szülők következetlen vagy elhanyagoló nevelése, életmódja – szenvedélybetegsége, bűnözése – miatt alakulhat ki.

A szenvedélybeteg, pszichiátriai beteg szülők gyermekei anyagilag bizonytalan, kiszámíthatatlan, kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek. Az elemi életfeltételek hiánya megnehezíti testi-lelki fejlődésüket. Az alkoholista szülők megfosztják gyermekeiket a védelmet, bizalmat, a testi-lelki összetartozást adó harmonikus családi együttélés élményétől.

Súlyos veszélyeztető tényező a bűnözés, különösen azokban a családokban, ahol e jelenség generációs mintaként átível. Komoly gondot jelentenek a gyermekvédelemben azok az esetek is, amikor a szülők vagy valamelyik családtag, a gyermek sérelmére követi el a bűncselekményt.

A gyermek saját maga is lehet veszélyeztetettségének forrása. Deviáns viselkedésformája, továbbá gátlásossága, szorongása, értelmi, érzelmi visszamaradottsága által is veszélyeztetetté válhat.

Az egészségi okból kialakuló veszélyeztetettségről beszélhetünk a családi környezet egészségromboló hatása miatt, és ez előfordulhat a gyermek saját betegsége által is. A krónikus betegségek, fogyatékosságok a gyermek mindennapi életvitelét, életminőségét, iskolai és társadalmi teljesítményét is nagymértékben befolyásolhatják. Az esetek jelentős részében az okok együttesen jelentkeznek. Például a rossz anyagi körülmények egészségi problémákhoz vezethetnek, a táplálkozás vagy a higiéné hiánya miatt és fordítva. A tartósan beteg gyermek kezelési és gyógyszerköltségei anyagi nehézségeket okozhatnak a családban. Nehezebb a veszélyeztetettséget megítélni, ha a család működési zavara rejtettebb, külsőségekben nem nyilvánul meg, bár következményei a gyermek személyiségfejlődése szempontjából súlyosak lehetnek.

A SARS COVID-19 világjárvány okán vélelmezhető a szenvedélybetegek és a pszichiátriai betegek, illetve a mentális problémákkal küzdők magas látenciája, melyek döntően kihatnak a gyermekek egészséges fejlődésére.

A veszélyforrások megjelenésével egyidejűleg a gyermekvédelemnek meg kell kezdenie szakszerű tevékenységét, ugyanis a zavarok elmélyülésével csökken a beavatkozás hatékonysága.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
	Fő	**Fő**	**Fő**	**%**	**%**
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	285	314	599	47,58%	52,42%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			17	2,84%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	32	32	64	5,34%	5,34%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	12	8	20	2,00%	1,34%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciók és szabályozások.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettséget az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyámhivatal a jogszabályban meghatározott szervek, személyek jelzése, kezdeményezése, javaslata alapján folytatja le a védelembe vétel iránti eljárást. Az eredménytelen védelembe vételek esetén a gyámhatóságnak kezdeményeznie kell a gyermek gyermekvédelmi szakellátásba történő kerülését, amennyiben a védelembe vétel megszüntetésére nem kerülhetett sor.

Hátrányos helyzetű gyermek: a Gyvt. 67/A. §- (1) bekezdése értelmében
Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: a Gyvt. 67/A. §‑ (2) bekezdése értelmében
a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés *a) – c)* pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
b) a nevelésbe vett gyermek,
c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.
A településen élő gyermekek megfelelő körülmények között nevelkednek.

Településünkön az utóbbi években a védelem vett kiskorú gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat, aminek kulcseleme a gyermekvédelmi ellátórendszer folyamatos segítő tevékenysége. A vizsgált időszakban nem volt védelembe vett kiskorú a településen, veszélyeztetett kiskorú 1 fő. A veszélyeztetettség fő okaként többnyire a nevelési probléma, a szülők, családok életvitele, a családi konfliktus és elhanyagolás, a tankötelezettség szabályainak be nem tartása, iskolai magatartási problémák, korai várandósság jelenti. Településünkön több család nevelőszülői feladatokat lát el.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	1
2020	0	1
2021	0	0
2022	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

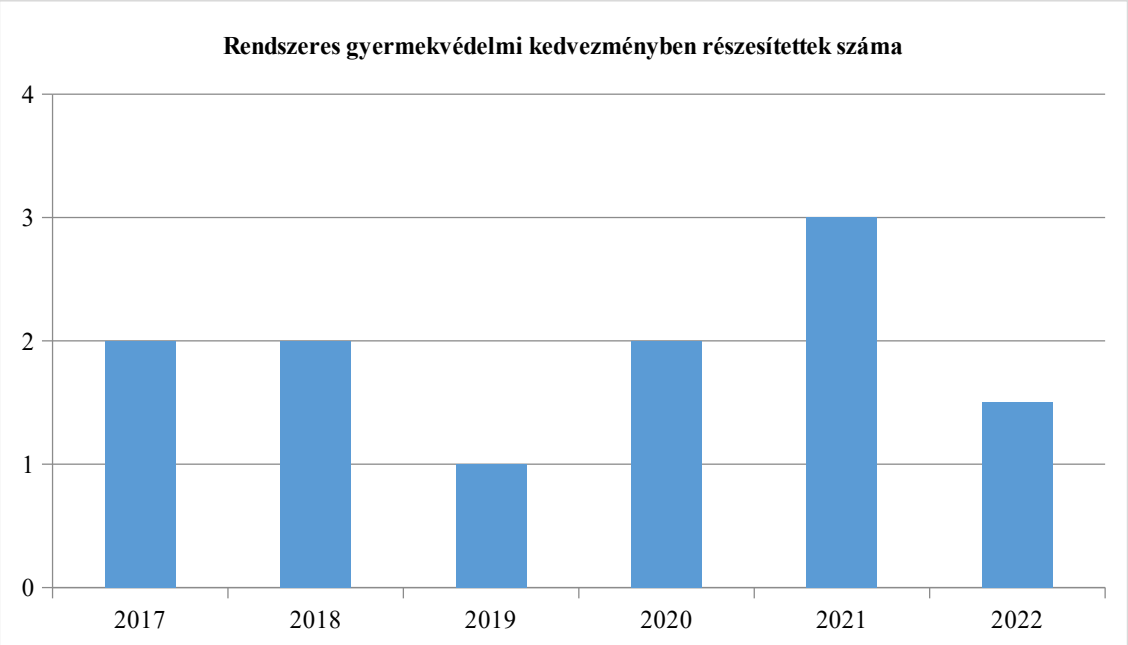
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, egyéb feltétel teljesülése esetén a szünidei gyermekétkeztetésre, természetbeni támogatásra (augusztus, november hónapban), egyéb kedvezmény igénybevételére (pl. ingyenes tankönyv). A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt – a Gyvt. alapján – egy évre lehet megállapítani. A tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én jogosultsággal rendelkező gyermekek alkalmanként (azaz évente kétszer) természetbeni ellátásként 6.000,- Ft, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 6.500, -Ft összegű támogatásban részesülnek.

A jegyző, mint gyámhatóság rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg azon gyermek részére, ahol a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap 165 %-át (47.025,- Ft), illetve a szociális vetítési alap 180 %-át (51.300,- Ft), - amennyiben a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, - vagy a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, - illetve a nagykorú gyermek részére: ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét nem töltötte még be, vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét nem töltötte még be, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön számítva a szociális vetítési alap hússzorosát (570.000.- Ft), vagy együtt számítva a szociális vetítési alap hetvenszeresét (1.995.000.- Ft). A jogosultak köre a korábbi időszak emelkedése után folyamatosan csökken. 2022. évben Sümegprága településen 2 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2017	2
2018	2
2019	1
2020	2
2021	3
2022	2

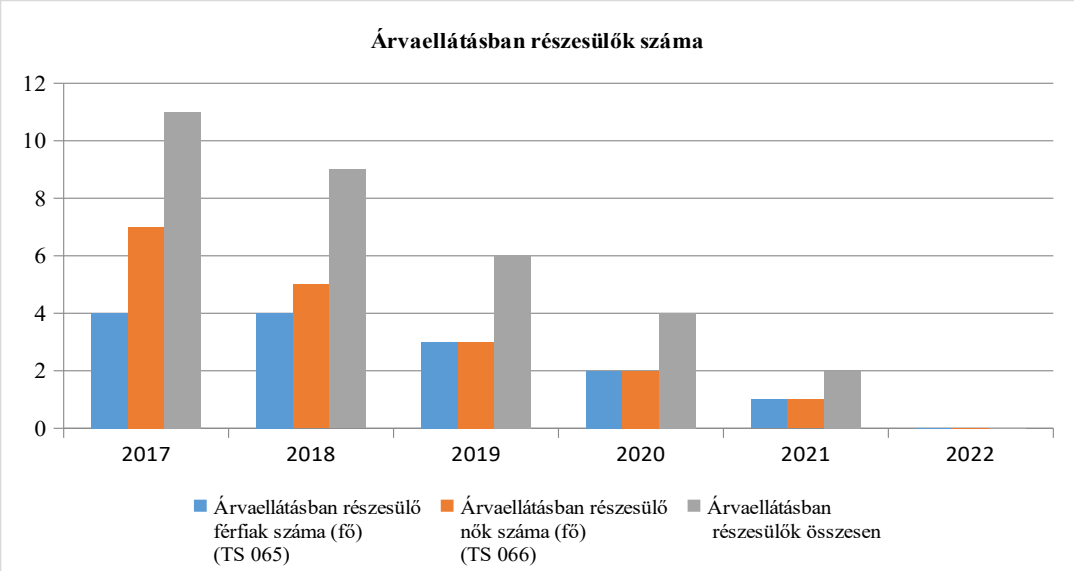
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	**Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)** (TS 065)	**Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)** (TS 066)	**Árvaellátásban részesülők összesen**
	Fő	**Fő**	**Fő**
2017	4	7	11
2018	4	5	9
2019	3	3	6
2020	2	2	4
2021	1	1	2
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen árvaellátásban részesülők száma csökkent. A legmagasabb 2017. évben volt 4 fő férfi és 7 fő nő részesült ellátásban.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. Nagy jelentőséggel bír az önkormányzat által fenntartott intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkezik, a három és többgyermekes családok, valamint a tartósan beteg és fogyatékkal élő gyermekek 50 %-os kedvezményt kapnak.

Térítésmentes a tankönyvellátás, ha a diák tartósan beteg, a sajátos nevelésű igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesül.

Az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma tág határok között mozog, akár évről évre változó.

A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Sümegprága településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Sümegprága településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A 3.5 pontban leírtak szerint Sümegprága településen a telep/szegregátum, mint lakókörnyezet nem fellelhető.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások:

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatást a fenntartó (helyi önkormányzat, helyi önkormányzatok társulása társulása, egyházi fenntartó, egyéni vállalkozó, magyarországi székhelyű jogi személy és egyéni cég, nem állami fenntartó) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermeket, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 eves gyermek szociális helyzetet, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

c) a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

d) tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít.

Az Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások, óvodai ellátás, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg, a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása, sport és ifjúsági ügyek a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok körébe tartoznak.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény, mely előírja, hogy a települési önkormányzat feladatai az egészségügyi alapellátás körében:

a, háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
b, fogorvosi alapellátás,
c, az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátás.

***a)* védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)**

A védőnői szolgálat kiemelt feladata a minden korosztályra kiterjedő prevenciós ellátás. A védőnő Sümeg székhellyel látja el Sümegprága védőnői szolgálatát. 2023. július 1-től a védőnői feladatok ellátása a Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórházhoz kerültek át.

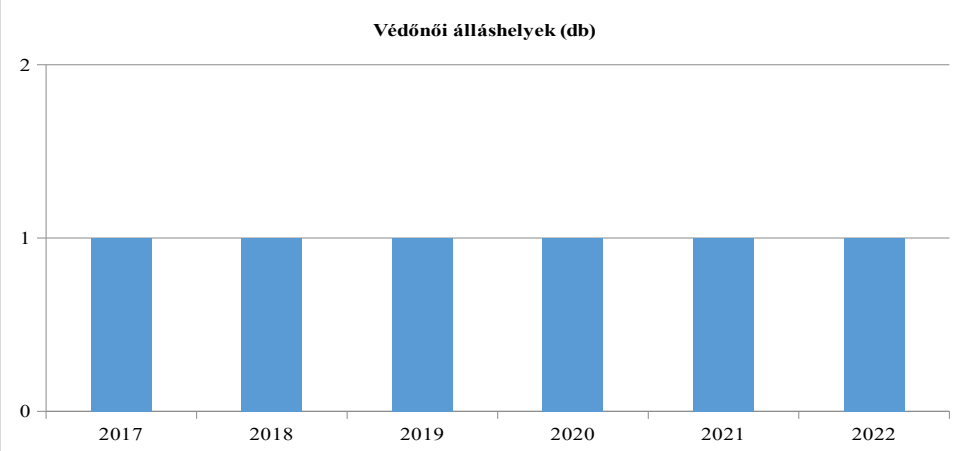
A védőnői álláshelyek száma állandó valamennyi vizsgált évben 1 fő a településen, az egy főre jutó gyermeklétszám közel azonos a vizsgált években. A védőnő által végzett tevékenységgel kapcsolatban fontos kiemelni, hogy részvételük a gyermekvédelmi jelzőrendszerben jelentős, hiszen már az anya várandósságától kezdve kapcsolatban állnak a szülőkkel, így a gyermekeket érintő veszélyeztetettségi okokról pontos képet tudnak adni a gyermekjóléti szolgálat munkatársai számára, eszerint a veszélyeztetettség okai a legtöbb esetben egészségügyi és szociális okokra vezethetők vissza.

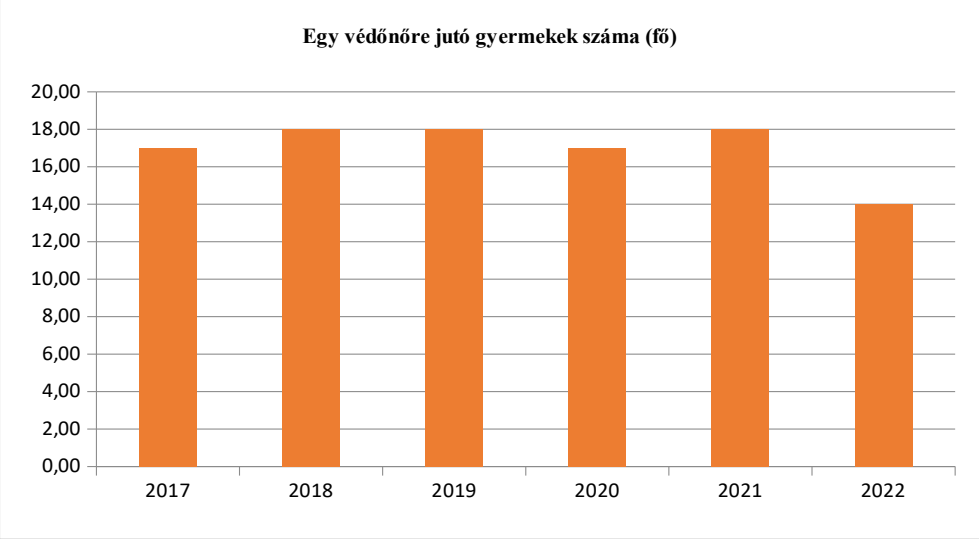
A védőnői munka színterei:

- a tanácsadó helyiségében folyó gondozó-tanácsadó tevékenység várandós anyáknak és kisgyermekes családoknak,
- családlátogatásokon adott tanácsadás, elvégzett gondozás, anyai tevékenységre oktatás,
- nevelési-oktatási intézményben történő szűrés, egészségnevelés.
- A védőnői szolgálat kiemelt feladata a minden korosztályra kiterjedő prevenciós ellátás.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	**Betöltött védőnői álláshelyek száma** (TS 109)	**0-3 év közötti gyermekek száma**	**Átlagos gyermekszám védőnőnkként**
	db	**Fő**	**Fő**
2017	0	17	17,00
2018	0	18	18,00
2019	0	18	18,00
2020	0	17	17,00
2021	n.a.	18	18,00
2022	0	14	14,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

***b)* gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)**

A háziorvosi ellátásnál már említettük, hogy a településen nincs gyermekorvos, a felnőtt háziorvos látja el a gyermekeket is. Arról viszont nincs adatunk, hogy a Sümegen működő 2 gyermekorvosi szakellátást hányan veszik igénybe.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	**Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma** (TS 107)	**Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma** (TS 106)	**A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma** (TS 108)	**Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma**	**Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma**
	db	**db**	**db**	**Fő**	**Fő**
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

***c)* 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok**

A kisgyermekek korai fejlesztése és rehabilitációja két csoportra osztható: a helyi intézményi keretek között (mini bölcsőde, óvoda) biztosított ellátásra és a nevelési központban biztosított ellátásra.

Az önkormányzat a saját intézményeiben megfelelő szakembert biztosít a korai fejlesztésre és az esetleges problémák kezelésére.

***d)* gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;**

A gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások rendszerét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza.

A gyermekjóléti alapellátások célja:

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást – lehetőség szerint – a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
b) a gyermekek napközbeni ellátása,
c) a gyermekek átmeneti gondozása,
d) gyermekek esélynövelő szolgáltatásai (Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda.

A gyermekek és családok kiemelt támogatása érdekében a 2016. évtől átszervezésre került az eddigi alapszolgáltatási rendszer és integrált szervezeti egységek jöttek létre a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatások együttes biztosításáról.
Két új intézményi forma jött létre: a család- és gyermekjóléti szolgálat,
valamint a család- és gyermekjóléti központ.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése.

Család- és gyermekjóléti szolgálat
A család- és gyermekjóléti szolgálatot minden települési önkormányzatnak kötelezően biztosítania kell a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő vagy egyéb krízishelyzet megoldásához segítséget igénylő gyermekek, egyének, családok számára.
Családsegítés keretében biztosítani kell: szociális, életvezetési, mentálhigiénés tanácsadást, családgondozást, a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetését, közösségfejlesztő, egyéni, csoportos terápiás programokat és szolgáltatásokat.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Család- és gyermekjóléti központ A család- és gyermekjóléti központ egy adott járás területén működik és a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések tartoznak a feladatkörébe. Továbbá a járás család- és gyermekjóléti szolgálatainak szakmai munkáját támogatja és a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek ellátására egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat szervez.

A család- és gyermekjóléti szolgálat biztosítását a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény, valamint a család- és gyermekjóléti központ feladatait a Sümegi Család és Gyermekjóléti Központ látja el.

Biztos Kezdet gyerekház és Tanoda nem működik a településen.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

a) bölcsődei ellátás,

b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és

c) az alternatív napközbeni ellátás (játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás).

***e)* gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;**

A településen 2024. május 22. napjától működik a Sümegprága Aranyalma Óvoda és Mini Bölcsőde, 8 engedélyezett férőhellyel Bazsi és Sümegprága települési önkormányzatok közigazgatási területén. Családi napközi helyben nem biztosított a településen.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	**Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

gyermekvédelem;

A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, és fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások alanyi jogon járnak (óvoda, általános iskola) a gyermekek részére, más ellátások szociális rászorultság alapján.

Pénzbeli és természetbeni ellátások
• rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
• gyermektartásdíj megelőlegezése
• otthonteremtési támogatás
• gyermekétkeztetés.

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások
• gyermekjóléti szolgáltatás,
• gyermekek napközbeni ellátása,
• gyermekek átmeneti gondozása,
• Biztos Kezdet Gyerekház.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások
• otthont nyújtó ellátás,
• utógondozói ellátás,
• terület gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések
• a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
• védelembe vétel,
• családbafogadás,
• ideiglenes hatályú elhelyezés,
• nevelésbe vétel,
• nevelési felügyelet elrendelése,
• utógondozás elrendelése,
• utógondozói ellátás elrendelése,
• megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekekkel nap, mint nap foglalkozó gondozók, óvónők, pedagógusok sokat tehetnek a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzésében. Fontos követelmény, hogy amint észleli a gyermekkel foglalkozó személy a veszélyhelyzetet, haladéktalanul tegye meg a szükséges jelzéseket és intézkedéseket a jelzőrendszer tagjai számára.

A szakemberek közötti együttműködés erősítése, közösségfejlesztés, befogadó közeg kialakítása, a demokratikus együttélés szabályainak közvetítése mind a gyerekek, mind a szülők, mind a szakemberek felé. Kiemelt fontosságú a gyermekvédelem területen tevékenykedő állami és civil szervezetek, továbbá magánszemélyek együttműködésének megfelelő összehangolása a még magasabb szinten történő megvalósítás érdekében.

A gyermekek védelmének egyik legfontosabb eszköze a prevenció, amelyhez a legfontosabb egy jól működő jelzőrendszer, melynek tagjai folyamatosan kapcsolatban állnak egymással. A prevenciós tevékenység a gyermekjóléti alapellátásban a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzését szolgálja, ennek keretében a gyermek számára olyan szabadidős programokat kell szervezni, amelyek a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozzák, illetve megszervezése a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna.

A gyermekvédelmi munka nem látványos tevékenység. Az e területen dolgozók napi szinten tesznek meg mindent azért, hogy megóvják a gyermekeket a környezet által gerjesztett veszélyektől vagy éppen önmaguk önpusztító viselkedésétől, életmódjától. A gyermekek védelme olyan – a családok és társadalom számára is – kiemelt jelentőségű terület, melynek folyamatos korszerűsítése, fejlesztése és alakítása minden gyermekvédelmi szakember legfontosabb ügye.

A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, és fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai folyamatosan együttműködnek és segítik egymás munkáját és a hátrányos helyzetű családok, gyermekek ellátását. Az egyes szolgáltatások alanyi jogon járnak (óvoda, általános iskola) a gyermekek részére, más ellátások szociális rászorultság alapján.

A gyermekvédelmi feladatok a településen az ukki központú Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény révén biztosítottak.

***f)* krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;**

A krízishelyzetbe került családok számára igénybe vehető szolgáltatások helyben nem, hanem a vármegyeszékhelyen működő Családok Átmeneti Otthonában Veszprémben érhető el, továbbá a Dunántúl területén, ezek anyaotthon, illetve családok átmeneti otthonai. Gyermekek átmeneti otthona Zala vármegyében a Magyar Vöröskereszt fenntartásában biztosított.

Országos szinten a krízisközpontok és a titkos menedékházak a kapcsolati erőszak áldozatainak nyújtanak segítséget és biztonságot a bántalmazott gyermekek, családok számára.
Krízishelyzetben segítségért a jelzőrendszer tagjait és a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény munkatársaihoz fordulhatnak a gyermekek és a szülők.

***g)* egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;**

A településen a Marcal-Völgye Egyesület működik, akik szívesen várják a röplabda iránt érdeklődőket folyamatos edzés lehetőséget biztosítva.

Minden év augusztus első szombatján megrendezésre kerül a hagyományos falunapi rendezvény. A Faluház folyamatosan várja a gyermekeket, ahol kézműves foglalkozásokon és egyéb rendezvényeken vehetnek részt.
A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény minden nyáron az ellátási területén lévő gyermekek részére napközis tábort szervez. A táborban diszkrimináció mentesen nem csak a gyermekjóléti ellátásban részesülő gyermekek vehetnek részt ezzel is erősítve a az esélyegyelőséget a településeken.

Játszótér

Liget Sátortábor

Településünkön az Erzsébet Táborok elődjeként a Liget Sátortábor hosszú időn át a gyermekek, fiatalok kedvelt nyári szabadidőeltöltése volt. Kirándulásokkal, közösségi, kézműves programrommal tettük emlékezetessé a táborozás minden pillanatát.

Nagy hangsúlyt fektetünk a különleges előadások megtartására:

Csillagászbemutató

Robotika előadás

***h)* gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);**

A gyermekétkeztetés – mini bölcsőde, óvoda, iskola – megfelel az egészséges táplálkozás jogszabályban meghatározott feltételeinek. Szünidei gyermekétkeztetés 2016. év óta működik, meghatározott célcsoport részesülhet az ingyenes étkeztetésben: hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, Sümegprága településen az utóbbi egy-két évben nem merült fel igény. Hétvégi gyermekétkeztetésre nincs igény, mivel nincs rászoruló.

Az ingyenes tankönyv ellátás – a jelenlegi jogszabályok alapján – a 1-9. évfolyamot érinti. Az önkormányzat minden évben iskolakezdési támogatással segíti a családokat.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető. Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át (172 900,- Ft) vagy - nevelésbe vették.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani:

- az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára,
- ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben, továbbá
- azon tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, aki nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

Az önkormányzat további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

A szünidei gyermekétkeztetést az önkormányzat a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére
a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

***i)* eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;**

Nincs rendelkezésre álló adat.

***j)* hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;**

Az önkormányzat minden esetben törekszik az egyenlő bánásmódra, ezért a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

***k)* előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.**

Az önkormányzat a korábbi pontokban említett eszközökkel – Bursa Hungarica ösztöndíj, települési támogatások, szociális célú tűzifa, szabadidős programok – igyekszik a hozzájárulni az esélyegyenlőség biztosításának megteremtése érdekében.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

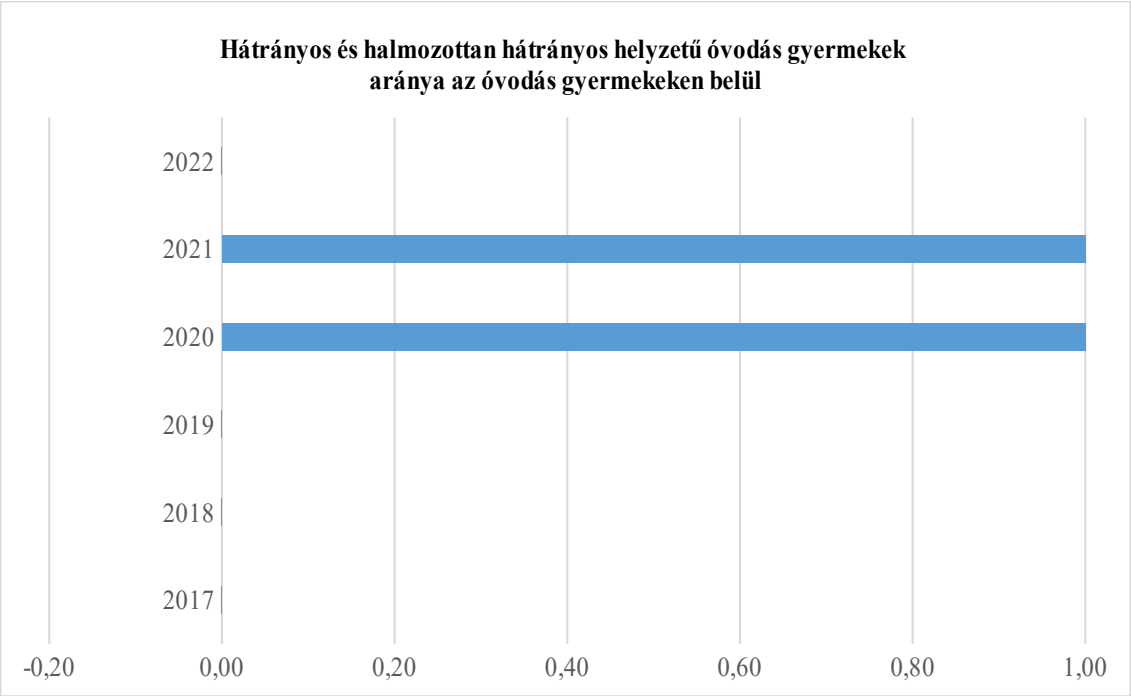
***a)* a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;**

Az intézmények kiemelkedő figyelmet fordítanak a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

óvodai ellátására, nevelésére. A Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat keretein belül működik a nevelési tanácsadás, a logopédiai szakszolgálat, a korai fejlesztés és fejlesztő felkészítés.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2017	35	0	0,00
2018	37	0	0,00
2019	41	0	0,00
2020	31	1	3,23
2021	30	2	6,67
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	**Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 094)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül** (TS 095)
	Fő	**Fő**	**%**
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

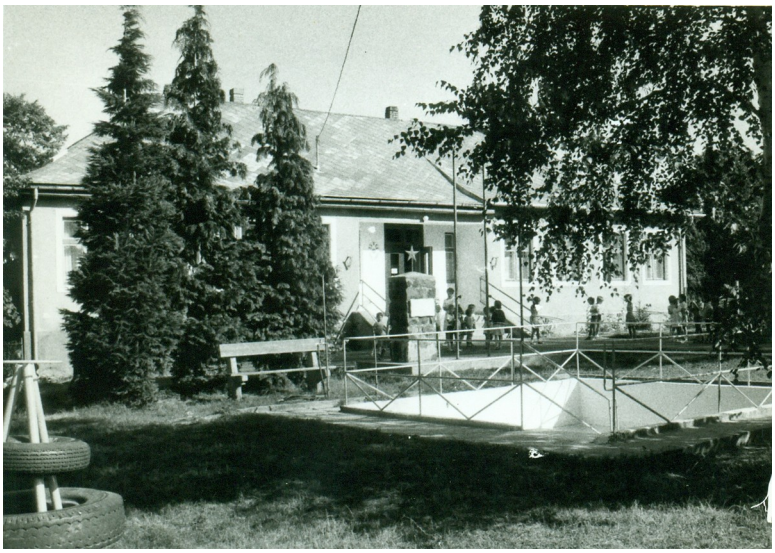
4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma** (TS 096)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül** (TS 097)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban** (TS 098)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva** (TS 099)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma** (TS 100)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül** (TS 101)
	Fő	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) **a köznevelés hez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)**

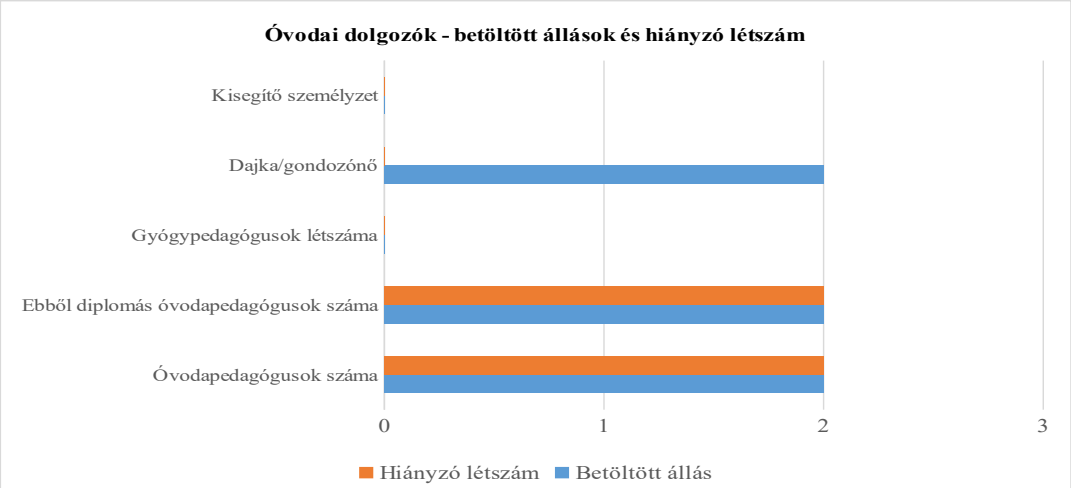

A sajátos neveléshez és oktatáshoz szükséges feltételek közé tartozik a fogyatékosság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és más segédletek megléte. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált neveléséhez fejlesztő pedagógusok szükségesek.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG Sümegprágai Aranyalma Óvoda és Mini Bölcsőde		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	50	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje	6:30	16:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	2	2
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	2
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A Sümegprágai Aranyalma Óvoda és Mini Bölcsődét a fenntartó települési önkormányzatok biztosítják a térségben az óvodás korú gyermekek ellátását.
A Sümegprágai Aranyalma Óvoda és Mini Bölcsőde Bazsin és Sümegprágán látja el az óvodai nevelést és mini bölcsődei ellátást.
A sümegprágai óvoda 50 fő gyermek részére biztosít ellátást. A kistelepülések lakosságszámának csökkenése településünket és az óvoda gyermeklétszámát is érinti. Szeretnénk, ha minél több kisgyermek járna az intézményünkbe ezért a fejlesztési lehetőségekkel, pályázatok beadásával segítjük a feladatellátását.

Az országos óvodapedagógus létszám minden fenntartót érint. A gyógypedagógiai és pszichológiai ellátás biztosított az intézmény keretében.

Az óvodában az elmúlt évek során folyamatosan valósítottunk meg fejlesztéseket. Megújult az óvoda udvara, biztonságos járda került kialakításra, napvitorla teszi lehetővé az udvaron való nyári melegben való tartózkodást, a tornaszoba is felújításra került. megújult.

Az óvodában 2024. április 1. napi létszámadatok alapján a gyermeklétszám 34 fő. Az óvodai gyermekcsoportok száma 2. Ebből 3 fő sajátos nevelési igényű, 2 fő beilleszkedési, 9 fő tanulási nehézséggel küzdő, ---_ fő hátrányos helyzetű, 2 fő halmozottan hátrányos helyzetű.

A 8 fő tanulási nehézséggel küzdő, aki fejlesztő foglalkozásokon vesz részt a sümegi pedagógiai szakszolgálatnál.

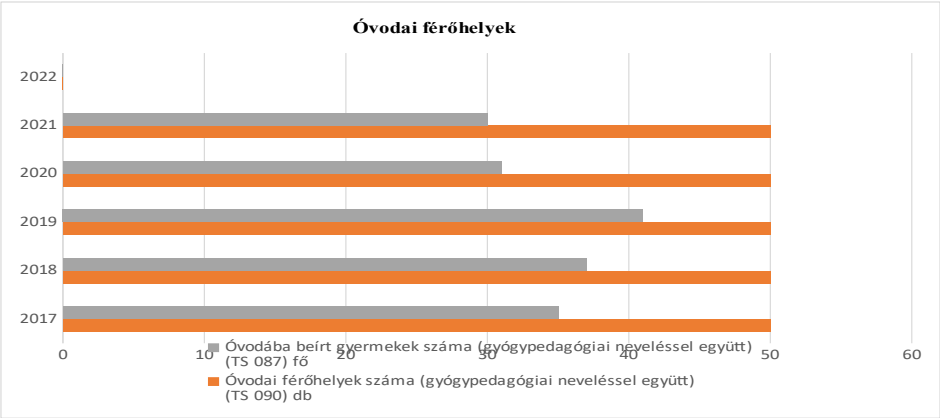
<u>OviKönyvtár – Magyar népmese napja</u>

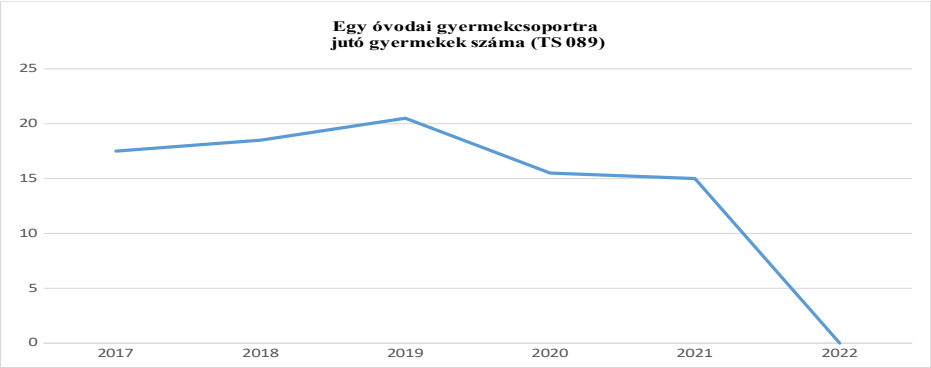

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	**3-6 éves korú gyermekek száma**	**Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt** (TS 085)	**Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 090)	**Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 088)	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma** (TS 086)	**Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül** (TS 091)	**Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma** (TS 089)
	fő	**db**	**db**	**db**	**fő**	**db**	**fő**	**fő**
2017	17	2	50	1	35	0	0	18
2018	18	2	50	1	37	0	0	19
2019	18	2	50	1	41	0	0	21
2020	17	2	50	1	31	0	0	16
2021	18	2	50	1	30	0	0	15
2022	14	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

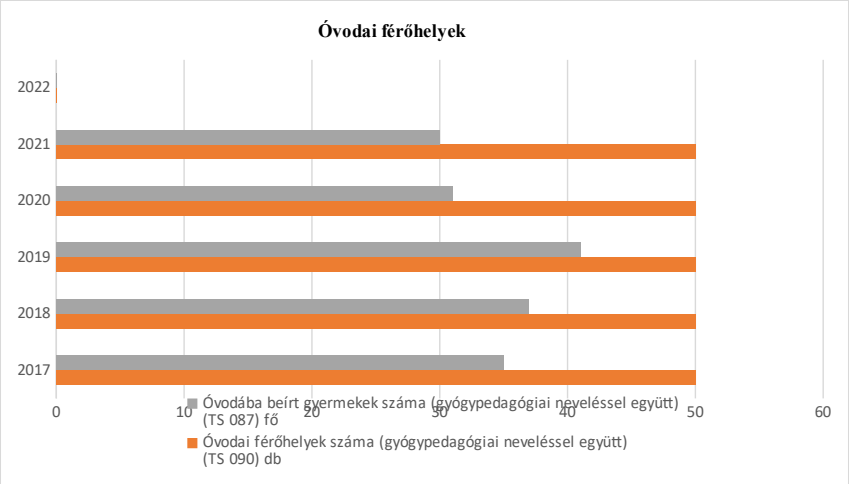
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

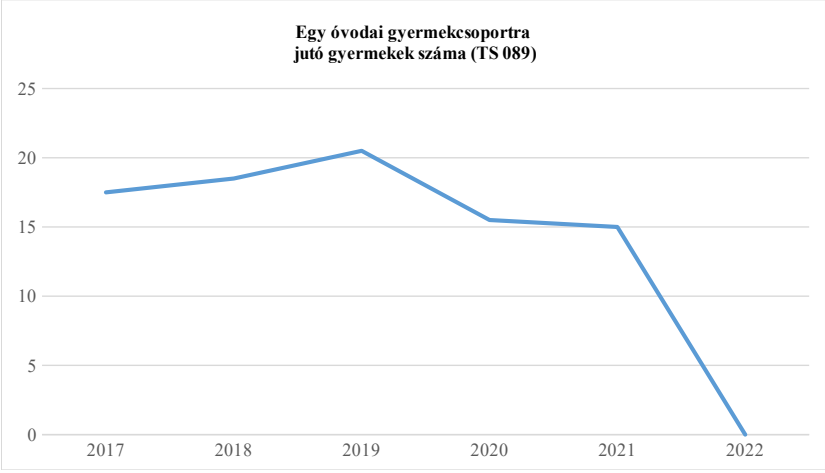

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	**3-6 éves korú gyermekek száma**	**Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt** (TS 085)	**Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 090)	**Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 088)	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma** (TS 086)	**Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül** (TS 091)	**Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma** (TS 089)
	fő	**db**	**db**	**db**	**fő**	**db**	**fő**	**fő**
2017	41	2	50	1	35	0	0	18
2018	31	2	50	1	37	0	0	19
2019	34	2	50	1	41	0	0	21
2020	34	2	50	1	31	0	0	16
2021	33	2	50	1	30	0	0	15
2022	37	2	50	1	37	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A Sümegprágai Aranyalma Óvoda és Mini Bölcsőde Bazsi Község Önkormányzatával társulás keretében hozták létre. Bazsi az óvodáskorú gyermekek Sümegprágára járnak falugondnoki szolgálat végzi a gyermekek szállítását.
Az 1978- ban alakult óvoda az évtizedek során több átszervezásen, átalakításon ment át. A kezdő években működött 3 csoporttal is, hiszen Sümegről egy csoportnyi gyermek járt ide naponta. 1985-ben a sümegi óvoda bővítésével 1 csoportot áthelyeztek, így 2009-ig két csoport, majd a gyermeklétszám csökkenése miatt 2017-ig egy csoportban neveltük a sümegprágai, bazsi és sümegi gyermekek.

2017 óta újra két csoport működik. Az önkormányzat folyamatosan korszerűsíti intézményünket. A mosdóhelyiséget és a hátsó csoportszobát 2017 nyarán újították fel. 2018 nyarán befejeződött a fejlesztő szoba és a melegítőkonyha felújítása. A fűtési rendszer korszerűsítése és az épület külső szigetelése két ütemben zajlott le az intézményben.

2023-ban egy mini bölcsődei csoporttal bővült intézményünk.

A mini bölcsőde létrehozásának célja a településen az esélyegyenlőség elvét szem előtt tartva csökkentsük a bölcsődei ellátáshoz való hozzáférhetőség területi különbségeit.

Fontosnak tartottuk, hogy a 2 csoporttal, 50 férőhellyel működő óvoda mellett a kisgyermekes családok részére már a bölcsődei ellátástól kezdve intézményi hozzáférést tudjunk biztosítani.

A családok többségénél a munkavállalás feltétele a gyermekek bölcsődei elhelyezése. Mini bölcsődénk családias környezetben, az óvoda szomszédságában került kialakításra a szakmai előírásoknak megfelelően."

Intézményünkben a körzetes települések Sümegprága, Bazsi mellett Sümegről is járnak gyermekek.

A társadalmi élet változásainak következtében egyre több a beilleszkedési- és magatartási zavarral küzdő, részképesség lemaradással érkező, sajátos nevelési igényű és az egészségügyi problémával küzdő gyermek.

Nyitottak vagyunk a partneri elvárások iránt, de szolgáltatásainkat a szakmaiság és a gyermekek mindenek felett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg.

Sümegprágán a népi mesterségek közül a fazekasság, kosárkötés hagyományokra épül. Az idősebb korosztály körében még élnek a régi hagyományok (kosárfonás, fafaragás, jellegzetes népdalok, népi stílusok).

Az óvodai nevelőmunkánkban ezeket az értékeket igyekszünk gyermekközelbe hozni. Kiemelten kezeljük a néphagyományok, hagyományok ápolását.

Földrajzi környezetünk és a település adottságait tekintve és a szülők véleménye alapján óvodánk helyi sajátosságait a következő területeken kívánjuk kiemelni:

A nevelőmunkában kiemelten fontosnak tartjuk szabad játékot, mint az óvodás gyermek legfőbb tevékenységét.

A tanulást játékba és egyéb mindennepi tevékenységekben integráltan szervezzük meg, melynek elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek a fejlesztése.

Folyamatosan törekszünk a játék feltételeinek bővítésére, fejlesztésére. Lehetőségeink szerint, nevelő munkánk során erre az alapvető tevékenységre helyezzük a hangsúlyt.

Különös figyelmet fordítunk a különleges bánásmódot igénylő gyermekek differenciált fejlesztésére.

Törekszünk a Sümegprágán ma is élő hagyományok, néphagyományok megőrzésére és továbbvitelére a gyermekek körében, ezáltal segítjük a szülőföldhöz kötődés érzésének kialakulását és a szülőföld szeretetének megalapozását.

Jeles napokhoz fűződő népszokások életkor-specifikus tevékenységeivel, a régi mesterségek felelevenítésével színessé és élménytelivé tesszük óvodánk hétköznapjait és ünnepnapjait.

Fontos feladatunknak tekintjük a gyermekek testi fejlődésének segítését, a harmonikus, összerendezett mozgásának fejlesztését, egészségének védelmezését, edzését.

Az intézményben folyó környezettudatos magatarás megalapozása és környezeti nevelésünkkel szeretnénk megszerezni a “Zöld Óvoda” címet.

Igyekszünk megfelelni a társadalmi és szülői elvárásoknak: gyermekközpontú, nyitott, sokszínű óvodát teremtünk gyermekeink számára. Az intézményi önértékelés során,a szülők körében végzett felmérésünk összegzése azt mutatja, hogy eddigi nevelőmunkánk eredményes volt.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	**Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)** (TS 080)	**Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 081)	**Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 079)	**Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 082)	**Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban** (TS 084)
	db	**db**	**db**	**fő**	**%**
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Helyben általános iskola nincs, a gyermekek a szomszédos településekre, Sümegre és Zalaszántóra járnak.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az önkormányzat elkötelezett az esélyegyenlőség biztosítása mellett, ezért a köznevelés területén is a diszkriminációmentességet, a szegregációmentességet, továbbá az oktatási és társadalmi integrációt támogatta. Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, intézmények közötti és az intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

***c)* az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;**

Az intézmények szűréseket-méréseket végeznek az óvodás és általános iskolás korosztály tekintetében. Ez egy tanév során több alkalommal történik, pl. az iskolaérettségi vizsgálat, kompetencia felmérés.

***d)* előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.**

Ingyenes intézményi étkeztetés és tankönyvellátás, kedvezményes táboroztatás biztosított a rászoruló gyerekek számára. A család-és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők száma csökkenést mutat a vizsgált időszakban.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	5	0
2018	n.a.	n.a.	3	0
2019	n.a.	n.a.	2	0
2020	n.a.	n.a.	2	0
2021	n.a.	n.a.	1	0
2022	n.a.	n.a.	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
1. A családok nehéz anyagi helyzete nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekeik továbbtanulását a felsőoktatási rendszerben.	Bursa Hungarica ösztöndíj
2. Gyermekek részére nyári programok szervezése.	Nyári napközis tábor megszervezése
3. Sportlehetőségek biztonságos biztosításához sportpálya felújítása.	Gumi sportpálya kialakítása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:
Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők es férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessek minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében

- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel es a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés es az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról es az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal es a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területen történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal es a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen es a közvetett diszkrimináció fogalmat, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben levő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot es terhességet is.

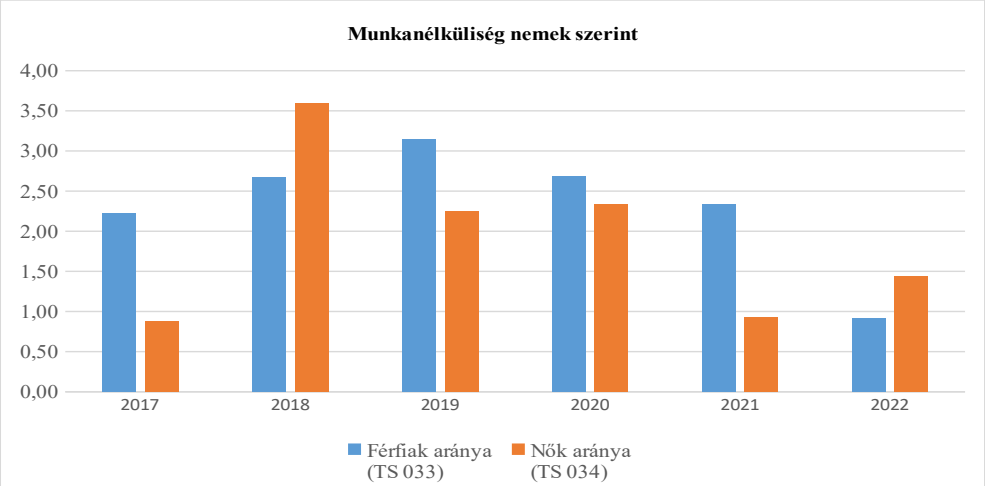
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon jelentős mértékben elmarad az Unió átlagától. Míg az Unió átlaga a nők foglalkoztatási arányát tekintve 58,2 %, addig Magyarországon 2009-ben már a nők kevesebb mint felének volt csak lehetősége dolgozni. 20 tagországban 2010-re elérték, hogy a nők foglalkoztatási szintje elérje a 60 %-ot, Magyarország jelentős mértékben elmaradt ettől a célkitűzéstől. 2010-től kormányzati céllá vált a foglalkoztatás javítása, hogy a munkaerőpiac családbarát jellege is javuljon. 2011-ben a nők 15-64 éves népességen belüli aránya 51 %-os, míg a foglalkoztatottakon belüli arányuk mindössze 46 %-ot tesz ki. Az aktív korú inaktívak körében a nők aránya 59 %-os, vagyis jelentősen meghaladta a férfiak reprezentáltságát. Míg a 15-64 éves népesség körében a férfiak foglalkoztatási rátája 60,4 % volt, addig a nőké csak 50,6 %. A 2014-es év a női foglalkoztatás kimagasló éve volt Magyarországon. 1992 óta az 55,9 %-os foglalkoztatási ráta a legmagasabb, amely 3,3 százalékponttal javult egy éven belül. Az Eurostat adatai szerint a női foglalkoztatás bővülés a legnagyobb volt az uniós tagállamok körében. A nők – köztük a kisgyermekesek – javuló munkaerőpiaci helyzete növelte hazánkban a családok biztonságérzetét és a gyermekvállalási kedvet. Kimutatható, hogy a 2014-es születésszám-növekedés 92 %-a foglalkoztatott édesanyáknak köszönhető.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	**Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében**		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
	%	**%**	**%**
2017	2,22	0,88	1,55%
2018	2,67	3,59	3,13%
2019	3,15	2,25	2,70%
2020	2,69	2,33	2,51%
2021	2,34	0,93	1,64%
2022	0,92	1,44	1,18%

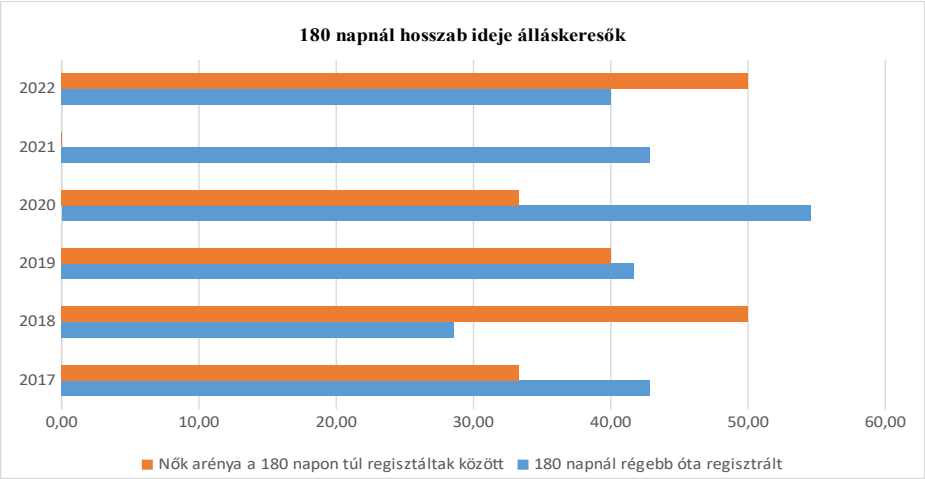
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön a nyilvántartott álláskeresők száma a férfiak körében felére csökkent 0,92 %, míg a nők körében közel duplájára emelkedett 1,44 %.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2017	42,86	33,33
2018	28,57	50
2019	41,67	40
2020	54,55	33,33
2021	42,86	0
2022	40	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

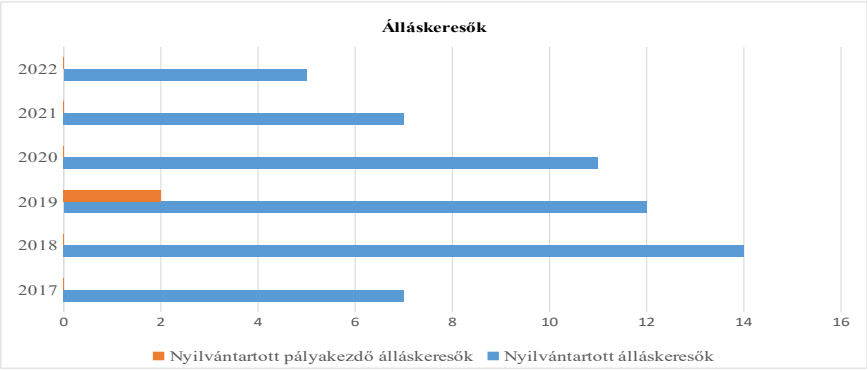

Településünkön a 180 napnál hosszabb ideje álláskeresők száma a 2019. és 2022. években jelentős emelkedést mutat, ami a SARS-COVID világjárvány következményének is vélelmezhető. A pályakezdő álláskeresők száma is a világjárvány idején megemelkedett még a kistelepüléseken élők körében is.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	7	0
2018	14	0
2019	12	2
2020	11	0
2021	7	0
2022	5	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma 2017 – 2022 2 fő volt, míg a nyilvántartott álláskeresők száma 2022. évben 5 fő volt, ami csökkenést mutat a 2021-es évhez viszonyítva.

Statisztikai adatok is igazolják azt, hogy a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon, hasonlóan településünkön is. Míg az életesélyeik sokkal jobbak, mint a férfiaké, az oktatásban is sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, anyagilag jóval kevésbé elismertek, mint a férfiak. A nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják a családi kötöttségeik, így részmunkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak. A Kormány külön figyelmet fordít a nők foglalkoztatottságára, a munkahelyvédelmi akciótervben járulékkedvezményekkel ösztönzi a munkaadókat arra, hogy alkalmazzák a gyermekgondozási szabadságról visszatérőket.

***b)* nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban**

A nők foglalkoztatását elősegítő képzési programokról információval nem rendelkezünk.

***c)* alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei**

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket.

***d)* hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)**

Mint azt már az előzőekben is láthattuk és le is írtuk, nincs hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén a férfiak és nők között, azonban Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25 % különbség tapasztalható a férfiak javára. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően – a bölcsődei ellátás, a napközbeni gyermekfelügyelet, és az alternatív napközbeni ellátás. Az önkormányzat e célból bölcsődét és óvodát tart fenn, továbbá két általános iskola működik a térségben.

A településen 2024. május 22. napjától működik a Sümegprága Aranyalma Óvoda és Mini Bölcsőde, 8 engedélyezett férőhellyel Bazsi és Sümegprága települési önkormányzatok közigazgatási területén. Családi napközi helyben nem biztosított a településen.

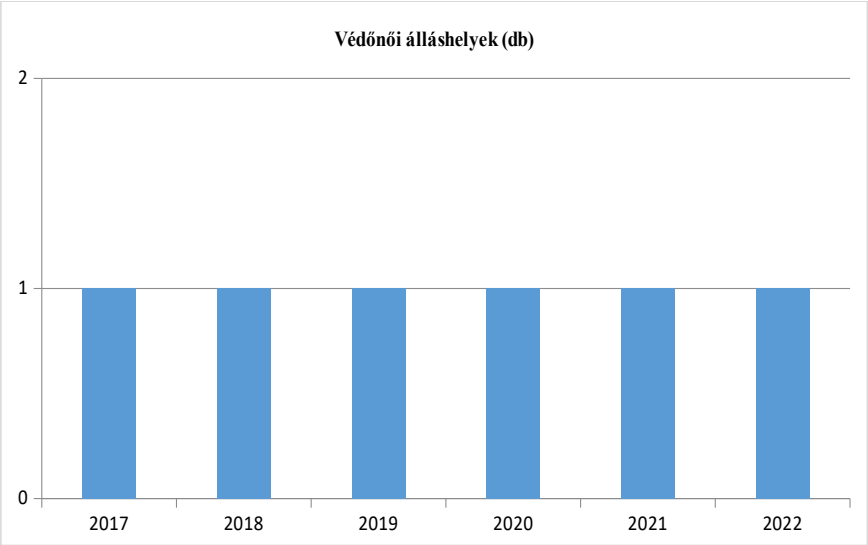
Családbarát munkahelyi megoldásokról, rugalmas munkaidőről a térségben nincs adatunk.

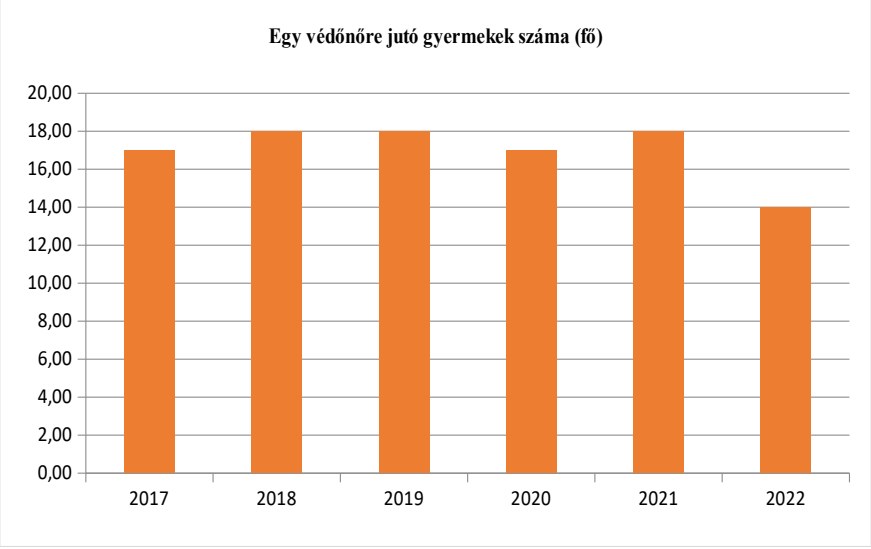
Az óvodai feladatokat ellátása során szintén az a cél, hogy a férőhelyszám meghatározásakor valamennyi, az intézménybe jelentkező gyermek felvételére sor kerülhessen. Azonban nemcsak az a fontos, hogy a gyermekek az intézménybe felvételre kerüljenek, hanem, hogy ott olyan

környezetben lehessenek, amely nevelésükről, gondozásukról a lehető legmagasabb szinten gondoskodjon, ez nemcsak a megfelelő képzettséggel rendelkező szakemberek biztosítását, hanem megfelelő környezet kialakítását is jelenti.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	**Betöltött védőnői álláshelyek száma** (TS 109)	**0-3 év közötti gyermekek száma**	**Átlagos gyermekszám védőnőnkként**
	db	**fő**	**fő**
2017	1	17	17
2018	1	18	18
2019	1	18	18
2020	1	17	17
2021	1	18	18
2022	1	14	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	**Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen 2024. május 22. napjától működik a Sümegprágai Aranyalma Óvoda és Mini Bölcsőde, 8 engedélyezett férőhellyel Bazsi és Sümegprága települési önkormányzatok közigazgatási területén. Óvoda és családi napközi helyben nem biztosított a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnők a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandó korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. A védőnők a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. Segítséget nyújtanak a szociális juttatások megismerésében is.

A munkahelyek általában nem tolerálják a nők gyermekvállalását, előfordul, hogy gyermekvállalás után ugyanazon munkahelyre nem tudnak visszamenni dolgozni, illetve a kisgyermekes anyák a munkaerőpiacon nem keresettek.

A gyermekeknél is leírtuk, hogy magas az egy védőnőre jutó gyermekek száma, hiszen a sümegi körzet nagy. Sümegprágán igény szerint érhető el ez a szolgáltatás.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak eseten alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. es a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

A családon belüli erőszak megelőzése a nemzeti stratégia fontos része, a kormány számos külön intézkedést hozott ezen feladatok eredményes kezelése érdekében. A családon belüli gyermek vagy feleség bántalmazás legnagyobb része látens marad, legtöbbször ez pont a sértett-bántalmazott szégyenérzete miatt nem kerül nyilvánosságra vagy válik ismertté még a közeli hozzátartozók számára sem.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben levő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani.

Sem a településen, sem a település 50 km-es vonzáskörzetében nem található anyaotthon. Anyaotthon Nágocson, Kaposváron, Pécsett továbbá Érden található. A krízishelyzetben lévő nő az anyaotthonnal való kapcsolatfelvételben a szociális alapszolgáltatási intézményt veheti igénybe. E szolgáltatás tekintetében nem rendelkezünk adatokkal.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A településen az öttagú képviselő-testületben két nő tevékenykedik, az egészségügyi dolgozók (asszisztensek, védőnő), az óvoda, mini bölcsőde és az önkormányzati intézmények alkalmazottjainak jelentős többsége is nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Általánosságban elmondható, hogy a roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A település nem rendelkezik adattal a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
1. A GYÁS, GYED, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát. A nők foglalkoztatási esélyeinek növelése érdekében új foglalkoztatási helyek létrehozása, a meglévők bővítése, továbbá új foglalkoztatási alternatívák keresése.	Nők közösségi programjainak kialakítása, foglalkoztatás bővítése. Családbarát intézkedések az intézményekben.
2. Megbetegedések számának csökkentése.	Egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

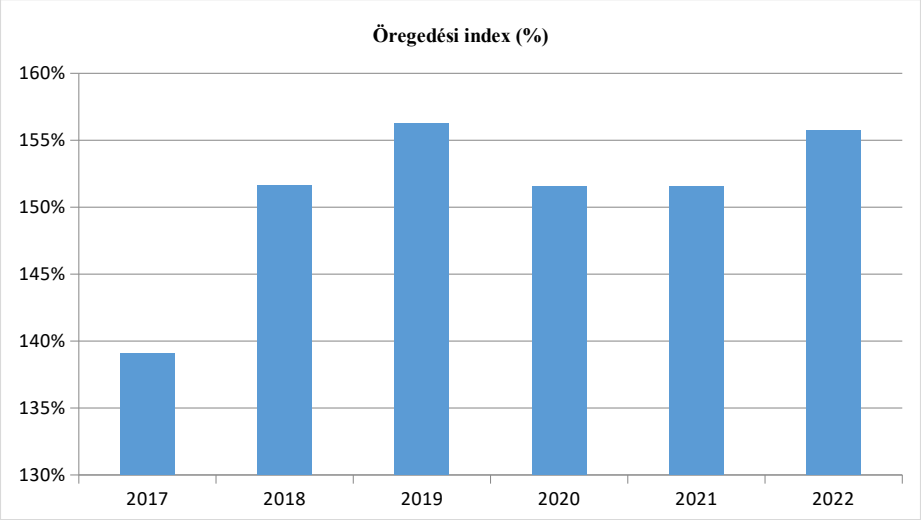
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.),

Az időskorú demográfiai folyamat: jellemzői:

- növekszik az idősek aránya országosan,
- az átlagéletkor várhatóan nő,
- a nők élettartama hosszabb.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2017	89	64	139,06%
2018	94	62	151,61%
2019	100	64	156,25%
2020	97	64	151,56%
2021	97	64	151,56%
2022	95	61	155,74%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen a 65 év feletti lakosok száma lassú folyamatos emelkedést mutat, amellyel arányosan az öregedési index is emelkedik.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer
1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosit.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:
1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:
1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka
Az Szt. 32/B. § alapján az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt
a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át,
b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át,
c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át.

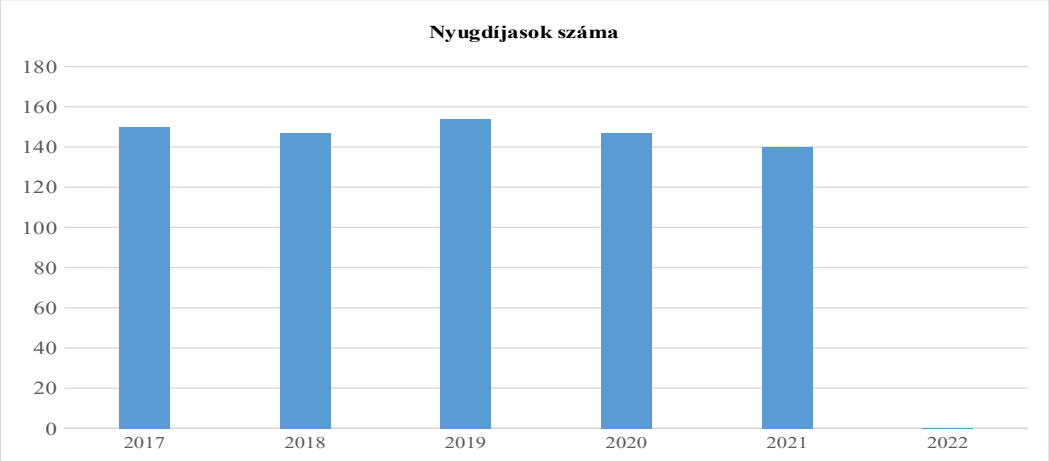
Az ellátások tekintetében a 2022. évre vonatkozóan nem rendelkezünk adattal. A táblázat adataiból jól látható, hogy a nyugdíjasok száma a teljes népesség arányához viszonyítva magas. Az elöregedő lakosság miatt kiemelt figyelmet kell fordítani az idősekre és számba kell venni azt is, hogy a fiatalok elvándorlásával nő az egyedül élő idősek száma, akiknek egészségi állapota már nem megfelelő, folyamatos, illetve rendszeres orvosi ellátásra van szükségük, továbbá kiszolgáltatottabbak, ezért előbb válhatnak bűncselekmények áldozatává is, hiszen koruk, fizikai állapotuk miatt nem képesek megvédeni magukat.

A helyzetelemezés során nemcsak az otthon élő időseket kell figyelembe venni, hanem azokat is, akik intézményi ellátásra szorulnak. Az idősek részére nyújtott ellátások során fontos szempont, hogy korlátolt anyagi lehetőségeik miatt az ellátásokat ingyen, vagy lehetőség szerint olyan áron kapják meg, amely megfizethető számukra. Fontos kiemelni, hogy a demográfiai trendek változásával az idősek ellátását szolgáló egészségügyi és szociális szolgáltatásokat szélesíteni kell,

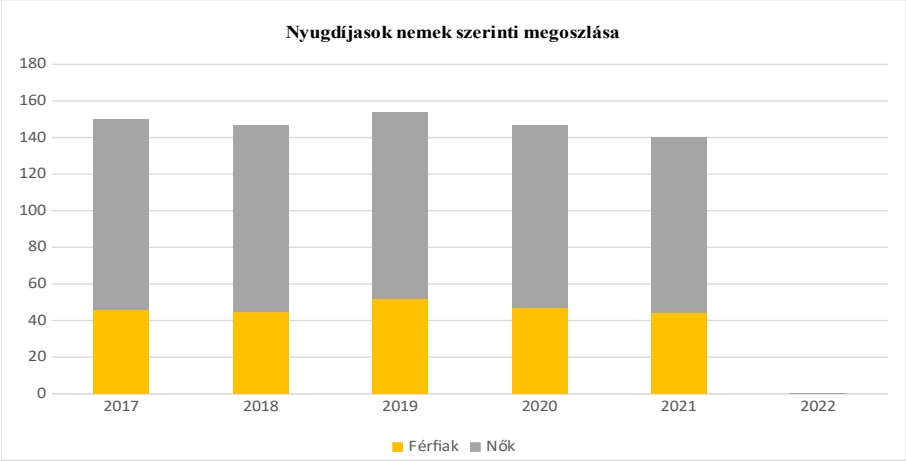
ez egyrészt férőhelybővítést jelent mind az intézményi, mind a nappali ellátás tekintetében, másrészt a már meglévő, működő szolgáltatások színvonalának megtartása, illetve az igényekhez való igazodása a cél.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2017	46	104	150
2018	45	102	147
2019	52	102	154
2020	47	100	147
2021	44	96	140
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

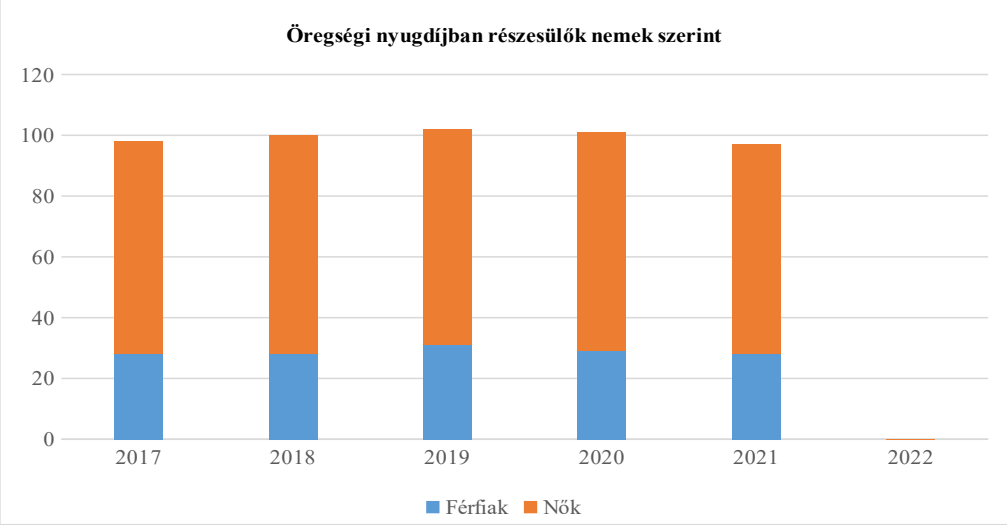
A nyugdíjasok között a nők száma duplája a férfiaknak, vagyis a férfiaknál rövidebb élettartam vélelmezhető.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	**Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma** (TS 067)	**Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma** (TS 068)	**Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma** (TS 069)	**Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma** (TS 070)	**Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma** (TS 071)	**Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma** (TS 072)	**Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)** (TS 134)
2017	2	0	28	70	1	8	0
2018	2	0	28	72	1	7	0
2019	2	0	31	71	1	6	0
2020	2	0	29	72	0	4	0
2021	2	0	28	69	0	4	1
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sümegprágán átlagban a vizsgált időszakban 97 fő időskorú részesült öregségi nyugdíjban. Özvegyi nyugdíjban 2017 – 2022. között 8 nő és egy 1 férfi részesült.

A nyugdíjasok között a nők száma duplája, de már az első táblázatokból is láthattuk, hogy a 60 év felettiek között a nők száma a magasabb, vagyis a férfiaknál rövidebb élettartam vélelmezhető.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
	Fő összesen	**7**	**14**	**12**	**11**	**7**	**5**
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	0	3	1	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	27,27%	14,29%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	1	2	1	1	2
	%	14,29%	7,14%	16,67%	9,09%	14,29%	40,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	1	2	0	0	0
	%	0,00%	7,14%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	0	2	1	1	0
	%	0,00%	0,00%	16,67%	9,09%	14,29%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	5	2	0	1	1
	%	42,86%	35,71%	16,67%	0,00%	14,29%	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

***b)* tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;**

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nemcsak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli) még aktív korú korosztályok is.

A munkaadók idős munkavállalót újként ritkán vagy nem alkalmaznak, noha a nyugdíjasok között vannak, akik jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen dolgoznának a jövedelem-kiegészítés érdekében. Erre akkor van esély, ha speciális tudással vagy gyakorlattal rendelkeznek. A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon 3 %, míg az EU-15-ök átlaga 8 %. Az idősek foglalkoztatása leginkább a fővárosban, pénzügyi és kereskedelmi területen mondható jelentősebbnek.

Időskorúak foglalkoztatására, továbbá a munkáltatók ez irányú befolyásolására az önkormányzatnak nincs lehetősége. A nyugdíjasok munkavállalásáról nem rendelkezünk adattal.

A településen élő idős korosztály aktívnak mondható, számos kezdeményezésben működnek közre. A közművelődési intézmény szolgáltatásait – könyvtár, tájékoztató előadások, rendezvények – folyamatosan, szervezetten veszik igénybe.

Az idős emberek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét, megőrizve és szinten tartva ezzel szellemi frissességüket, tájékozottságukat, életminőségük javulását, szabadidejük hasznos eltöltését. A sikeres öregedés egyik lehetőségét jelenti a kapcsolatrendszer kiszélesítése, az információ cseréje, felhasználása. Ezáltal fokozható a hasznosság érzése, olyan kapacitások kerülhetnek felszínre, amelyek az idős ember közérzetét, életminőségét javítják. Hangsúlyos szerepe van a modern technika, az okos telefon és tablet megismertetésének és megszerettetésének.

***c)* hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.**

Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlensége a romló egészségi állapotnak, az újabb típusú képzettségben, ismeretekben való hiányosságnak tulajdonítható, amely miatt alkalmazásuk problémásabb, mint ez fiatalé. Településünkön kevés a munkalehetőség az aktív korúak számára is, ezért a nyugdíjas korosztály foglalkoztatása nem jellemző.

Tartósan regisztrált munkanélküli (nyilvántartott álláskereső) az a személy, aki az utolsó 12 egymást követő havi zárás során minden alkalommal nyilvántartott álláskeresőnek lett minősítve. (A havi zárás a járási, fővárosi kerületi foglalkoztatási osztályi adatállományokon minden hónap 20-án lefutó számítógépes program, amely megállapítja azt, hogy az adott hónap zárónapján kik azok az emberek, akik regisztrált munkanélkülieknek, illetve nyilvántartott álláskeresőknek tekintendők.)

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

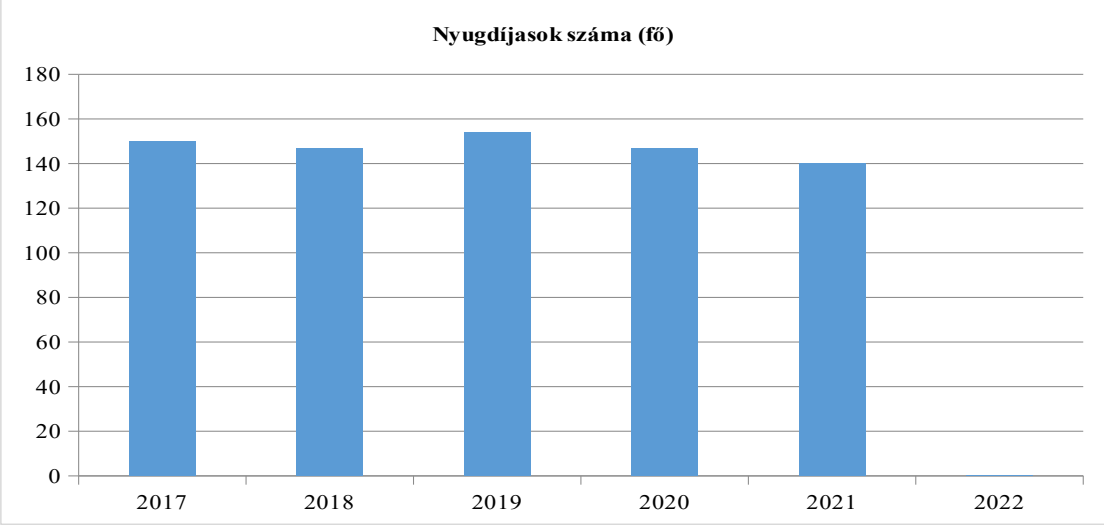
A közszolgáltatások infó-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. A kormányablakok indításával és az ügyfélkapus ügyintézési rendszer kialakításával elindult az ügyintézés lakossági terheinek csökkentését, továbbá ügyintézését egyszerűsítő folyamat.
Az elektronikus ügyintézés ugyanebbe az irányba mutat. A számítógép-használatban alapszintű jártasságot mutató lakosság az ügyek egyre bővülő körében tud személyes hivatali megjelenés nélkül hozzájutni a közigazgatási szolgáltatásokhoz. Az önkormányzat, illetve a Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatal saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma *(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)*

Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2017	46	104	150
2018	45	102	147
2019	52	102	154
2020	47	100	147
2021	44	96	140
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka azoknak az idős személyeknek a részére biztosít ellátást, akik a nyugdíjkorhatáruk betöltése után a szükséges szolgálati idő (résznyugdíjhoz: legalább 15 év, teljes nyugdíjhoz: legalább 20 év) hiányában saját jogú nyugellátásra nem jogosultak és jövedelemmel egyáltalán nem vagy csak minimális mértékben rendelkeznek. Az időskorúak járadékát a járási (fővárosi kerületi) hivatal állapíthatja meg. (A minimálisan szükségeshez hiányzó szolgálati idő pótlása utólagos járulékfizetéssel legfeljebb 5 év tartamban lehetséges, de éppen emiatt kevesen képesek erre.)

Településünkön 2017 – 2021. időszakban a férfiaknál átlagban 45 fő, a nőknél átlagosan 100 fő részesült nyugdíjban és egyéb járandóságban. A nyugdíjasok nemek közötti bontását vizsgálva a nők száma duplája a férfiakénak.

***a)* az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;**

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetszerűleg fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet fog jelenteni. Az idősek szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különösen a bottal vagy más gyógyászati segédeszközökkel közlekedőket nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

Az egészségügyi, szociális szolgáltatások a település minden polgára részére biztosítottak, az önkormányzat eleget tesz minden kötelező alapszolgáltatási feladatának.

A háziorvosi szolgálat Sümegprágán napi szinten biztosított.
A Marcal Vidéki Önkormányzati Szociális Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Intézménye ellátja a házi segítségnyújtással kapcsolatos feladatokat. A szociális étkeztetés feladatait 2023. december 31. napjáig az Önkormányzat önállóan biztosította. 2024. január 1. napjától a társulási formában történik a feladatellátás a Marcal Vidéki Önkormányzati Szociális Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Intézménye révén a falugondnoki szolgálat segítségével.

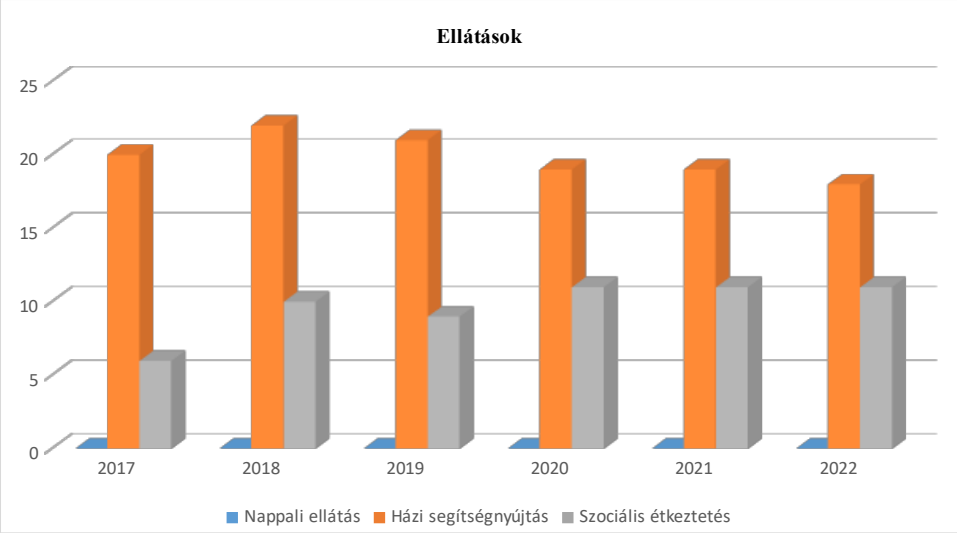
Idősek nappali ellátása nincs a településen.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2017	89	0	20	6
2018	94	0	22	10
2019	100	0	21	9
2020	97	0	19	11
2021	97	0	19	11
2022	95	0	18	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen folyamatos emelkedés tapasztalható a szociális étkeztetést igénybevevők körében. Az egyedül élő időskorúak nem tudnak önmagukról gondoskodni, de a szociális alapszolgáltatások biztosítása révén - falugondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés – tekintetében egyre nagyobb igény mutatkozik.

***b)* kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;**

A kulturális, közművelődési szolgáltatások egy része mindenki számára biztosított. Az idősek többségének a kultúrára, szórakozásra kevés pénze jut, ezért igyekeznek kihasználni az önkormányzat, civilszervezetek nyújtotta lehetőségeket, ahol ingyenesen jutnak hozzá.

***c)* idősek informatikai jártassága;**

Az idősek informatikai jártasságáról nincs adatunk, ilyen felmérés a településen nem volt.

***d)* a generációk közötti programok.**

A települési programok, rendezvények a generációk közötti szakadék csökkentése érdekében, a különböző korosztályok összehozása céljából, a különböző hátrányos helyzetű csoportokkal szembeni érzékenyítés szem előtt tartásával kerülnek megrendezésre.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Hangsúlyt kell fektetni az alkalomszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb., védőoltások beadására (influenza ellen).

Az idősek biztonságérzetének fontos eleme az otthonuk védelme, a lakásbetörések megelőzése. A bűnelkövetések fokozott veszélyének kitett csoportról van szó, áldozattá válásukat el kell kerülni Részükre fontos a prevenciós ismeretek terjesztése: figyelemfelkeltő előadásokkal, ismeretterjesztő anyagokkal felhívni figyelmüket az őket fokozottan veszélyeztető bűncselekményekre.

A nyugdíjas korosztály a helyben tartott rendezvényeken, programokon részt vesz. A helyi Katolikus Lányok és Asszonyok Szövetségének („Kalász asszonyoknak”) köszönhető, hogy már-már hagyomány szerűen, minden évben, augusztusban – Szent Anna napján – megrendezik a „Mamák napját”.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
1. Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése. Elszármazottak találkozójának szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos ügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket. Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosságügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti.

A „fogyatékossággal élők" fogalmának definiálása az elmúlt évtizedben nagyon sok változáson esett át, még sem alakult még ki egységes változat a nemzetközi szabályozásban. Ez részben annak tudható be, hogy nagyon heterogén társadalmi csoportról van szó, akik az integráció során teljesen más igényekkel, készségekkel és képességekkel rendelkeznek. Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.
A fogyatékosság nem zárja ki az egészséget, nem betegség! Egy testi vagy érzékszervi fogyatékos személy élhet teljes lelki és szociális jólétben, sőt a kieső képesség megfelelő kompenzálása (megmaradó képességek kihasználása, segédeszközökkel való ellátottság) esetén a testi jólét állapotában is. Egy testileg ép ember ugyanakkor szenvedhet súlyos lelki, szociális problémáktól.
A fogyatékosság egy élettapasztalat, amit bárki átélhet, amikor károsodott, vagy hiányos képességei korlátozzák tevékenységében, társadalmi életben való részvételében - az adott helyen és időben adott környezeti és társas feltételek között. Fejlesztési lehetőségük, munkavégzési képességük egyénfüggő, az egyes ember pontos állapotán, képességein múlik. Több országban bővebb kört tekintenek fogyatékossággal élőnek, így ott a pszichiátriai betegek és a krónikus betegek is annak számítanak. Nálunk ennek a fogalomnak leginkább a megváltozott munkaképességű felel meg. A fogyatékos személy számára – figyelembe véve a különböző fogyatékossági csoportok eltérő speciális szükségleteit – biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.
Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáférésének megteremtése fogalmazható meg.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mertekben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A 2022. évi népszámlálás időpontjában 289.795 fogyatékkal élő személy volt Magyarországon.

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A történelem során eltérő korokban és eltérő helyeken újra és újra előkerült a testi és szellemi hiányokkal, fejlődési elmaradottsággal született emberekkel való foglalkozás kérdésköre. A XIX. század tendenciái újra kedvezni látszanak annak az egyébként több ezeréves gondolatnak, hogy a sérült emberek olyan teljes jogú tagjai a társadalomnak, akik a többségi társadalom tagjainak gondoskodására szorulnak. Emberi méltóságukat mindig, minden körülmények között tiszteletben kell tartani. Nem csak feladatunk, hanem erkölcsi kötelezettségünk felkarolásuk, és a társadalomba való befogadásuk elősegítése. A fogyatékosság, a valamiben való akadályozottság számos területen jelentkezhet.

Az Európai Unióban a fogyatékossággal élő emberek, valamint a tartós egészségügyi problémákkal küzdők aránya eléri a 15%-ot. A fogyatékkal élők aránya a kor előrehaladtával egyre nő, így a 60 éven felüliek esetében közel 38%. Ez az arányszám nem tartalmazza a krónikus betegségekkel, és más súlyos egészségügyi problémákkal küzdők számát. A fogyatékosságot leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő (43,3%-ban). A fogyatékos személyek 31,8%-a születése óta szenved fogyatékosságban" A fogyatékosok társadalmi rétegének túlnyomó részét a mozgássérültek alkotják.

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mertekben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

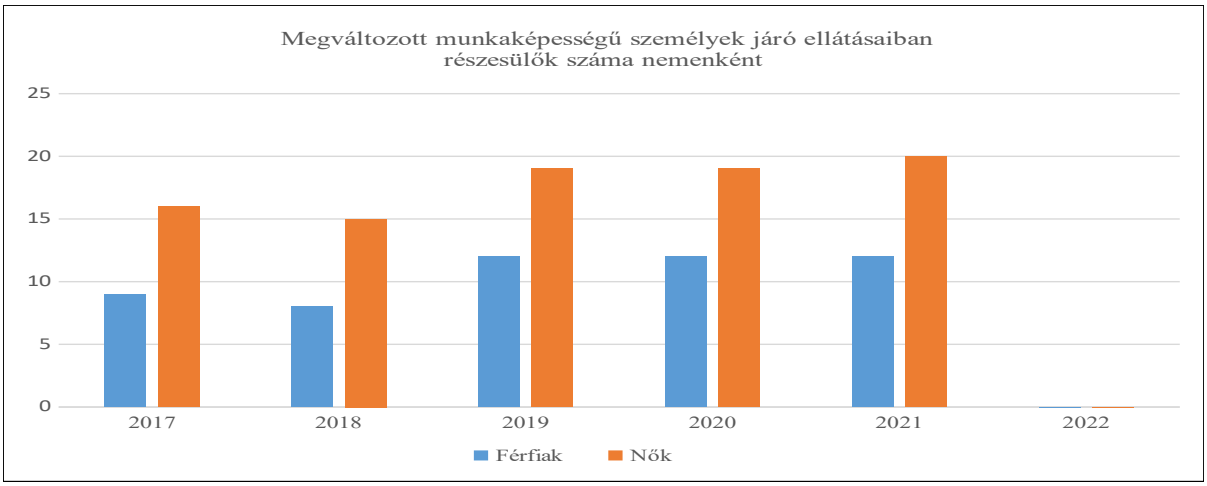
Fogyatékkal elő munkavállaló, aki
a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki
a) rehabilitációs ellátásban részesül,
b) aki 2011. december 31-en III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök es feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére es helyére.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak** (TS 061)	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők** (TS 062)	**Összesen**
2017	9	16	25
2018	8	15	23
2019	12	19	31
2020	12	19	31
2021	12	20	32
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sümegprágán a megváltozott munkaképességű személyek száma a nők körében 15-20 fő között volt a vizsgált időszakban, férfiak közül 8-12 fő részesült ellátásban.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	**Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma** (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A tartósan egészségkárosodottak, valamint a fogyatékkal élők elsődleges jövedelmi forrása a rokkantsági járadék vagy rokkantsági ellátás.

Rokkantsági járadékra az jogosult, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 %-os és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadék megállapításának nem feltétele, hogy az igénylő szolgálati idő szerezzen. Ebben különbözik a rokkantsági ellátástól. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak.

Nappali ellátásban sem önkormányzati, sem egyházi, sem civil fenntartású intézményben nem részesül senki, vagyis nincs róla adatunk, így a Mellékletben található 7.1.2. számú táblázatban sem található adat.

A fogyatékkal élő személyek esetében is fontos szempont az integrált foglalkoztatás. A megváltozott munkaképességű/ fogyatékkal élő személyek foglalkoztatására az állam is ösztönzi a foglalkoztatókat. A rehabilitációs hozzájárulást, mint fizetési kötelezettséget, azzal a céllal vezették be, hogy a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását elősegítsék, rehabilitációjukat szolgálják.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a szociális foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatásban részesíti. A fogyatékosok nehezen találnak munkát, ezért legtöbbjük segélyből, rokkantsági, illetve egyéb nyugdíjszerű ellátásból kénytelen élni. A fogyatékosság szegénységhez vagy nyomorhoz vezethet.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

***a)* munkavállalást segítő lehetőségek;**

Azon személyeknek, akik fogyatékosságuk jellegéből, mértékéből adódóan nem felelnek meg az elsődleges munkaerő-piacon támasztott követelményeknek, az akkreditált foglalkoztatóknál történő munkavállalás, illetve a szociális foglalkoztató lehet a megoldás. Lentiben fogyatékos személyek foglalkoztatását biztosító munkahelyen tudnak elhelyezkedni, ami az aprófalvas településekről nehezen megközelíthető.

***b)* hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;**

A fogyatékkal élő személyeknek elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A munkahelyek jelentős része fizikai és problémaérzékenységi szempontból egyaránt alkalmatlan a fogyatékos munkavállalók fogadására. A fogyatékos munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül.

Fenti indok miatt jelenleg e probléma településünkön nem jelentkezik.

***c)* önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.**

Fogyatékos személyek nappali ellátása nincs a településen, legközelebb a Dákai székhellyel működő Bakony Integrált Szociális Intézmény Veszprém Vármegye szakosított ellátást nyújtó intézményében vehető igénybe. Támogató szolgálat nem működik a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- Fogyatékossági támogatás:

A fogyatékossági támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. A támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint hontalan jogállású, illetve hontalanként elismert.

- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett es nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- es szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, támogató szolgáltatás.

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, gondosóra
- támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák:

- ápolást, gondozást nyújtó intézmények,
- fogyatékos személyek otthona,
- rehabilitációs intézmények,
- fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

Parkolási igazolvány:

Parkolási igazolvány a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét jogosítja fel különböző kedvezmények igénybevételére.

Parkolási igazolványra jogosult az a személy:

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki a súlyos fogyatékosság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékossági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi, fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek,
- aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékosságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K.1.), mozgásszervi fogyatékosnak (L), értelmi fogyatékosnak (M) vagy autistának (N.1.) minősül. Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele az állampolgárok – köztük fogyatékossággal élő emberek – az esélyegyenlőségének megteremtése a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használat, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáférésének megteremtése fogalmazható meg.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. Ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítés feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat.

Egészségügy:
A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékosságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §).

Oktatás, képzés:
A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékosságát megállapították (Fot. 13. §). Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékosságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:
A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékossági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.
A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint -

beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés:
A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni (Fot. 8.- 10. §).

***a)* egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;**

Nem akadály mentesített a házi orvosi rendelő előtti bejárás.

***b)* települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;**

Az akadálymentesítés definíciói:

- Komplexen akadálymentes, azaz teljeskörűen, az egész épületre kiterjedően a fizikai és az infó-kommunikációs akadálymentesítés megoldott. A fogyatékossággal élők bármelyike egyenlő eséllyel fér hozzá minden olyan szolgáltatáshoz, amelyet az intézmény nyújt, és amelyet a többség használat.
- Részben akadálymentes megjelölést akkor alkalmazunk, ha az épület nem komplexen akadálymentes, azonban vannak akadálymentes részelemei.
- Egyáltalán nem akadálymentesített.

***c)* közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;**

A fogyatékos emberek helyzetét különösen nehezíti, hogy az akadálymentes közlekedés, a hivatalok és szolgáltató szervezetek akadálymentes megközelítése, elérése, a szolgáltató infrastruktúra akadálymentessége az erőfeszítések ellenére sem megoldott.
A fogyatékos emberek helyzetét különösen nehezíti, hogy az akadálymentes közlekedés, a hivatalok és szolgáltató szervezetek akadálymentes megközelítése, elérése, a szolgáltató infrastruktúra akadálymentessége az erőfeszítések ellenére sem megoldott. Sajnos sem az önkormányzat, sem az intézményei nem rendelkeznek elég forrással ahhoz, hogy az intézmény belső terén túl annak közvetlen külső környezetét is akadálymentessé tegyék, így jelentős mértékben sérülhet a fogyatékos emberek esélyegyenlősége a szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén is.

***d)* munkahelyek akadálymentesítettsége;**

Jogszabályban előírt kötelező feltétel az akadálymentesség biztosítása, amelynek betartása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.
Tapasztalataink szerint a munkahelyek döntően nem akadálymentesítettek, akadálymentesítésre általában csak konkrét esetben kerül sor.

***e)* közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;**

A közösségi közlekedést a fogyatékkal élők (főként a mozgássérültek) csak korlátozottan tudják igénybe venni, mert a megállók és a járművek kialakítása azt nem teszi lehetővé. Az önkormányzati utak és járdák döntő többsége már most is akadálymentes, de az önkormányzat a járdák, parkok építése felújítása esetén minden esetben figyelembe veszi az akadálymenetesítést.

Az önkormányzat a tulajdonában lévő utcák, zöldterületek felújítása során gondot fordít a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

***f)* fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye stb.);**

Fogyatékos személyek nappali ellátása településünkön nem működik.

***g)* előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).**

A fogyatékkal élők a hátrányuk részleges kompenzálása érdekében a fogyatékossági támogatásokat tudják igénybe venni. Az önkormányzatnak a fogyatékosokra szabott juttatása nincs.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nem releváns

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem releváns

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
1. Közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes mértékű.	Közszolgáltatást nyújtó intézmények teljes akadálymentesítése.

Több élcsoportot étintő, teleülésszintű megállapítások	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
1. Foglalkoztatottság.	Közfoglalkoztatás, foglalkoztatás bővítése, piacképes képzések.
2. A lakosság a kötelező egészségügyi vizsgálatokra nehezen motiválhatóak, közösségi programokba nehezen lehet bevonni őket.	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok.
3. Biztonságos közlekedés.	Utak, járdák felújítása, karbantartása.
4. Lakhatási problémák.	Családok letelepedéséhez lakásprogram megvalósítása.
5. Ár-, belvíz és helyi vízkár veszélyeztetettség.	Környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése.
6. Önkormányzati épületek folyamatosan romló állapota.	Önkormányzati tulajdonú épületek folyamatosan felújítása, akadálymentesítése.
7. Elavult informatikai eszközök.	Számítástechnikai eszközök fejlesztése, infokommunikáció fejlesztése.
8. Határainkon túli testvérkapcsolatok erősítése.	Testvér-települések kapcsolatainak kiépítése, ápolása, fejlesztése.
9. Idősek elmagányosodása.	Idősek nappali ellátásának a kialakítása. A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézménye szociális alapszolgáltatásainak térségi feladatellátásának bővítése az idősek nappali ellátásával.
10. Közösségi kezdeményezések megvalósítása civil szervezet létrehozásával.	Egyesület létrehozása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat az alapfeladatai gazdaságosabb ellátása céljából több települési önkormányzattal társulási megállapodást köt (pl: szociális, óvodafenntartói stb).

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Sümegprágán nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Egészségügyi és Kulturális Közalapítvány.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) **a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;**

A partnerek bevonása fórum megszervezésével, telefonon, e-mail-ben, személyes megkeresés útján történt. A csatolt táblázatokat a partnereknek megküldtük, kértük azok kitöltését, melyet a fórumon megvitattunk, ezek segítségével elkészítettük az intézkedési terveket, azt a résztvevőkkel egyeztettünk, elfogadtuk, vagy elvetettük.

b) **az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.**

c) **A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	**fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel**
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. A szakképzettség és a digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerőpiacon történő elhelyezkedését.	Piacképes képzési lehetőségek kihasználása, munkaerő támogatási programban való részvétel.
	2. Tartós munkanélküliség Foglalkoztatásból kiszorulás.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Folyamatos együttműködés a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, vállalkozókkal. Önkormányzati foglalkoztatási programok bővítése, szervezése.
Gyermekek	1. A családok nehéz anyagi helyzete nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekeik továbbtanulását a felsőoktatási rendszerben.	Bursa Hungarica ösztöndíj
	2. Gyermekek részére nyári programok szervezése.	Nyári napközis tábor megszervezése
	3. Sportlehetőségek biztonságos biztosításához sportpálya felújítása.	Gumi sportpálya kialakítása.
Idősek	1. Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése. Elszármazottak találkozójának szervezése.

Nők	1. A GYÁS, GYED, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát. A nők foglalkoztatási esélyeinek növelése érdekében új foglalkoztatási helyek létrehozása, a meglévők bővítése, továbbá új foglalkoztatási alternatívák keresése.	Nők közösségi programjainak kialakítása, foglalkoztatás bővítése. Családbarát intézkedések az intézményekben.
	2. Megbetegedések számának csökkentése.	Egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok
Fogyatékkal élők	1. Közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes mértékű.	Közszolgáltatást nyújtó intézmények teljes akadálymentesítése.
Település szintű probléma	1. Foglalkoztatottság.	Közfoglalkoztatás, foglalkoztatás bővítése, piacképes képzések.
	2. A lakosság a kötelező egészségügyi vizsgálatokra nehezen motiválhatóak, közösségi programokba nehezen lehet bevonni őket.	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok.
	3. Biztonságos közlekedés.	Utak, járdák felújítása, karbantartása.
	4. Lakhatási problémák.	Családok letelepedéséhez lakásprogram megvalósítása.
	5. Ár-, belvíz és helyi vízkár veszélyeztetettség.	Környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése.
	6. Önkormányzati épületek folyamatosan romló állapota.	Önkormányzati tulajdonú épületek folyamatosan felújítása, akadálymentesítése.
	7. Elavult informatikai eszközök.	Számítástechnikai eszközök fejlesztése, infokommunikáció fejlesztése.
	8. Határainkon túli testvérkapcsolatok erősítése.	Testvér-települések kapcsolatainak kiépítése, ápolása, fejlesztése.
	9. Idősek elmagányosodása.	Idősek nappali ellátásának a kialakítása. A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézménye szociális alapszolgáltatásainak térségi feladatellátásának bővítése az idősek

		nappali ellátásával.
	10. Közösségi kezdeményezések megvalósítása civil szervezet létrehozásával.	Egyesület létrehozása.
	11. Felnőttek körében a szabadtéri sportolás lehetőségeinek bővítése a gyermekekkel közösen.	Felnőtt kültéri sportpark létrehozása.
	12. Falugondnoki gépjármű elhasználódása.	Falugondnoki gépjármű cseréje.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a hátrányos élethelyzetű lakosok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló javításának lehetősége javul.

Fontos számunkra a mélyszegénységben élők életminőségének folyamatos javítása.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését, megfelelő és biztonságos környezetük kialakítását, megtartását és fejlesztését.

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idős személyek szociális, egészségügyi szolgáltatásait biztosítsuk, életminőségüket javítsuk, a tevékeny időskorra és a nemzedékek közötti szolidaritásra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülő és a munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a fogyatékos emberek másokkal egyenrangú állampolgárokként, a közösség elismert tagjaiként élhessenek. A fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférésre, az akadálymentesítésre.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

A	Intézkedés címe:	**Piacképes képzési lehetőségek kihasználása, munkaerő támogatási programban való részvétel.**
B	Feltárt probléma megnevezése	Életvezetési problémák, hiányos ismeretek, 8 általános, szakképzettség hiánya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	8 általános iskolai végzettség megszerzése szakképzettség megszerzése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	kapcsolat felvétele, együttműködés kialakítása programok szervezése családok pénzügyi helyzetének javítása, öngondoskodás megtanulása végzettség megszerzése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A célcsoport motiválása, alapfokú iskolai végzettség, szakképzettség megszerzése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Bursa Hungarica ösztöndíj**
B	Feltárt probléma megnevezése	A családok nehéz anyagi helyzete nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekük továbbtanulását a felsőoktatási rendszerben
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az Önkormányzat célul tűzte ki, hogy támogatja azokat a gyermekeket, akik tehetségük, tudásuk és szorgalmuk révén képesek a főiskolai végzettség megszerzésére, a családi háttér azonban nem/vagy csak részben tudja ezt anyagilag támogatni.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés Hirdetmény kifüggesztése Pályázatok elbírálása Pályázók támogatása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Képzettebb, több diplomás fiatal a településen, elvándorlás csökkenése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: Határidők túllépése. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás, figyelemfelhívással megakadályozható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Nyári napközis tábor megszervezése**
B	Feltárt probléma megnevezése	A szünidőben sok a csellengő gyermek.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felügyelet biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakítása, prevenciós előadások tartása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTES 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009 -2024) ” Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	pályázatfigyelés napi programok megszervezése étkeztetés biztosítása
G	Az intézkedés felelőse	Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény intézményvezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Résztvevő gyermekek létszámának növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: korlátozott anyagi lehetőségek, pályázat eredménytelensége.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Gumi sportpálya kialakítása**
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen a szabadidő hasznos eltöltésére nincs minden korosztály számára megfelelő sportolási lehetőséghez feltétel biztosítva.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források elnyerését követően olyan gumi sportpályát alakít ki, mely minden korosztály számára is megfelelő szabadidő eltöltési lehetőséget nyújt.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Sportolási lehetőségek biztosítása minden korosztály számára.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatosan fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Fizikai, mentális egészségi állapot. Közösségi programok**

		szervezése.
B	Feltárt probléma megnevezése	A lakosság a kötelező egészségügyi vizsgálatokra nehezen motiválhatóak, közösségi programokba nehezen lehet bevonni őket.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel magasabb száma, elmagányosodás csökkentése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	pályázatfigyelés szabadidős programok, szűrővizsgálatok szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog, egészséges időskor megteremtése. Közösségfejlesztés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: motiváltság hiánya.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Generációk közötti programok szervezése. Elszármazottak találkozójának szervezése.**
B	Feltárt probléma megnevezése	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A településen a generációk közötti programok szervezése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	pályázatfigyelés szabadidős programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog, egészséges időskor megteremtése. Közösségfejlesztés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: motiváltság hiánya.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Nők közösségi programjainak kialakítása, foglalkoztatás bővítése. Családbarát intézkedések az intézményekben.**
B	Feltárt probléma megnevezése	Közösségi programok hiánya a nők körében, helyben foglalkoztatási lehetősége kevés.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Motiválni a település női lakosságát, hagyományőrző közösségi programok szervezésére. Foglalkoztatást segítő képzések, előadások tartása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	tájékoztatások, ismertetők, foglalkozások pályázati lehetőségek feltárása programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Közösségfejlesztés. Foglalkoztatás bővítése. Családbarát munkahelyek kialakítása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Önkormányzati tulajdonú épületek folyamatos felújítása, akadálymentesítése**
B	Feltárt probléma megnevezése	Az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek folyamatosan romló állapota, akadálymentesítés nem teljekörű.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Településkép javítása, veszélyhelyzetek elkerülése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű, akadálymentesített épületek. Költséghatékonyság megvalósítása, energetikai fejlesztések az önkormányzati épületeken.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Közfoglalkoztatás, foglalkoztatás bővítése, piacképes képzések.**
B	Feltárt probléma megnevezése	Az alacsony iskolai végzettségűek segítése, a munka világába történő visszahelyezésük elősegítése.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Pályázati lehetőségek kihasználásával, új foglalkoztatási alternatívák keresése, új foglalkoztatási lehetőségek bevezetése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Közfoglalkoztatási programokban való részvétel.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Foglalkoztatás, képzéseken való részvétel elősegítése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Utak, járdák felújítása, karbantartása.**
B	Feltárt probléma megnevezése	Járda és útburkolatok rossz minősége.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Közlekedésre alkalmas úthálózat, járda kiépítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Családok letelepedéséhez lakásprogram megvalósítása**
B	Feltárt probléma megnevezése	Sok az üres ingatlan, használaton kívüli önkormányzati ingatlan hasznosítása.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Önálló otthon létrehozása, annak fenntarthatósága.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Beszélgetések megszervezése. Eladó-vevő közelebb hozása.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	régi lakóépületek felújítása lakott ingatlanok számának emelkedése népességszám növekedés a településen
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése. Belvízelvezető rendszer felújítása, modernizálása.**
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen szükséges az ár-, belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettség csökkentése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Környezetszennyezés- és belvíz veszély csökkentése, infrastruktúra teljessé válása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTES 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Csökken a környezetszennyezés, ár- és belvízveszély, nő az infrastrukturális kiépítettség.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatosan fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Számítástechnikai eszközök fejlesztése**
B	Feltárt probléma megnevezése	Elavult informatikai eszközök.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Európai normáknak megfelelő informatikai eszköz álljon a lakosság rendelkezésére.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Eszközök beszerzése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Korszerű számítástechnikai eszközpark növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: korlátozott pályázati lehetőségek. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Testvér-települések kapcsolatainak kiépítése, ápolása, fejlesztése.**
B	Feltárt probléma megnevezése	Határainkon túli magyar közösségekkel a hagyományőrzés, kulturális, sport és oktatási programok kiszélesítése, új kapcsolatok kiépítése.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Meglévő együttműködések kölcsönös fejlesztése, tapasztalatcsere, történelemhez és a nemzeti ünnepekhez kapcsolódó közös programok támogatása, hagyományőrző tevékenységek megvalósítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Partnerkapcsolatok kialakítása.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Testvér-települések kapcsolatainak kiépítése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatosan fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Idősek nappali ellátásának a kialakítása**
B	Feltárt probléma megnevezése	Idősek elmagányosodása, a generációk elszakadása.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézménye szociális alapszolgáltatásainak térségi feladatellátásának bővítése. Felügyelet biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	pályázatfigyelés idősek nappali ellátásának kialakítása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény intézményvezetője.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog időskor megteremtése, generációk közötti kapcsolatok erősítése. Közösségfejlesztés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: korlátozott anyagi lehetőségek, pályázat eredménytelensége.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása által fenntartott Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény önkormányzatainak az együttműködése.

A	Intézkedés címe:	**Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok.**
B	Feltárt probléma megnevezése	A lakosság a kötelező egészségügyi vizsgálatokra nehezen motiválhatóak, közösségi programokba nehezen lehet bevonni őket.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel magasabb száma, elmagányosodás csökkentése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	pályázatfigyelés szabadidős programok, szűrővizsgálatok szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Lakosság biztonságos szabadidő eltöltése, boldog, egészséges időskor megteremtése. Közösségfejlesztés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: motiváltság hiánya.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Közszolgáltatást nyújtó intézmények teljes akadálymentesítése.**
B	Feltárt probléma megnevezése	Közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes mértékű.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Teljes akadálymentesítés kialakítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Falugondnoki gépjármű cseréje.**
B	Feltárt probléma megnevezése	A folyamatos igénybevétel miatt a falugondnoki szolgálat gépjárműve elhasználódott.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Biztonságos közlekedés, szolgáltatások folyamatos biztosítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Beszerzés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Jobb ellátási körülmények biztosítása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	**Felnőtt kültéri sportpark létrehozása.**
B	Feltárt probléma megnevezése	**Igényként merült fel a lakosság körében kültéri felnőtt sportpark létrehozása.**
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	**Felnőttek körében a szabadtéri sportolás lehetőségeinek bővítése a gyermekekkel közösen.**
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	**Gazdasági program** **Integrált Településfejlesztési stratégia**
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** **Új Roma Stratégia (2019-2030)** **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)** **„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)** **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)** **Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)** **Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)**
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	**Pályázat, megvalósítás, átadás**
G	Az intézkedés felelőse	**Polgármester**
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	**Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.**
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	**Közösségi sportolási lehetőségének bővítése.**
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	**Humán, pénzügyi, technikai forrás.**
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	**Kockázat: pénzügyi forrás hiánya.**
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	**Nem releváns.**

A	Intézkedés címe:	**Egyesület létrehozása**
B	Feltárt probléma megnevezése	Közösségi kezdeményezések egyesületi formában való támogatása nem biztosított a településen.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egyesület működésével támogatni a kulturális, közösségi programokat.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	**Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei:** • Új Roma Stratégia (2019-2030) • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) • Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) • Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) • Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Egyesület létrehozása és működésének a biztosítása.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Egyesület működése révén a közösségi programok megvalósítása. Közösségfejlesztés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Közfoglalkoztatás, foglalkoztatás bővítése, piacképes képzések.	Az alacsony iskolai végzettségűek segítése, a munka világába történő visszahelyezésük elősegítése.	Pályázati lehetőségek kihasználásával, új foglalkoztatási alternatívák keresése, új foglalkoztatási lehetőségek bevezetése.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Közfoglalkoztatási programokban való részvétel.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Foglalkoztatás, képzéseken való részvétel elősegítése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.	nem releváns
2	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok.	A lakosság a kötelező egészségügyi vizsgálatokra nehezen motiválhatóak, közösségi programokba nehezen lehet bevonni őket.	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel magasabb száma, elmagányosodás csökkentése.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	pályázatfigyelés szabadidős programok, szűrővizsgálatok szervezése.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Lakosság biztonságos szabadidő eltöltése, boldog, egészséges időskor megteremtése. Közösségfejlesztés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: motiváltság hiánya.	nem releváns

					Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)							
3	Utak, járdák felújítása, karbantartása.	Járda és útburkolatok rossz minősége.	Közlekedésre alkalmas úthálózat, járda kiépítése.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázat eredménytelenség e. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	nem releváns
4	Családok letelepedéséhez lakásprogram megvalósítása.	Sok az üres ingatlan, használaton kívüli önkormányzati ingatlan hasznosítása.	Önálló otthon létrehozása, annak fenntarthatósága.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma	Beszélgetések megszervezése. Eladó-vevő közelebb hozása.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	régi lakóépületek felújítása lakott ingatlanok számának emelkedése népességszám	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázat eredménytelenség e. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	nem releváns

				Településszerkezeti terv	Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)				növekedés a településen			
5	Környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése.	A településen szükséges az ár-, belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettség csökkentése	Környezetszennyez és- és belvíz veszély csökkentése, infrastruktúra teljessé válása.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTES 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Csökken a környezetszennyez és, ár- és belvízveszély, nő az infrastrukturális kiépítettség.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Folyamatosan fenntartható.	nem releváns
6	Számítástechnikai eszközök fejlesztése, infokommunikáció	Elavult informatikai eszközök.	Európai normáknak megfelelő informatikai eszköz álljon a lakosság	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Eszközök	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Korszerű számítástechnikai eszközpark növekedése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: korlátozott pályázati lehetőségek.	nem releváns

	fejlesztése.		rendelkezésére.		(MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	beszerzése					Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	
7	Önkormányzati tulajdonú épületek felújítása, bővítése, akadálymentesítése	Az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek folyamatosan romló állapota.	Településkép javítása, veszélyhelyzetek elkerülése.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű, akadálymentesített épületek.	Humán, pénzügyi, technikai forrás	Kockázat: pályázat eredménytelenség e. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	nem releváns

					2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)							
8	Testvér-települések kapcsolatainak kiépítése, ápolása, fejlesztése.	Határainkon túli magyar közösségekkel a hagyományőrzés, kulturális, sport és oktatási programok kiszélesítése, új kapcsolatok kiépítése.	Meglévő együttműködések kölcsönös fejlesztése, tapasztalatcsere, történelemhez és a nemzeti ünnepekhez kapcsolódó közös programok támogatása, hagyományőrző tevékenységek megvalósítása.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Partnerkapcsolatok kialakítása.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Testvér-települések kapcsolatainak kiépítése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Folyamatosan fenntartható.	nem releváns
9	Idősek nappali ellátásának a kialakítása.	Idősek elmagányosodása, a generációk elszakadása.	A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézménye szociális alapszolgáltatásainak térségi feladatellátásának bővítése. Felügyelet biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok,	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti	pályázatfigyelés idősek nappali ellátásának kialakítása	Polgármester, Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény intézményvezetője.	2029. 12. 31. (hétfő)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog időskor megteremtése, generációk közötti kapcsolatok erősítése. Közösségfejlesztés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: korlátozott anyagi lehetőségek, pályázat eredménytelensége.	Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása által fenntartott Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény önkormányzatainak az együttműködése.

			közösségek kialakítása.		Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)							
10	Egyesület létrehozása.	Közösségi kezdeményezések egyesületi formában való támogatása nem biztosított a településen.	Egyesület működésével támogatni a kulturális, közösségi programokat.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Egyesület létrehozása és működésének a biztosítása.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Egyesület működése révén a közösségi programok megvalósítása. Közösségfejlesztés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.	nem releváns
11	Felnőtt kültéri sportpark létrehozása.	Igényként merült fel a lakosság körében kültéri felnőtt sportpark létrehozása.	Felnőttek körében a szabadtéri sportolás lehetőségeinek bővítése a gyermekekkel közösen.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak	Pályázat, megvalósítás, átadás	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Közösségi sportolási lehetőségének bővítése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pénzügyi forrás hiánya.	nem releváns

					Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)							
12	Falugondnoki gépjármű cseréje.	A folyamatos igénybevétel miatt a falugondnoki szolgálat gépjárműve elhasználódott.	Biztonságos közlekedés, szolgáltatások folyamatos biztosítása.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Beszerzés	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Jobb ellátási körülmények biztosítása.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázat eredménytelenség.	nem releváns
13	Piacképes képzési lehetőségek kihasználása, munkaerő támogatási programban való részvétel. Digitális	Életvezetési problémák, hiányos ismeretek, 8 általános, szakképzettség hiánya.	8 általános iskolai végzettség megszerzése szakképzettség megszerzése	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-	kapcsolat felvétele, együttműködés kialakítása programok szervezése családok	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	A célcsoport motiválása, alapfokú iskolai végzettség, szakképzettség megszerzése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.	nem releváns

	írástudás elősegítése.				2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	pénzügyi helyzetének javítása, öngondoskodás megtanulása végzettség megszerzése						
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Bursa Hungarica ösztöndíj	A családok nehéz anyagi helyzete nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekük továbbtanulását a felsőoktatási rendszerben	Az Önkormányzat célul tűzte ki, hogy támogatja azokat a gyermekeket, akik tehetségük, tudásuk és szorgalmuk révén képesek a főiskolai végzettség megszerzésére, a családi háttér azonban nem/vagy csak részben tudja ezt anyagilag támogatni.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Pályázatfigyelés Hirdetmény kifüggesztése Pályázatok elbírálása Pályázók támogatása	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Képzettebb, több diplomás fiatal a településen, elvándorlás csökkenése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat. határidők túllépése. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás, fegyelemfelhívással megakadályozható.	nem releváns
2	Nyári napközis tábor megszervezése	A szünidőben sok a csellengő gyermek.	Felügyelet biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakítása, prevenciós	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti	Pályázatfigyelés. Napi programok megszervezése. Étkeztetés biztosítása.	Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény intézményvezetői	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztvevő gyermekek létszámának növekedése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: korlátozott anyagi lehetőségek, pályázat eredménytelensége.	nem releváns

			előadások tartása.		Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)		e.					
3	Gumi sportpálya kialakítása.	Sportlehetőségek biztonságos biztosításához sportpálya felújítása.	Biztonságos sportolási lehetőségek.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Sportoláshoz a lehetőségek biztosítása.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Folyamatosan fenntartható.	nem releváns

					(2015-2025)							
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők közösségi programjainak kialakítása, foglalkoztatás bővítése. Családbarát intézkedések az intézményekben.	Közösségi programok hiánya a nők körében, helyben foglalkoztatási lehetősége kevés.	Motiválni a település női lakosságát, hagyományőrző közösségi programok szervezésére. Foglalkoztatást segítő képzések, előadások tartása	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	tájékoztatások, ismertetők, foglalkozások pályázati lehetőségek feltárása programok szervezése	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Közösségfejlesztés. Foglalkoztatás bővítése. Családbarát munkahelyek kialakítása.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Generációs programok szervezése. Elszármazottak találkozójának szervezése.	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	A településen a generációk közötti programok szervezése.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-	pályázatfigyelés szabadidős programok szervezése	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog, egészséges időskor megteremtése. Közösségfejlesztés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: motiváltság hiánya.	nem releváns

					2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)							
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Közszolgáltatást nyújtó intézmények teljes akadálymentesítése.	Közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes mértékű.	Teljes akadálymentesítés kialakítása.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

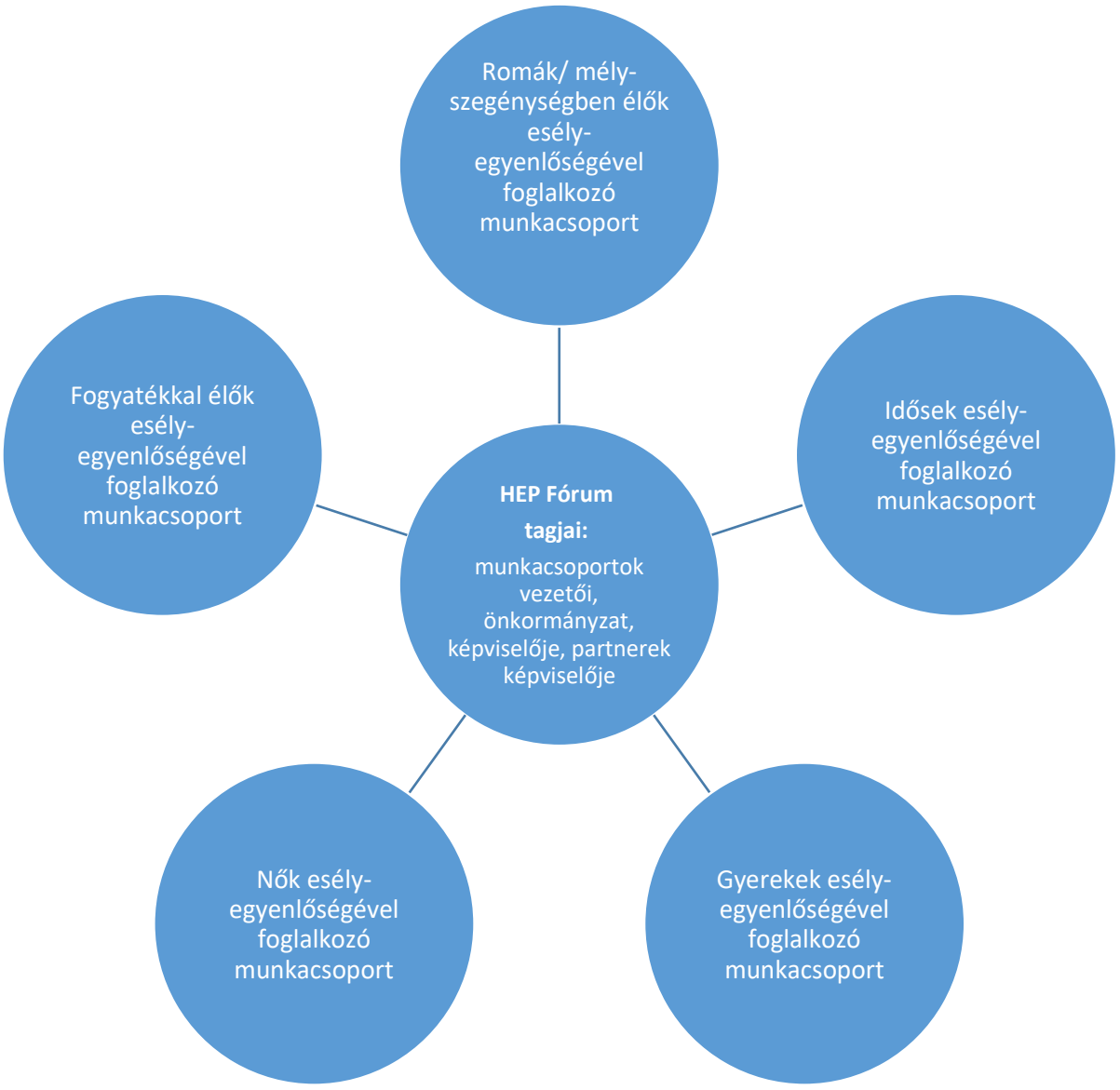
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában,az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Sümegprága Települési Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Sümegprága Települési Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 49/2024. (06.28.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Sümegprága, 2024. június 28.

Hujber Csaba
polgármester

Sümegprága Települési Önkormányzat * Képviselő Testülete *

GÓGÁNFAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE
8346 Gógánfa Deák Ferenc utca 23. Tel/fax: 06/87/457-122, Fax: 06/87/457-122
e-mail: titkarsag@gfakj.t-online.hu
elektronikus ügyintézés KRID azonosító: 610607798

HATÁROZAT - KIVONAT

Sümegprága Települési Önkormányzat Képviselő-testületének 2024. június 28-án megtartott nyilvános ülés jegyzőkönyvéből

49/2024. (06.28.) önkormányzati határozat:
Sümegprága Települési Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyelőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján az előterjesztés melléklete szerinti formában és tartalommal Sümegprága Települési Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2024 – 2029. időszakra vonatkozóan elfogadja.

Felkéri a polgármestert, hogy az aláírt dokumentumot küldje meg a Társadalmi és Esélyteremtési Főigazgatóság részére.

Határidő: 2024. június 30.
Felelős: Hujber Csaba polgármester
Bencze Gyöngyi jegyző

Hujber Csaba sk.
polgármester

Bencze Gyöngyi sk.
jegyző

Berkesné Andirkó Katalin sk.
alpolgármester
jegyzőkönyv-hitelesítő

Hujberné Mekler Julianna Regina sk.
képviselő
jegyzőkönyv-hitelesítő

Kiadmány hiteléül:

Bencze Gyöngyi
jegyző

GÓGÁNFAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL * JEGYZŐJE *